

Forskningsmelding

2006/2007

Universitetet i Tromsø

KAPITTEL 1 INNLEDNING	3
Universitetsstyrets vedtak i desember 2006	3
Halvårsrapportering til forskningsmeldinga juni 2007	3
Universitetsstyrets møte med fakultetene.....	4
Etatsstyringsmøte våren 2007.....	4
Risikostyring.....	4
Universitetsstyrets vedtak i desember 2007	5
KAPITTEL 2 STYRINGSSIGNALER I FORSKNINGSMELDINGA 2005/2006 OG STATUS FOR OPPFØLGINGEN AV DISSE	6
KAPITTEL 3 VITENSKAPELIGE PUBLIKASJONER OG UTVIKLINGEN I PUBLIKASJONSPØENG	11
Publisering og publikasjonspoeng	11
Korrigerering av rapporterte data fra de medisinske fakultetene for 2005.....	12
Publikasjoner i 2006	12
Resultater for enhetene i 2006.....	15
Sammenlikning av publikasjonstall mellom institusjonene.....	16
Mål, risikofaktorer og handlingsplan.....	27
KAPITTEL 4 EKSTERNT FINANSIERT VIRKSOMHET	28
Rammevilkår.....	28
Omfanget av den eksternt finansierte virksomheten.....	29
Søknadsinnsats og uttelling i Forskningsrådet.....	32
Søknadsinnsats og uttelling i EUs forskningsprogram.....	34
Gaver.....	37
Utfordringer i søknadsprosessen til Forskningsrådet og EU	37
Universitetets forvaltning av eksternt finansierte prosjekter.....	38
Mål, risikofaktorer og handlingsplan.....	40
KAPITTEL 5 STRATEGISKE SATSNINGER.....	41
Strategisk forskningsbevilgning.....	41
Fordeling av stipendiat- og postdoktorstillinger.....	43
Mål og handlingsplan.....	45
KAPITTEL 6 KOMMERSIALISERING.....	46
Status	46
Mål, risikofaktorer og handlingsplan.....	47
KAPITTEL 7 REKRUTTERING TIL FORSKING	48
Generelt.....	48
Aldersfordeling	48
Søkjarar på faste vitenskaplege stillingar	50
Rekrutteringstiltak	51
Mål, risikofaktorar og handlingsplan	54

KAPITTEL 8 KVINNER I FORSKNING	55
Kjønnsfordeling i vitenskapelige stillinger.....	56
Utvikling ved Universitetet i Tromsø.....	57
Utviklingen ved de norske universitetene.....	57
Kjønnsfordelingen mellom vitenskapelige stillinger på enhetene.....	58
Tiltak for å øke kvinneandelen i vitenskapelige stillinger.....	59
Mål og handlingsplan.....	60
KAPITTEL 9 FAGEVALUERINGER	61
Oppsummering av evalueringen av farmasøytisk forskning.....	61
Oppfølging av evalueringsrapporten.....	62
Tiltaksplan for oppfølging ved Institutt for farmasi.....	63
Kommentarer til tiltaksplanen.....	63
Oppfølging av tidligere fagevalueringer.....	63
Pågående evalueringer.....	64
Mål og handlingsplan.....	64
KAPITTEL 10 FORSKERSKOLER.....	65
Status for forskerskolene.....	65
Disputaser ved forskerskolene	67
Evaluering av forskerskolene.....	67
Mål og handlingsplan.....	68
KAPITTEL 11 FORSKINGSETIKK	69
Generelt.....	69
Forskingsetiske komitear.....	69
Doktorgradsstudiet og forskingsetikk	70
Personvern.....	71
Mål, risikofaktorer og handlingsplan	72
KAPITTEL 12 FORSKNINGSPRISER.....	73
Innledning.....	73
Pris til yngre forskere.....	73
Åse Hiort Lerviks pris.....	73
Formidlingsprisen.....	74
Mål, risikofaktorer og handlingsplan	74
KAPITTEL 13 STYRINGSSIGNALER FOR 2008.....	75
VEDLEGG.....	77

KAPITTEL 1

INNLEDNING

Forskningen ved Universitetet i Tromsø skal gi den enkelte og samfunnet økt forståelse og kulturell vekst. Samtidig skal den fremme økt verdiskaping, større velferd og en bærekraftig utvikling.

Fra Universitetet i Nord¹

Universitetet i Tromsø framlegger her sin andre forskningsmelding – Forskningsmeldinga for Universitetet i Tromsø 2006/2007. I meldinga presenteres oppnådde resultater i perioden 2006/2007 med analyser av disse og utfordringer i årene som kommer. I arbeidet med Forskningsmeldinga 2006/2007 har alle enhetene vært aktive bidragsyttere.

Universitetsstyrets vedtak i desember 2006

Forskningsmeldinga for Universitetet i Tromsø 2005/2006 ble behandlet av universitetsstyret 14. desember 2006. Styret fattet følgende enstemmige vedtak:

1. Styret er meget tilfreds med at det nå er lagt fram en Forskningsmelding for Universitetet i Tromsø
2. Forskningsmeldingen viser at det samlet sett er et betydelig behov for å forbedre forskningsinnsatsen ved Universitetet i Tromsø
3. Styret ber om at det tidlig i 2007 blir satt i gang en forsterket prosess på institutt- og fakultetsnivå med sikte på å øke forskningsinnsatsen. Dette skal også omfatte den framtidige rekrutteringspolitikken. Styret ber om skriftlige tilbakemeldinger på dette arbeidet i første halvår i 2007, og at styret i den forbindelse får en dialog med fakultetene om deres planer og tiltak
4. Universitetsstyret tar for øvrig Forskningsmeldinga for 2005/2006 til etterretning. Universitetsstyret slutter seg til de anbefalte styringssignalene
5. Fakultetene/NFH bes behandle Forskningsmeldinga i fakultets-, institutt- og programstyrer

---

Halvårsrapportering til forskningsmeldinga juni 2007

Enhetene ble bedt om å rapportere på punkt 3 i universitetsstyrets vedtak innen 1. juni 2007. Enhetenes tilbakemeldinger var av ulikt omfang og ga varierende informasjon. Halvårsrapporteringen ble behandlet i Universitetsstyret 21. juni 2007. Følgende enstemmige vedtak ble fattet:

- Styret konstaterer at fakultetene bare i liten grad gir tilbakemelding på en prosess for å øke forskningsinnsatsen. Unntaket er SV-fakultetet. Styret er lite tilfreds med situasjonen.
- Styret ber administrasjonen tilrettelegge for en temadag om tiltak for å forbedre forskningsinnsatsen i løpet av høsten, hvor fakultetsledelsen inviteres til en dialog med universitetsstyret. Det forutsettes at fakultetsstyrene har behandlet forskningsmeldingen og har gitt skriftlige tilbakemeldinger i samsvar med pkt 3 i styresak S 68-06

---

¹ Strategidokumentet behandlet i møte 23.11.06. <http://uit.no/tjenester/4150/>

Universitetsstyrets møte med fakultetene

Som oppfølging av punkt 2 i universitetsstyrets vedtak 21. juni 2007 ble det avholdt møte 19. oktober 2007 mellom universitetsstyret, UiTs sentrale ledelse og administrative og faglige ledere ved fakultetene/NFH/TMU. Status for styringssignalene for 2005/2006 var tema for møtet. Særlig ble begrensinger og mulighetene for økt forskningsinnsats grundig belyst. Både universitetsstyret og fakultetene/NFH/TMU mente det hadde vært et fruktbart møte.

Etatsstyringsmøte våren 2007

Universitetet i Tromsø hadde etatsstyringsmøte med Kunnskapsdepartementet 13. juni 2007. I referatet fra departementet heter det:

- Departementet påpekte at universitetet kontinuerlig må se til at forskerne får tid nok til forskning
- Departementet er fornøyd med universitetets forskningsmelding og vil følge nøye med på hvordan den blir fulgt opp, spesielt universitetets mål om å prestere på gjennomsnitt for breddeuniversitetene
- Departementet ba universitetet følge opp fagevalueringene og satse på miljøer som anses som sterke
- Universitetet orienterte om at de i stor grad bruker resultatbaserte insentiver i den interne budsjettfordelingen i tillegg til andre virkemidler for å bygge opp under forskningsstrategien

---

Risikostyring

Det er fastsatt i Økonomiregelverket for staten at risikostyring skal inngå som en integrert del av virksomhetsstyringen ved institusjonen. Virksomhetsstyringen skal være basert på prinsippene for mål- og resultatstyring, og innholde sentrale elementer som fastsetting av mål- og resultatkrav, plan for gjennomføring av tiltak for å nå målene og rapportering på måloppfyllelse.

Med risikostyring menes å identifisere forhold/hendelser (risikoer) som kan medføre at de fastsatte målene ikke nås, vurdere graden av slik risiko (sannsynlighet/konsekvens) og å håndtere risikoen ved blant å vurdere å iverksette tiltak. Iverksettelse av tiltak skal baseres på en kost-nytte vurdering.

Formålet med risikostyring er å øke sannsynligheten for måloppnåelse gjennom bedre kvalitet på styringen og større oppmerksomhet og bevissthet knyttet til de kritiske suksessfaktorer for måloppnåelse. Kritiske suksessfaktorer vil ofte være det samme som risikoen, men med motsatt fortegn.

Risikostyring defineres slik av Senter for statlig økonomistyring (SSØ):

Risikostyring og intern kontroll er en prosess integrert i mål- og resultatstyringen som er utformet for å kunne identifisere, vurdere, håndtere og følge opp risiko slik at denne er innenfor akseptert nivå.

Virksomhetens ledelse har ansvar for at prosessen gjennomføres av virksomheten og anvendes i fastsettelse av strategi og planer og på tvers av virksomheten for å gi rimelig grad av sikkerhet for virksomhetens oppnåelse av sine målsettinger.

Metode

Universitetsstyret fastsatte i 2006 en strategiplan for perioden fram til 2010. I strategiplanen er det fastsatt mål for de ulike virksomhetsområdene. Med bakgrunn i den metodikken for risikoanalyse som Senter for statlig økonomistyring (SSØ) og departementet har lagt til grunn, vil det i kapitlene bli foretatt en risikovurdering knyttet til et utvalg av de mål som er fastsatt i strategiplanen.

Universitetsdirektøren har valgt å angi risiko som resultat av en vurdering av sannsynlighet og konsekvens ved bruk av tall, der tallet 1 angir liten/ingen sannsynlighet/konsekvens, mens tallet 5 angir høy/stor sannsynlighet/konsekvens.

Dersom produktet av sannsynlighet og konsekvens er 10 eller lavere (f.eks. $3 \times 3 = 9$), anses risikoen for å være *lav/moderat* og å ligge innenfor toleransegrensen. Dersom risikoen ligger mellom 11 og 15 anses risikoen for å være *vesentlig*, mens risikoen anses for å være *høy* dersom den er 16 eller høyere. I vedlegget angir *grønn* farge lav/moderat risiko, *gul* farge angir vesentlig risiko, mens *rød* farge angir høy risiko.

Dersom risikoen er lav/moderat anses den normalt for å ligge innenfor toleransegrense, og det er derfor ikke grunn til å iverksette spesielle tiltak eller kontrollaktiviteter. Ved vesentlig eller høy risiko bør det iverksettes tiltak for å redusere, unngå eller dele risiko. En slik analyse og tallfesting må nødvendigvis baseres på skjønnsmessige vurderinger.

I denne meldinga er følgende mål i strategiplanen risikovurdert:

Innen 2010

- Skal antall forskningspubliseringer ha økt hvert år, med sterkest vekst på nivå 2 (kapittel 3)
- Skal den eksterne finansiering av forskningen være betydelig økt, herunder Universitetets deltakelse i EUs forskning (kapittel 4)
- Skal antall ideer og produkter for kommersialisering ha økt (kapittel 6)
- Skal alle fagmiljøene ha dekket kompetansekravene som Nokut stiller til akkrediterte institusjoner (kapittel 7)
- Skal andelen kvinner i toppstillinger være økt til 25 prosent (kapittel 8)

I tillegg er følgende verdigrunnlag for Universitetet (*Universitetet i Nord*) risikovurdert:

- UiT skal drive sin virksomhet etter høye faglige og etiske standarder (kapittel 11)

Vi viser til en samlet framstilling av risikofaktorene i vedlegget bakerst i denne meldinga.

Universitetsstyrets vedtak i desember 2007

Forskningsmeldinga 2006/2007 ble behandlet i møte i universitetsstyret den 13. desember 2007 sak S 64-07. Følgende enstemmige vedtak ble fattet:

1. Universitetsstyret tar forskningsmeldinga 2006/2007 til etterretning og slutter seg til de anbefalte styringssignalene.
2. Alle enheter bes behandle forskningsmeldinga i egen sak i sine beslutningsorganer.

KAPITTEL 2

STYRINGSSIGNALER I FORSKNINGSMELDINGA 2005/2006 OG STATUS FOR OPPFØLGINGEN AV DISSE

I dette kapitlet gis en gjennomgang av styringssignalene/tiltakene som ble gitt i Forskningsmeldinga 2005/2006 og en kort statusrapport for gjennomføringen av tiltakene.

Område	Styringssignal/Tiltak	Oppfølging av tiltak
Tid til forskning	Fakultetene/NFH/instituttene skal implementere reviderte retningslinjer for forskningstermin	Alle enhetene rapporterer at retningslinjene er implementert. Interne rutiner er dessuten vedtatt ved NFH, Mat.-nat. fak., Hum. fak. og SV-fak. Alle enheter bortsett fra Mat.-nat. fak., Jur. fak. og TMU har avslått søknader om forskningstermin i 2007.
	Fakultetene/NFH/instituttene skal følge opp ansattes resultater av forskningstermin.	Alle enhetene rapporterer at de har implementert ordninger som sikrer oppfølging av resultater etter forskningstermin.
	Instituttlederne skal gjennomføre medarbeider-/karrieresamtale med forskerne ved eget institutt	Enhetene rapporterer om at medarbeidersamtale hovedsakelig er innført. Ved enkelte institutter har det vært problematisk å få tid til samtalene på grunn av et stort antall ansatte ved instituttet. Erfaringene har vært positive.
Vitenskapelige publikasjoner og utviklingen i publikasjonspoeng	Sentraladministrasjonen skal utarbeide avtaler/retningslinjer for adressering av publikasjoner for hoved- og bistillinger ved UiT, samt for eksternfinansierte doktorgradsstudenter	Adresseringsprinsippet er blitt presisert overfor de faglige lederne ved enhetene ved egne brev og møter. Det er økt bevissthet rundt adresseringsprinsippet blant vitenskapelig ansatte ved UiT. Retningslinjer for adressering av publikasjoner vil bli innarbeidet i publiseringsstrategien som er under arbeid.
	Sentraladministrasjonen skal gjennomgå rutinene for registrering og kontroll av publikasjoner	Det er laget nye interne rutiner for registrering og kontroll av publikasjoner: http://uit.no/forsknnavd/forskningsdokumentasjon/1
	Fakultetene/NFH skal utarbeide tallfestede mål for publiseringen ved instituttene basert på antall ansatte i faste og midlertidige stillinger	Fakultetene/NFH/TMU har i varierende grad tallfestet mål for publiseringene ved institutter. SV-fak. og Hum. fak. har ikke fastsatt mål for noen institutter. Fortsatt mangler informasjon fra halvparten av UiTs institutter.

Fortsettelse: Vitenskapelige publikasjoner og utviklingen i publikasjonspoeng	Fakultetene/NFH skal prioritere de fagstrategiske organene og informere for å øke forståelsen av systemet og vurderingen av nye publikasjonskanaler i fagmiljøene	Det er fortsatt noen enheter som mener at nivåinndelingen av publiseringskanalene er feil. Det er uklart hvorvidt dette tas opp med rette instanser i UHR/NSD. Det er ikke godt nok kjent hvordan nye publikasjonskanaler skal nomineres.
	Fakultetene/NFH skal påse at adresseprinsippet blir fulgt ved alle institutt	Instituttlederne følger med på at adresseringsprinsippet blir gjennomført. Manglende bruk av adresse i publikasjoner tas opp med hver enkelt forsker ved enhetene.
	Universitetsbiblioteket skal starte arbeidet med en publiseringsstrategi for UiT i samarbeid med Forsknings- og studieavdelinga	Arbeidet med publiseringsstrategi startet opp våren 2007 og forventes sluttført våren -08.
Eksternt finansiert virksomhet	Sentraladministrasjonen skal gjennomgå og oppdatere UiT's reglement for ekstern finansiering, herunder utarbeide rutiner for søknads- og kontraktsfasen inkludert prinsipper for budsjettering og finansiering	Arbeidet med nytt internt reglement for forvaltning av eksternt finansiert virksomhet ved UiT er i slutfasen. Fra og med 1. januar 2008 vil departementet fastsette et nytt revidert overordnet reglement for denne virksomheten. Det nye interne reglementet ferdigstilles og vedtas etter at det nye nasjonale reglementet trer i kraft, det vil si ved årsskiftet.
	Ledelsen ved henholdsvis UiT og Norut-gruppen skal avklare Norut-gruppens rolle som instrument i Universitetets EFV	Utkast til ny avtale med Norut er under utarbeidelse og vil bli lagt fram for universitetsstyret i desembermøtet 2007.
	Fakultetene/NFH skal følge opp sin plan for deltakelse i FP7 hvor de blant annet skal identifisere faglige interesseområder og tema, samt ansvarliggjøre/peke på aktuelle instituttledere og forskere som skal søke EU-finansiering	Varierende oppfølging. NFH, Mat.-nat. fak. og Med. fak. har egne stimuleringsmidler det kan søkes om. SV-fak. og Hum. fak. er kommet på banen og har også arrangert seminar i fellesskap. Jur. fak. leter etter muligheter for å søke FP7-prosjekter.
	Fakultetene/NFH/instituttene skal fremme forslag på gode kandidater til nasjonale og internasjonale forskningspolitiske råd og utvalg	Enhetene rapporterer at de er bevisst betydningen av å fremme forslag til kandidater og gjør dette når det er mulig.
Kommersialisering – status og utfordringer fremover	Sentraladministrasjonen skal oppdatere retningslinjer for fordeling av nettoinntekter fra patenterte oppfinnelser	UiT har deltatt i en nasjonal arbeidsgruppe som har utarbeidet felles rettighetspolitikk for Norges universiteter. I retningslinjene heter det at idéhaver som utgangspunkt tildeles 1/3 av eventuelle nettoinntekter knyttet til kommersialisering av resultat. Retningslinjene er anbefalt i rektor- og direktørmøtet for universitetene i november 2007, og de legges fram for universitetsstyret i februar 2008.

Fortsettelse: Kommersialisering – status og utfordringer fremover	Sentraladministrasjonen skal fremme sak for universitetsstyret om revisjon av mandat og sammensetning av Kommersialiseringsutvalget	Nytt mandat og ny sammensetning av Kommersialiseringsutvalget ble behandlet i universitetsstyret i møte 29. mars, sak S 10-07 (DL 200503469)
	Sentraladministrasjonen skal utarbeide forlag til helhetlig politikk for kommersialisering og immaterielle rettigheter. Dette skal skje i samarbeid mellom de øvrige universitetene og Forskningsrådet	Arbeidet er utført. En nasjonal arbeidsgruppe, hvor UiT har vært representert, har utarbeidet et forslag til felles retningslinjer for de norske universitetene. Retningslinjene er anbefalt i rektor- og direktørmøtet for universitetene i november 2007, og de vil bli fremmet for universitetsstyret i februar 2008. Se oppfølgingspunkt foran.
	Sentraladministrasjonen skal utarbeide forslag til ansattavtaler i forbindelse med næringslivssamarbeid om forskning	I forbindelse med opprettelsen av Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFier) ved UiT ble det laget en egen ansattavtale som alle UiT's ansatte i SFI'en har underskrevet. Denne avtalen skal omarbeides og gjøres gjeldende for alle UiT's ansatte. Inntil dette er gjort, anbefales enhetene å bruke avtalen som er utarbeidet til SFI'ene. (DL 200606263)
Kvinner i forskning	Sentraladministrasjonen skal i samarbeid med Kvinnforsk initiere en evaluering av mentorprosjektet	Evalueringen av mentorprosjektet har vært drøftet i samarbeidsgruppen for likestilling ved UiT, og planlegges i samarbeid mellom Sentraladministrasjonen og Kvinnforsk. Evalueringen er ikke startet.
	Sentraladministrasjonen skal oppdatere retningslinjene for tildeling av ekstra forskningstermin og ekstra driftsmidler til kvinner i forskning	Retningslinjene er oppdatert i sak F 98-07 (DL 200703921, driftsmidler) og F 99-07 (DL 200703856, forskningstermin).
	Fakultetene/NFH skal revidere sine handlingsplaner for likestilling	Dette er ikke fulgt opp. Hum. fak. og Jur.fak lager ny handlingsplan, SV-fak. og Mat.-nat. fak. mener det ikke er behov for revisjon ennå, Med. fak. og NFH har ikke rapportert direkte om revisjonen av handlingsplanen
	Det medisinske fakultet skal i samarbeid med Sentraladministrasjonen starte prosjekt med mål om å øke kvinneandelen i vitenskapelig toppstilling ved fakultetet	Prosjekt startet opp høsten 2007. Prosjektleder startet i stillingen i november.

Fagevalueringer	Sentraladministrasjonen skal oppdatere og implementere retningslinjer for oppfølging av eksterne fagevalueringer	Nye retningslinjer for oppfølging av eksterne fagevalueringer ble vedtatt i universitetsstyrets møte 26. april, sak S 15-07 (DL 200702228)
	Fakultetene/NFH og instituttene skal behandle evalueringsrapporter som kommer i 2007 i sine respektive styringsorgan. Prioriteringer og virkemidler skal gå klart fram av behandlingen	Den eneste evalueringsrapporten som ble presentert høsten 2006/våren 2007 var evalueringene av farmasøytisk forskning. Rapporten er blitt behandlet i institutt- og fakultetstyret ved Med.fak. Det er blitt utarbeidet en tiltaksplan for å iverksette anbefalingene i rapporten.
	Evalueringsrapportene skal sammen med instituttenes/fakultetenes behandling av disse, rapporteres til universitetsdirektøren hver høst i forbindelse med utarbeidelsen av neste års forskningsmelding	Med. fak. har rapportert om oppfølgingen av evalueringen av farmasøytisk forskning i henhold til retningslinjene, se kapittel 9 i denne meldingen
Forskerskoler	Sentraladministrasjonen skal arrangere møte med forskerskolenes faglige ledere	Møtet ble gjennomført 15. oktober. Rektor, forsknings- og studiedirektør, seksjonsleder for seksjon for forskningsadministrative tjenester (Forsknings- og studieavdelinga), forskerskolenes faglige ledere og administrativt ansvarlige til stede. På møtet ble erfaringer utvekslet og aktuelle problemstillinger diskutert. Det ble ytret ønske om et tilsvarende møte hvert år.
	Forskerskolene skal etablere flere relevante 8000-emner	Alle forskerskolene har etablert nye 8000-emner i løpet av høsten 2006/våren 2007. Ingen av forskerskolene har hele opplæringsdelen dekket av 8000-emner.
	Forskerskolene skal formalisere opplæringsdelen i alle forskerutdanningsprogrammene, kvalitetssikre og analysere inntakskvaliteten og sikre god veiledning og oppfølging av doktorgradsstudentene.	Forskerskolene har varierende krav til opplæringsdelen, struktur og organisering av opplæringsdelen. Det foreligger ingen utfyllende analyse av inntakskvaliteten i fakultetenes/NFHs/TMUs rapport.
Internasjonal forskermobilitet	Forsknings- og studieavdelinga skal få utarbeidet generelle retningslinjer for mottak av gjesteforskere ved UiT	Arbeidet med å utarbeide retningslinjer for mottak av gjesteforskere er ikke igangsatt som planlagt. Retningslinjer må ferdigstilles i løpet av 2008.

Forskningsetikk	Forsknings- og studieavdelinga skal utarbeide retningslinjer for hvordan situasjonen skal håndteres ved mistanke om fusk og uredelighet	Forslag til nye retningslinjer er sendt ut på høring til fakultetene/NFH/TMU og personal- og økonomiavdelinga. Høringsfristen er satt til 20. november 2007. Forslaget bygger på Universitets- og høyskolerådets anbefalte etiske retningslinjer. Det foreslås også at det opprettes et eget forskningsetisk utvalg ved UiT med dommer som utvalgsleder.
	Fakultetene/NFH skal tilby undervisning i etikk i opplæringsdelen ved alle program der det er nye studenter/studenter som ikke har hatt slik undervisning allerede – enten ved tilbud om eget emne registrert med emnekode, eller ved avtale med annet fakultet/annen institusjon	Enhetene tilbyr enten egne emner i forskningsetikk på 8000-nivå eller er i ferd med å etablere samarbeid med andre enheter om etikkundervisning på ph.d.-programmene.
	Fakultetene/NFH skal sette av tilstrekkelig ressurser til at alle igangsatte prosjekter er risikovurderte ved årsskiftet	Hum.fak., Matn.-nat. fak. og SV-fak. rapporterer at de skal være ferdig med arbeidet innen årsskiftet. Med.fak har meldt at de ikke blir ferdig med arbeidet i løpet av 2007. Situasjonen er lite tilfredsstillende ved Med. fak. og fakultetet må følges spesielt opp av universitetsdirektøren i 2008 på dette punktet.
Forskningspriser	Fakultetene/NFH og instituttene skal synliggjøre dyktige forskere ved å nominere disse til universitetets forskningspriser	Prisene er bekjentgjort gjennom brev og annonser. Hvor mange søkere det er til de ulike prisene i 2007 er ennå ikke kjent.

KAPITTEL 3

VITENSKAPELIGE PUBLIKASJONER OG UTVIKLINGEN I PUBLIKASJONSPOENG

Universitetet i Tromsø skal oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet i forskning og faglig utviklingsarbeid og være i internasjonal front på utvalgte områder. Universitetet skal bidra til at nasjonal bredde i grunnforskningen blir ivaretatt.

Fra Universitetet i nord

Publisering av nye erkjennelser og vitenskap til forskersamfunnet, allmennheten og næringslivet er en sentral oppgave for Universitetet i Tromsø. En av de viktigste arenaene i denne sammenhengen er publisering i vitenskapelige tidsskrift og forlag. Gjennom publisering gjøres forskningen kjent for verden omkring oss, og Universitetet blir synliggjort.

Til sammen utgjør Norges andel litt over 0,5 % av verdens samlede publisering. Den norske universitets- og høyskolesektorens oppnådde resultater vurderes blant annet ved å måle publikasjonspoeng.

Publisering og publikasjonspoeng

Dokumentasjonssystemet for forskningsresultater – Frida – ble tatt i bruk ved UiT i 2004. Publikasjonsdata for de siste tre år er rapportert ved hjelp av systemet, og det er nå mulig å se visse tendenser i utviklingen i produksjonen ved institusjonene. Systemet er etter hvert blitt godt kjent blant forskerne, og datakvaliteten kommet på et slikt nivå at rapporterte data synliggjør det reelle styrkenivået mellom institusjonene. Resultattallene ligger til grunn for fordelingen av publiseringsmidlene i den resultatbaserte omfordelingen i forskningskomponenten i statsbudsjettet. Tallene for 2006 ligger til grunn for 2008-budsjettet.

Publikasjoner som teller ved budsjettfordelingen er artikler i vitenskapelige tidsskrift, vitenskapelige monografier og vitenskapelige artikler i antologier. Kategoriene er vektet etter hvilken publiseringskanal (tidsskrift, forlag, serie) de er utgitt i. Kanalene er inndelt i to nivå. Nivå 2 teller høyest. Tidsskriftene som ligger i denne kategorien, skal være de ypperste innen sine fagfelt, og de skal ikke ha over 20 % av publikasjonene totalt innenfor fagområdet (beregningene er basert på tall fra ISI²).

Det er Universitets- og høyskolerådet (UHR) ved publiseringsutvalget og fagrådene som vurderer hva som skal regnes som en vitenskapelig publikasjon og rangeringen av disse i to nivåer.

Tabell 1: Vekter for vitenskapelige publikasjoner på to nivå.

Publikasjonsform/kanal	Nivå 1	Nivå 2
Monografi	5	8
Artikkel i periodika og serier	1	3
Artikkel i antologi	0,7	1

Publikasjonspoengene regnes ut ved å dele vektene for publikasjonen på antall forfattere (forfatterandeler). Eksempel: En antologiartikkel på nivå 1 med en forfatter gir 0,7 poeng, med to forfattere gir den 0,35 poeng.

---

² Thomsen ISI - Institute for Scientific Information

Korrigerings av rapporterte data fra de medisinske fakultetene for 2005

Høsten 2006 påla Kunnskapsdepartementet de fire breddeuniversitetene å rapportere vitenskapelige publikasjonsdata fra de medisinske fakultetene for 2005 på nytt. Bakgrunn var at departementet hadde avdekket til dels store feil/mangler ved rapporterte data for 2005. I hovedsak dreide dette seg om feil bruk av adresser på publikasjoner; det vil si ansatte ved Det medisinske fakultet som brukte UNN som adresse for sine publikasjoner, hadde allikevel rapportert publikasjonene som om adressen var Universitetet i Tromsø.

Omrappotering medførte betydelige endringer i institusjonenes resultater for vitenskapelig publisering. Sektorens totale antall publikasjonspoeng falt fra 9 292,02 til 8 883,01 – en nedgang på 4,4 %. Totalproduksjonen ved UiT ble derfor 601,8 publikasjonspoeng, mot 665,6 publikasjonspoeng før korrigeringen. Dette medførte et kutt på kr 1 443 000 i ny omfordeling av de resultatbaserte forskningsmidlene i revidert nasjonalbudsjett for 2007.

Noen av publiseringstallene i Forskningsmeldinga for 2005/2006 er derfor feil. Under er det tatt inn korrigert tabell på institusjonsnivå for universitetene for 2005. I tabellene senere i kapittelet er korrigerte data for 2005 benyttet.

Tabell 2: Universitetenes publikasjonspoeng i 2005

Enhet	Publikasjons- poeng	Endring i poeng fra 2004 til 2005 (%)	Andel av poeng (%)	Forfatter- andeler	Publiseringsnivå (%)		Publikasjonsform (%)		
					Nivå 1	Nivå 2	Periodika artikler	Antologi- artikler	Mono- grafier
<i>Totalt i sektor:</i>	8 883,01	18,0	100	6 620,14	81,8	18,1	72,9	24,1	3,0
<i>Universiteter:</i>	7 182,2	15,3	80,9	5 329,1	80,8	19,2	74,4	22,9	2,7
NTNU	1 685,9	35,1	19,0	1 327,7	84,4	15,6	71,2	26,9	1,9
UMB	381,0	37,1	4,3	249,4	74,0	26,0	90,5	8,3	1,2
UiB	1 441,2	-3,7	16,2	1 100,6	79,2	20,8	78,0	19,2	2,8
UiO	2 839,5	-5,7	32,0	2 011,7	78,5	21,5	73,6	23,4	3,0
UiS	232,7	90,0	2,6	191,0	92,7	7,3	61,9	33,2	4,9
UiT	601,8	27,1	6,8	448,8	83,4	16,6	75,3	21,9	2,8

Kilde: DBH

Publikasjoner i 2006

I følge retningslinjene fra Kunnskapsdepartementet skal rapporteringen følge ”adresseprinsippet”. Det vil si at det er adressen som er valgt på publikasjonen som avgjør ved hvilken institusjon den skal registreres. Alle publikasjoner som skal gi uttelling i systemet må være påført en slik forfatteradresse.

Etter omrapporteringen av data fra de medisinske fakultetene for 2005 var det bred enighet mellom universitetene om at reglene for adressering av publikasjoner skulle håndheves strengt for rapporteringen av data for 2006. UiT har i likhet med de andre universitetene fulgt dette prinsippet fullt ut i forbindelse med kvalitetssikringen av data for 2006. Det ser også ut til at forskerne i større grad enn tidligere er innforstått med hvordan adresseprinsippet skal praktiseres.

Det er viktig at alle ansatte bruker UiT som publiseringsadresse for å innhente publikasjonspoeng, og for å synliggjøre UiT som forskningsinstitusjon, nasjonalt og internasjonalt. Universitetsbiblioteket, i samarbeid med Forsknings- og studieavdelinga, har startet arbeidet med en publiseringsstrategi for Universitetet i Tromsø. Retningslinjer for bruk av institusjonsadresse vil inngå som del av denne strategien.

Etter korrigeringen av data fra Det medisinske fakultet hadde Universitetet i Tromsø totalt 601,8 publikasjonspoeng i 2005. Dette utgjorde 6,8 % av poengene i universitets- og høyskolesektoren. I 2006 oppnådde UiT totalt 683,7 publikasjonspoeng, en økning på 13,6 % i forhold til 2005. Dette var den sterkeste økningen av de fire breddeuniversitetene. Universitetet i Tromsø hadde i 2006 7,1 % av publikasjonspoengene i sektoren, en økning på 0,3 % i forhold til 2005. UiTs andel av universitetenes publisering var 8,9 % i 2006, mot 8,4 % i 2005. Etter antall ansatte og profilen på institusjonen er dette for lavt. UiT burde hatt en andel på ca 11 %.

Tabell 3: Universitetenes publikasjonspoeng i 2006

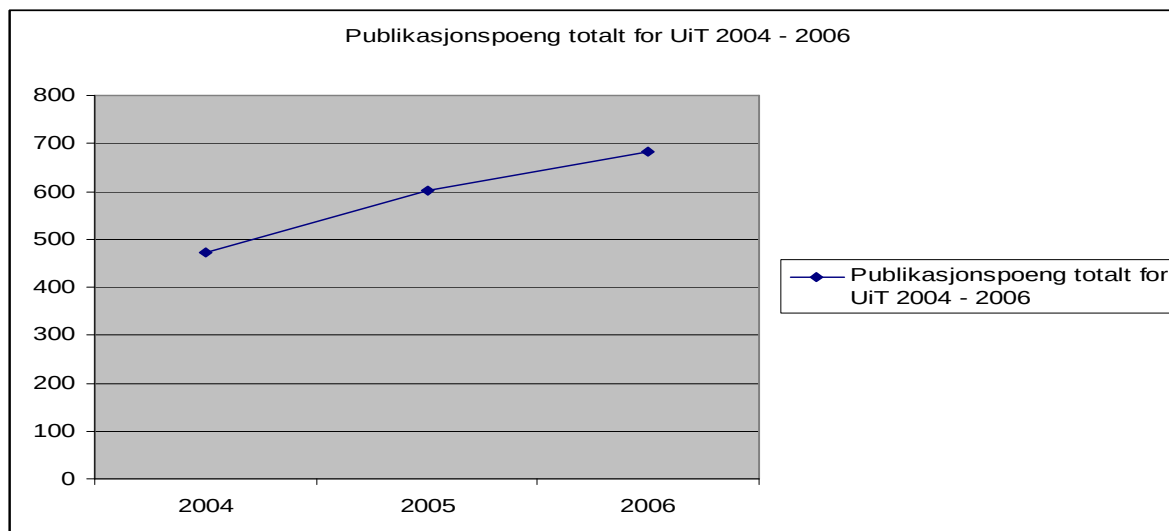
Enhet	Publikasjons- poeng	Endring poeng 2005 til 2006, %	Andel av poeng (%)	Forfatter- andeler	Publiseringsnivå (%)		Publikasjonsform (%)		
					Nivå 1	Nivå 2	Periodika artikler	Antologi- artikler	Mono- grafier
<i>Totalt i sektor:</i>	9 600,73	8,2	100	7 048,59	80,3	19,6	74,3	23,2	2,5
<i>Universiteter:</i>	7 723,7	7,5	80,4	5 616,7	79,2	20,7	75,8	22,1	2,1
NTNU	1 799,8	6,8	18,7	1 369,1	82,0	17,7	75,4	23,1	1,5
UMB	360,8	-5,3	3,8	279,4	84,0	16,0	95,5	4,5	0,0
UiB	1 579,5	9,6	16,5	1 168,4	77,8	22,0	77,5	20,3	2,2
UiO	2 976,9	4,8	31,0	2 093,1	77,2	22,7	72,4	25,1	2,5
UiS	323,0	38,8	3,4	245,4	83,3	16,3	62,9	33,5	3,6
UiT	683,7	13,6	7,1	461,3	78,0	22,0	82,6	14,9	2,6

Kilde: DBH

Alle universitetene, med unntak av Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB), har økning i produksjonen av vitenskapelige publikasjoner i 2006 i forhold til resultatene for 2005. Økningen er, med unntak for Universitetet i Stavanger (UIS), imidlertid ikke like stor som tidligere år. Det kan tyde på at produksjonen og styrkeforholdet mellom institusjonene er i ferd med å stabilisere seg.

Økning i produksjonen av publikasjonspoeng kan enten skje ved at antallet forfatterandeler øker for institusjonen, eller at publiseringsmønsteret endrer seg i retning av økt publisering i forlag og tidsskrifter på nivå 2. UiT hadde 461,3 forfatterandeler i 2006 mot 448,8 i 2005. I samme periode økte andelen publikasjoner i nivå 2 kanaler fra 16,6 % til 22 %, noe som medførte at UiT i 2006 lå over snittet når det gjaldt publisering i kanal 2 for universitetene. Mulige forklaringer på den positive dreiningen i publiseringsmønsteret kan være: økt innsats i nominering av kanaler til nivå 1 og 2, sterkere ”styring” av publiseringen i miljøene til nivå 2 kanaler, og økt bevissthet hos forskerne selv hvor de publiserer sine forskningsresultater. Økningen i publikasjonspoeng ved UiT i 2006 skyldes hovedsakelig økt publiseringsfrekvens på nivå 2.

Figur 1: Utvikling i vitenskapelige publikasjoner ved UiT i perioden 2004-2006

Kilde: DBH

Flere fagmiljø ved UiT markerer seg også sterkt nasjonalt når det gjelder andelen av publikasjoner i nivå 2 kanaler. Fire av miljøene med høyest andel nivå 2 publisering i perioden 2004-2006 kommer fra UiT. Alle øverst er CASTL ved Det humanistiske fakultet, mens Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet er representert med tre institutter, henholdsvis geologi, kjemi og fysikk.

Figur 2: Gjennomsnittlig publisering i nivå 2 kanaler i perioden 2004-2006³

Kilde: Figuren er hentet fra Forskerforum nr 9/2007.

³ Tallene er utarbeidet av Bjørg Boyum, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste

Resultater for enhetene i 2006

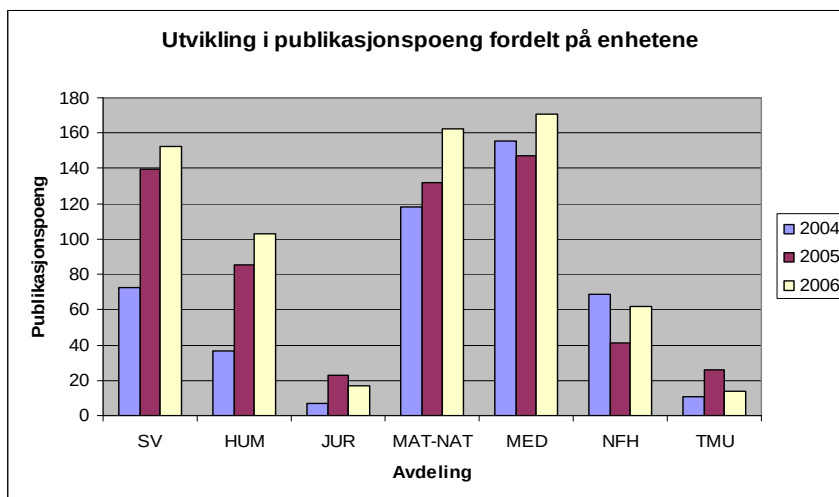
Tabell 4: Universitetet i Tromsøs resultater i 2006, fordelt på fakultet

Enhet	Publikasjons- poeng	Endring poeng, (%)	Andel poeng (%)	Forfatter- andeler	Publiseringsnivå (%)		Publikasjonsform (%)		
					Nivå 1	Nivå 2	Periodika artikler	Antologi- artikler	Mono- grafier
Totalt: UiT	683,7		100	461,3	78,0	22,0	82,6	14,9	2,6
Det medisinske fakultet	171,1	16,2	25,0	118,5	80,5	19,5	96,6	2,0	1,5
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	152,2	9,1	22,3	105,5	80,5	19,5	64,6	31,0	4,4
Det juridiske fakultet	16,6	-27,7	2,4	12,3	89,2	10,8	97,3	0,0	2,7
Det matematisk naturvitenskapelige fakultet	162,2	22,9	23,7	101,6	68,8	31,2	90,4	9,6	0,0
Senter for samiske studier	2,9	-8,7	0,4	2,0	75,4	24,6	83,7	16,3	0,0
Det humanistiske fakultet	102,9	20,2	15,0	57,0	67,2	32,8	67,9	25,1	7,0
Norges fiskerihøgskole	62,0	49,3	9,1	54,0	90,1	9,9	85,3	14,5	0,2
Tromsø museum - universitetsmuseet	13,6	-47,9	2,0	10,0	100,0	0,0	76,8	13,2	10,0
Universitetsbiblioteket i Tromsø	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Udir/Sentraladministrasjonen	0,2	42,9	0,0	0,2	100	0,0	100,0	0,0	0,0

Kilde: DBH

Med unntak av Det juridiske fakultet, Tromsø museum og Senter for samiske studier har alle enhetene ved UiT hatt en økning i produksjonen av publikasjonspoeng i 2006 i forhold til året før. Norges fiskerihøgskole, som hadde en kraftig nedgang fra 2004 til 2005 (se figur under), er nesten tilbake på nivået for 2004. Tallene for enhetene som har nedgang, er imidlertid så små at naturlige svingninger vil kunne gi store prosentmessige utslag i statistikken.

Figur 2: Utvikling i vitenskapelige publikasjoner fordelt på enhetene ved UiT i perioden 2004-2006

Kilde: DBH

Sammenlikning av publikasjonstall mellom institusjonene

For å sammenlikne publikasjonstallene mellom institusjonene kan vi se på antall publikasjonspoeng per førstestilling/postdoktor⁴ og per fagårsverk⁵. I tabellen under er de seks universitetene⁶ og høyskolene i Nord-Norge sammenlignet med hverandre.

Tabell 5: Publikasjonspoeng per fagårsverk og førstestilling/postdoktor (2004-2006)

	Indikatorer					
	Pubpoeng pr. fagårsverk			Pubpoeng pr. førstestilling/postdok.		
	År			År		
Inst., ny inndeling	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Alle institusjoner i sektoren	0,5	0,6	0,6	1,2	1,3	1,3
Universiteter	0,7	0,8	0,8	1,4	1,5	1,6
UiO	1,0	0,9	0,9	2,0	1,9	2,0
UiB	0,9	0,8	0,9	1,5	1,5	1,6
UiT	0,5	0,6	0,7	0,9	1,1	1,3
NTNU	0,5	0,6	0,7	1,1	1,4	1,5
UiS	0,2	0,5	0,6	0,6	1,0	1,3
UMB	0,6	0,9	0,8	1,0	1,4	1,3
Statlige høyskoler	0,1	0,2	0,2	0,5	0,6	0,6
Høgskolen i Bodø	0,3	0,3	0,4	0,8	0,9	1,1
Høgskolen i Finnmark	0,1	0,1	0,1	0,4	0,3	0,6
Høgskolen i Harstad	0,1	0,1	0,1	0,4	0,5	0,3
Høgskolen i Narvik	0,2	0,1	0,3	0,5	0,3	0,7
Høgskolen i Nesna	0,1	0,1	0,1	0,3	0,5	0,4
Høgskolen i Tromsø	0,0	0,1	0,0	0,2	0,4	0,1
Samisk høyskole	*	0,2	0,4	*	0,7	1,7

Kilde: DBH. * ikke tall i DBH

Av tabellen ser vi at Universitetet i Tromsø i hele perioden har vært det breddeuniversitetet som har hatt lavest produksjon. I 2006 produserte UiT på nivå med Universitetet i Stavanger, Universitetet for miljø- og biovitenskap og snittet for hele sektoren, med 1,3 publikasjonspoeng per førstestilling/postdoktor. Snittet for universitetene i 2006 er på 1,6 publikasjonspoeng per førstestilling/postdoktor. Universitetene, som de ledende forskningsinstitusjonene, bør ligge godt over nivået i den samlede sektoren.

Snittet for de statlige høyskolene var på 0,6 publikasjonspoeng poeng per førstestilling/postdoktor for 2006. Høgskolen i Bodø, som har klare universitetsambisjoner, produserte 1,1 publikasjonspoeng per førstestilling/postdoktor i 2006. Resten av høyskolene i landsdelen produserte på nivå med, eller under snittet for statlige høyskoler. Det er verdt å merke seg at Høgskolen i Tromsø i 2006 produserte minst av alle de høgere utdanningsinstitusjonene i Nord-Norge.

UiT produserer 0,7 publikasjonspoeng per fagårsverk, det vil si at det i snitt blir produsert 0,7 artikler per ansatt i forsknings- og undervisnings- og formidlingsstillinger. En sammenlikning mellom institusjonene

⁴ Førstestilling er samlebetegnelse på professor, førsteamanuensis, høyskolelektor, som tradisjonelt har vært grunnlag for beregning av resultatbasert finansiering i statsbudsjettet. I tillegg til tradisjonelle førstestilling, omfatter dimensjonen også postdoktor rekrutteringsstillinger (DBH definisjon).

⁵ Fagårsverk er definert som alle forsknings- undervisnings- og formidlingsstillinger - medregnet for eksempel midlertidige stillinger, stipendiater og universitetsbibliotekarere.

⁶ Agder ble universitet i 2007 og er derfor ikke klassifisert som universitet i 2006 statistikken.

viser at på dette målet skiller universitetene seg klarere fra høyskolene i sektoren, samtidig som skillet mellom universitetene blir noe mindre. Universitetene har et snitt på 0,8. Høyskolene i Nord-Norge ligger mellom 0,0 og 0,4 publikasjonspoeng per fagårsverk.

I tabellen nedenfor (tabellene 6-11) er det gjort sammenlikninger – for de tre siste årene - mellom universitetene på fakultetsnivå. En slik framstilling har noen problematiske sider da enkelte fag kan være plassert på ulike fakultet ved ulike institusjoner. Det gir likevel en indikasjon på hvordan fakultetene ved UiT publiserer forskningsresultater sammenlignet med sine søsterfakultet ved de andre universitetene.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Tabell 6a: Samfunnsvitenskapelige fakultet, 2004-2006

	Indikatorer					
	Pubpoeng pr. fagårsverk			Pubpoeng pr. førstestilling/postdok.		
	År			År		
Institusjoner	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Alle institusjoner i sektoren	0,5	0,6	0,6	1,2	1,3	1,3
Universiteter	0,7	0,8	0,8	1,4	1,5	1,6
Samfunnsvitenskapelige fakultet						
Det samfunnsvitenskapelige fakultet UiO	1,3	1,2	1,0	2,1	2,1	1,8
Det utdanningsvitenskapelige fakultet UiO	0,6	0,8	0,8	1,1	1,5	1,6
Det samfunnsvitenskapelige fakultet UiB	0,5	1,0	0,8	0,8	1,5	1,4
Det psykologiske fakultet UiB	0,7	0,8	0,7	1,2	1,5	1,4
Det samfunnsvitenskapelige fakultet UiT	0,4	0,7	0,8	0,7	1,2	1,4
Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse NTNU	0,7	0,9	0,7	1,3	1,8	1,3
Det samfunnsvitenskapelige fakultet UiS	0,2	*	*	0,8	*	*

Kilde: DBH. * ikke tall i DBH

For de samfunnsvitenskapelige fakultetene skiller UiO seg noe ut fra de andre institusjonene, med en produksjon som ligger over snittet for universitetene. De andre universitetene, med unntak av UiS, produserte jevn godt i 2006. Felles for disse er at de ligger på eller litt under gjennomsnittlig produksjon for universitetene. Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved UiT har hatt en svært positiv utvikling i perioden, og ligger på 1,4 poeng per førstestilling/postdoktor og 0,8 poeng per fagårsverk i 2006. Fakultetet har med det utlignet forspranget som UiB og NTNU hadde i fjor.

I 2006 hadde SV-fak. 19,5 % av sine publikasjoner i nivå 2 kanaler. Dette er jevn godt med snittet for hele UH sektoren (19,6 %), men noe under snittet for UiT (22 %) og universitetene (20,7 %). Fakultetet bør ha som mål å øke publiseringen i nivå 2 kanaler framover.

Tabell 6b: Institutter ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, 2004-2006

	Indikatorer					
	Pubpoeng pr. fagårsverk			Pubpoeng pr. førstestilling/postdok.		
	År			År		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Universitetet i Tromsø	0,5	0,6	0,7	0,9	1,1	1,3
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	0,4	0,7	0,8	0,7	1,2	1,4
Institutter						
Arkeologi	0,4	0,7	0,7	0,6	0,9	0,9
Filosofi	0,1	0,3	0,4	0,2	0,6	0,8
Historie	0,9	2,3	1,7	1,5	3,6	2,3
Pedagogikk og lærerutdanning	0,2	0,3	0,3	0,2	0,7	0,6
Planlegging og lokalsamfunnsforskning	*	0,7	0,5	*	1,6	0,9
Psykologi	0,7	0,7	1,1	1,0	1,2	1,7
Religionsvitenskap	0,8	1,5	4,1	1,2	2,7	6,6
Sosialantropologi	0,2	0,2	0,4	0,5	0,4	0,7
Sosiologi	0,2	0,1	0,7	0,3	0,1	1,2
Statsvitenskap	0,6	0,8	0,8	0,8	1,4	1,4
RHD	1,0	*	4,0	1,0	*	4,0
Senter for fredsstudier	*	0,9	0,3	*	0,9	0,3

Kilde: DBH * ikke tall i DBH

Bak publikasjonstallene på fakultetsnivå skjuler det seg store interne forskjeller mellom instituttene. Som det framgår av tabellen over, varierer antallet publikasjonspoeng per førstestilling/postdoktor fra 6,6 poeng (Institutt for religionsvitenskap) og 2,3 (Institutt for historie) til 0,6 poeng (Institutt for pedagogikk og lærerutdanning) og 0,7 (Institutt for sosialantropologi). Det samfunnsvitenskapelige fakultet har ikke oppgitt måltall for antall publikasjonspoeng per fagårsverk og førstestilling/postdoktor ved det enkelte institutt. Fakultetet har i stedet satt som mål at hver tilsatt i førstestilling/postdoktor ved fakultetet skal publisere i et omfang tilsvarende minimum et publikasjonspoeng. I alt fem av ti institutter ligger under minimumsmålet på 1 publikasjonspoeng per førstestilling/postdoktor. Dersom disse miljøene i framtiden oppnår måltallene, vil det bidra betraktelig til å øke gjennomsnittet for fakultetet som helhet.

SV-fak. arbeider med flere tiltak for å øke publiseringen. Fakultetet har vedtatt at instituttene skal ha et insentiv/belønningssystem for vitenskapelig publisering, og 75 % av fakultetets resultatmidler knyttet til publisering føres tilbake til instituttene for dette formålet. Instituttene har frihet til å utforme egne insentivsystemer for bruk av midlene. Et flertall av instituttene har valgt å bruke disse midlene til instituttvis "fond" som den enkelte forsker/grupper av ansatte kan søke midler fra. Institutt for statsvitenskap har i tillegg et individbasert insentivsystem der 75 % av instituttets tildeling av resultatmidler føres tilbake til de enkeltforskerne som har bidratt til å utløse tildelingen. Fakultetet ønsker fortsatt å la instituttene være fristilt på dette området, men vil kommende studieår se nærmere på hvilke effekter de ulike systemene kan sies å ha.

Alle institutter er i tillegg pålagt å ha et forskningsseminar for ansatte, stipendiater og mastergrads-studenter. Gjennom samtaler og seminarer med instituttlederne er det kommet fram at det er i stor grad de fagmiljøene som har velfungerende og godt organiserte forskningsseminarer som også har den beste publiseringsraten. Fakultetet vil systematisk arbeide for å forbedre forskningsseminarene ved institutter som per i dag mangler et godt seminartilbud.

Det humanistiske fakultet

Tabell 7a: Humanistiske fakultet, 2004-2006

	Indikatorer					
	Pubpoeng pr. fagårsverk			Pubpoeng pr. førstestilling/postdok.		
	År			År		
Institusjoner	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Alle institusjoner i sektoren	0,5	0,6	0,6	1,2	1,3	1,3
Universiteter	0,7	0,8	0,8	1,4	1,5	1,6
Humanistiske fakultet						
Det humanistiske fakultet UiO	0,7	1,0	0,9	1,3	1,9	1,7
Det teologiske fakultet UiO	1,3	0,9	1,6	2,2	1,5	2,7
Det historisk-filosofiske fakultet UiB	0,7	0,6	0,7	1,1	1,1	1,3
Det humanistiske fakultet UiT	0,4	0,8	0,9	0,6	1,5	1,6
Det historisk-filosofiske fakultet NTNU	0,4	0,8	0,9	0,8	1,5	1,6
Det humanistiske fakultet UiS	0,2	*	*	0,6	*	*

Produksjonen ved de humanistiske fakultetene har i perioden 2004-2006 utviklet seg i retning av et felles nasjonalt nivå. Dette vises tydelig i tallene for 2006, hvor det kun er UiB som skiller seg fra de andre universitetene med noe mindre produksjon. Det humanistiske fakultet ved UiT produserte 1,6 publikasjonspoeng per førstestilling/postdoktor og 0,9 publikasjonspoeng per fagårsverk i 2006. Dette var også på nivå med totalsnittet for universitetene. Også ved Hum. fak. er det stor interne forskjeller mellom instituttene/senter (se tabell 7b).

Det humanistiske fakultet hadde i 2006 32,8 % av sine publikasjoner i kanaler på nivå 2. Fakultetet hadde den høyeste nivå 2 andelen av enhetene ved UiT, og ligger høyt over snittet for universitetene (20,7 %).

Tabell 7b: Institutter/ senter ved Det humanistiske fakultet, 2004-2006

	Indikatorer					
	Pubpoeng pr. fagårsverk			Pubpoeng pr. førstestilling/postdok.		
	År			År		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Universitetet i Tromsø	0,5	0,6	0,7	0,9	1,1	1,3
Det humanistiske fakultet	0,4	0,8	0,9	0,6	1,5	1,6
Institutter						
Kultur og litteratur	0,3	0,7	1,1	0,6	1,2	1,8
Språkvitenskap	0,4	0,9	0,3	0,6	1,7	0,5
CASTL	0,6	0,9	1,8	1,2	2,4	5,1

Kilde: DBH

Som det framgår av tabellen over varierer antallet publikasjonspoeng per førstestilling/postdoktor fra 5,5 poeng (CASTL) og 1,8 (Institutt for kultur og litteratur), til 0,5 poeng (Institutt for språkvitenskap). CASTL har hele 92,6 % av sine publikasjoner på nivå 2. Totalt har fakultetet økt andelen på nivå 2 fra 20,5 % i 2005 til 32,8 % i 2006. Fakultetet er et godt eksempel på hvordan produksjonen påvirkes av endringer i publiseringsmønsteret. I 2005 hadde fakultetet 63,5 forfatterandeler og 85,6 publikasjonspoeng, mot 57 forfatterandeler og 102,9 publikasjonspoeng i 2006. Vi ser at fakultetet økte produksjonen av publikasjonspoeng til tross for at de hadde en nedgang i forfatterandeler fra 2005 til 2006.

Mye av produksjonen ved dette fakultetet gir ikke uttelling på nivå 1 eller 2, men likevel ligger også denne forskning på et høyt vitenskapelig nivå. Enkelte publikasjoner, som for eksempel bokanmeldelser og redigering av vitenskapelige antologier, gir i dag ikke uttelling i den resultatbaserte forskningskomponenten.

Heller ikke Det humanistiske fakultet har oppgitt måltall for antall publikasjonspoeng per fagårsverk og førstestilling/postdoktor ved det enkelte institutt. Fakultetets årsplan for 2007 slår fast at fakultetet i samarbeidet med enhetslederne skal utarbeide tallfestede mål for publisering ved instituttene/CASTL, basert på antall ansatte i faste og midlertidige stillinger. Utfordringen fakultetet står overfor, er både å øke produksjonen av publikasjonspoeng innenfor sterke miljøer, samtidig som det skal stimulere forskere/fagmiljø som produserer få publikasjonspoeng slik at disse produserer mer.

Fakultetet forventer ikke at alle skal produsere like mye, og de synes det er mer formålstjenlig å bruke et fleksibelt mål istedenfor å etablere et enhetlig mål for alle enkeltindivider/fagmiljø. Et realistisk mål vil likevel være minimum 1 publikasjonspoeng per førstestilling/postdoktor. Målet er imidlertid mindre relevant for de miljøene som allerede er sterke. I følge fakultetet må målet for disse være å øke produksjonen ytterligere, slik at antall publikasjonspoeng per førstestilling/postdoktor overstiger 2,0.

Det medisinske fakultet

Tabell 8a: Medisinske fakultet, 2004-2006

	Indikatorer					
	Pubpoeng pr. fagårsverk			Pubpoeng pr. førstestilling/postdok.		
	År			År		
Institusjoner	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Alle institusjoner i sektoren	0,5	0,6	0,6	1,2	1,3	1,3
Universiteter	0,7	0,8	0,8	1,4	1,5	1,6
Medisinske fakultet						
Det medisinske fakultet UiO	1,5	0,8	0,9	3,3	1,8	2,0
Det odontologiske fakultet UiO	0,5	0,5	0,4	1,0	1,1	0,9
Det medisinske fakultet UiB	1,4	0,9	1,0	2,0	1,5	1,7
Det odontologiske fakultet UiB	0,3	0,7	0,5	0,7	1,6	1,1
Det medisinske fakultet UiT	0,6	0,5	0,5	1,0	1,0	1,0
Det medisinske fakultet NTNU	1,0	0,6	0,6	2,0	1,3	1,4

Kilde: DBH

Det har de siste par årene vært spesielt fokus på kvaliteten på rapporterte data fra de medisinske fakultetene. Økt kvalitetssikring av data, og omrapporteringen av data for 2005, har gjort at også data fra disse fakultetene for 2005 og 2006 er gode og sammenlignbare. Manglende bruk av universitet som publikasjonsadresse har vært et utbredt problem ved enkelte av instituttene. Dette har forhåpentligvis blitt bedre, men det er fortsatt behov for å arbeide for at de ansatte gir uttelling til den institusjonen som i stor grad finansierer deres forskning.

UiO og UiB skiller seg positivt ut når det gjelder produksjonen ved de medisinske fakultetene. Begge institusjonene ligger over snittet for universitetene, både når det gjelder publikasjonspoeng per førstestilling/postdoktor og fagårsverk. UiT kommer dårligst ut av de medisinske fakultetene i Norge, og ligger også under UiT's eget snitt både når det gjelder poeng per førstestilling/postdoktor og fagårsverk. Det er særlig urovekkende at ikke produksjonen viser en stigende kurve, slik tendensen er ved de øvrige fakultetene/NFH.

I 2006 hadde Med. Fak. 19,5 % av sine publikasjoner i nivå 2 kanaler. Dette er jevn godt med snittet for hele UH-sektoren (19,6 %), men noe under snittet for UiT (22 %) og universitetene (20,7 %). Fakultetet bør ha som mål å øke publiseringen i nivå 2 kanaler framover.

Tabell 8b: Institutter ved Det medisinske fakultet, 2004-2006

	Indikatorer					
	Pubpoeng pr. fagårsverk			Pubpoeng pr. førstestilling/postdok.		
	År			År		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Universitetet i Tromsø	0,5	0,6	0,7	0,9	1,1	1,3
Det medisinske fakultet	0,6	0,5	0,5	1,0	1,0	1,0
Institutter						
Farmasi	0,5	0,3	0,4	0,9	0,6	1,1
Klinisk medisin	0,7	0,4	0,6	1,2	0,7	1,1
Klinisk odontologi	*	0,0	0,1	*	0,0	0,1
Medisinsk biologi	0,6	0,5	0,6	1,0	0,9	1,0
Samfunnsmedisin	0,6	0,9	0,6	1,1	1,7	1,2

Kilde: DBH. * ikke tall i DBH

Som det framgår av tabellen over varierer antallet publikasjonspoeng per førstestilling/postdoktor fra 1,2 poeng (Institutt for samfunnsmedisin) til 0,1 poeng (Institutt for klinisk odontologi). Odontologifaget er under oppbygging ved UiT. Det forventes imidlertid at instituttet vil øke produksjonen i årene som kommer. Instituttene for farmasi, klinisk medisin og medisinsk biologi produserer jevngodt, med henholdsvis 1,0 og 1,1 poeng per førstestilling/postdoktor.

Flere alternative tiltak, eller kombinasjoner av disse, vil kunne øke produksjonen av publiseringspoeng ved Med. fak. Økt antall publikasjoner, økt andel publikasjoner på nivå 2, økt andel monografier, færre eksterne medforfattere og mindre bruk av dobbel tilhørighet er alle enkeltfaktorer som på kort sikt vil kunne gi flere publikasjonspoeng. Til tross for at disse enkeltfaktorene har betydning for antall publikasjonspoeng, er det ikke gitt at det vil være fornuftig å sette i verk tiltak på alle disse områdene. Mens det for eksempel ved et institutt kan være fornuftig å forsøke å øke andel publikasjoner på nivå 2 (dersom instituttet hovedsakelig publiserer på nivå 1), er det neppe fornuftig å kutte ned på eksternt forskningssamarbeid for å oppnå flere forfatterandeler. Det vil også være vanskelig å sette i verk treffsikre tiltak basert på gjennomsnittsverdier uten god innsikt i den bakenforliggende variasjonen. Er det for eksempel slik at de fleste har liten produksjon og trekker ned snittet, mens et fåtall har stor produksjon og trekker opp snittet, eller er produksjonen jevnt lav for det store flertallet?

Fakultetet har mistet publikasjonspoeng fordi en del av de ansatte ikke oppgir UiT som adresse på publikasjonen. Problemet er betydelig redusert i 2006, men importeringen i Frida så langt i 2007 viser at det fortsatt er noen enkeltforskere som ikke bruker UiT som adresse. Enkeltforskerne som fortsatt ikke oppgir UiT-adressen på publikasjonene, bør følges opp spesielt for å klargjøre hva det skyldes at ansettelsesforholdet ved UiT ikke resulterer i forskning.

Alle instituttene har som mål å øke produksjonen av publikasjonspoeng, men instituttene har i varierende grad tallfestet målene, eller beskrevet spesifikke tiltak. Institutt for klinisk medisin har som mål å produsere 1,4 poeng per førstestilling/postdoktor og 0,8 poeng per fagårsverk i 2007, mens Institutt for medisinsk biologi har som mål å øke produksjonen til 1,5 poeng per førstestilling/postdoktor og 1,3 poeng per fagårsverk i løpet av en fireårs periode. Instituttene for farmasi, klinisk odontologi og samfunnsmedisin har ikke oppgitt måltall for produksjon per førstestilling/postdoktor og fagårsverk.

Instituttene har ulik publiseringsprofil, slik at typen tiltak også må variere mellom instituttene. Likevel ser det ut til at instituttene har noen felles utfordringer. Den mest åpenbare er at publiseringsaktiviteten generelt bør økes, den andre felles utfordringen gjelder justering av nivå på publiseringskanaler. Tilbakemeldingene fra fagmiljøene tilsier at det innen medisinske fag fortsatt gjenstår en del utskiftninger av tidsskrifter på nivå 2. Spørsmålet om nivå på publiseringskanaler er, i alle fall delvis, knyttet til

problematikken rundt inndelingen av faggrupper innen medisinske fag. Det må og vurderes om det medisinske fagmiljøet ved UiT har vært aktive nok overfor UHR med tanke på å foreslå nominasjoner.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Tabell 9a: Matematisk-naturvitenskapelige fakultet, 2004-2006

	Indikatorer					
	Pubpoeng pr. fagårsverk			Pubpoeng pr. førstestilling/postdok.		
	År			År		
Institusjoner	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Alle institusjoner i sektoren	0,5	0,6	0,6	1,2	1,3	1,3
Universiteter	0,7	0,8	0,8	1,4	1,5	1,6
Matematisk-naturvitenskapelige fakultet						
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet UiO	1,0	1,0	1,0	1,9	1,9	2,0
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet UiB	0,9	0,9	1,0	1,7	1,6	1,9
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet UiT	0,7	0,7	1,0	1,2	1,3	2,0
Norges fiskerihøgskole UiT	0,5	0,3	0,4	1,0	0,6	0,9
Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektroteknikk NTNU	0,3	0,6	0,7	0,8	1,5	1,7
Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi NTNU	0,2	0,4	0,7	0,5	0,9	1,4
Fakultet for naturvitenskap og teknologi NTNU	0,7	0,8	1,0	1,6	1,8	2,1
Det teknisk- naturvitenskapelige fakultet UiS	0,3	*	*	0,4	*	*
Institutter UMB	0,6	0,9	0,8	1,1	1,4	1,3
Noragric, LAK UMB	0,8	*	*	0,8	*	*

Kilde: DBH. * ikke tall i DBH

De matematisk- naturvitenskapelige fakultetene ved UiT, UiB og UiO produserte på samme nivå i 2006. Disse lå over snittet for universitetene både når det gjelder publikasjonspoeng per førstestilling/postdoktor og fagårsverk. Mat.-nat. fak. har en positiv utvikling, og har i løpet av perioden klart å innhente forspranget som fakultetene i Oslo og Bergen hadde i 2004. Det publiseres jevnt og godt ved fakultetet, men også her er det forskjeller mellom instituttene (se tabell 9b). Fakultetet produserte 2,0 publikasjonspoeng per førstestilling/postdoktor og 1,0 publikasjonspoeng per fagårsverk i 2006. Dette var over snittet både for UiT og universitetene.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultetet hadde i 2006 31,2 % av sine publikasjoner i kanaler på nivå 2. Fakultetet hadde den nest høyeste nivå 2 andelen av enhetene ved UiT, og ligger høyt over snittet for universitetene (20,7 %). Det er også verdt å merke seg at tre av miljøene med høyest andel nivå 2 publisering i sektoren i perioden 2004-2006 (se figur 2), hører hjemme ved fakultetet.

Tabell 9b: Institutter ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, 2004-2006

	Indikatorer					
	Pubpoeng pr. fagårsverk			Pubpoeng pr. førstestilling/postdok.		
	År			År		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Universitetet i Tromsø	0,5	0,6	0,7	0,9	1,1	1,3
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	0,7	0,7	1,0	1,2	1,3	2,0
Institutter						
Biologi	0,9	1,0	1,0	1,7	1,9	2,0
Fysikk og teknologi	0,5	0,6	1,0	0,6	0,9	1,7
Geologi	1,2	0,6	0,7	1,9	1,1	1,3
Informatikk	0,0	0,3	0,3	0,1	0,9	0,8
Kjemi	1,0	1,3	1,4	1,9	2,6	4,2
Matematikk/statistikk	0,3	0,2	1,2	0,5	0,3	1,8
Eiscat	*	0,5	0,6	*	*	*
Tromsø Geofysiske observatorium	1,7	*	1,4	1,7	*	1,4

Kilde: DBH. * ikke tall i DBH

De fleste instituttene ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet produserer godt. Som det framgår av tabellen over varierer antallet publikasjonspoeng per førstestilling/postdoktor fra 4,2 poeng (Institutt for kjemi) og 2,0 (Institutt for biologi) til 0,8 poeng (Institutt for informatikk) og 1,3 (Institutt for geologi).

Alle instituttene, med unntak av informatikk, har en økning i produksjonen fra 2005 til 2006. Det bør være en prioritert oppgave ved fakultetet framover å løfte informatikk opp på et høyere publiseringsnivå. Det er spesielt gledelig å se at Institutt for fysikk og teknologi og Institutt for matematikk og statistikk har hatt en kraftig økning i produksjonen. Økningen til fysikk og teknologi skyldes sannsynligvis at instituttet i større grad enn tidligere har fått sine viktigste publiseringskanaler godkjent. Instituttet ligger likevel noe bak fysikkinstituttene ved de andre breddeuniversitetene. Økningen for fakultetet generelt skyldes sannsynligvis ikke kun økt produksjon, men også større bevissthet i valg av publiseringskanaler.

Institutt for kjemi utmerker seg med en produksjon på 4,2 publikasjonspoeng per førstestilling/postdoktor og 1,4 publikasjonspoeng per fagårsverk. Dette gjør instituttet til ledende nasjonalt. Fra med 2007 har instituttet også et senter for framragende forskning, The Centre for Theoretical and Computational Chemistry (CTCC), noe som sannsynligvis ytterligere vil styrke produksjonen i årene framover.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har i sin rapport til forskningsmeldinga benyttet seg av andre kriterier for kategorien førstestilling enn den som resten av fakultetene, og som også forskningsmeldinga for 2005/2006 har brukt. Måltallene for publikasjonspoeng per førstestilling som Mat.-Nat. fak. har rapportert inn er derfor ikke sammenlignbare med tallene fra de andre fakultetene og ellers i meldinga. Disse er derfor ikke tatt med. Universitetsdirektøren vil sørge for at det gis tydeligere signaler for framtidig forskningsmeldinger, slik at denne typen misforståelser unngås.

Instituttens måltall for produksjon innen 2012 av publikasjonspoeng per fagårsverk varierer fra 0,6 (Institutt for informatikk) til 1,4 (Institutt for kjemi). Fakultetet presiserer at tallene er usikre, og at det kan bli behov for justeringer.

Norges fiskerihøgskole

Norges fiskerihøgskole driver forskning innenfor både samfunnsvitenskaplige og matematisk-naturvitenskapelige disipliner. I denne sammenlikningen er avdelingen satt opp sammen med de matematisk-naturvitenskapelige fagene (se tabell 9a). NFH hadde en nokså kraftig nedgang i produksjonen fra 2004 til 2005, men var i 2006 nesten tilbake på 2004 nivået. Til tross for en økning på 49,3 % fra 2005 til 2006, produserer NFH under både snittet ved UiT og snittet for universitetene.

NFH hadde i 2006 9,9 % av sine publikasjoner i kanaler på nivå 2. Fakultetet hadde den laveste nivå 2 andelen av enhetene ved UiT, og ligger langt under snittet for universitetene (20,7 %).

Tabell 9d: Institutter ved Norges fiskerihøgskole, 2004-2006

	Indikatorer					
	Pubpoeng pr. fagårsverk			Pubpoeng pr. førstestilling/postdok.		
	År			År		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Universitetet i Tromsø	0,5	0,6	0,7	0,9	1,1	1,3
Norges fiskerihøgskole	0,5	0,3	0,4	1,0	0,6	0,9
Institutter						
Akvatisk biologi	0,8	0,4	0,6	1,4	0,8	1,1
Marin bioteknologi	0,4	0,1	0,3	0,8	0,4	0,9
Samfunns- og markedsfag	0,5	0,3	0,4	1,0	0,8	1,0
Økonomi	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,6

Kilde: DBH

Alle instituttene ved Norges fiskerihøgskole produserer mindre enn gjennomsnittet ved UiT. Som det framgår av tabellen over varierer antallet publikasjonspoeng per førstestilling/postdoktor fra 1,1 poeng (Institutt for akvatisk biologi) til 0,6 poeng (Institutt for økonomi). Instituttene for samfunns- og markedsfag og marin bioteknologi produserte henholdsvis 1,0 og 0,9 poeng per førstestilling/postdoktor i 2006. Ved NFH er det i instituttledernes arbeidsavtaler fastsatt måltall for publiseringen i 2008. Indikatorene er antall forfatterandeler og antall artikler på nivå 2. Ingen av de andre enhetene har satt tilsvarende mål for produksjonen. Disse er derfor ikke tatt med. NFH har ikke gitt noen forklaring på den voldsomme svingningen de har hatt i produksjonen i perioden 2004-2006. Instituttene har ambisjon om å øke produksjonen, men det er ikke presentert noen tanker eller tiltak for hvordan dette skal gå til.

I tillegg til antall publikasjoner/forfatterandeler, er det nivået på kanalen som arbeidet publiseres i som avgjør hvor stor uttelling enheten får i form av publikasjonspoeng. NFH har en svært liten del av sine publikasjoner i kanaler på nivå 2. Det kan være flere grunner til at så er tilfelle. En forklaring er at NFHs spesielle fagprofil gjør det vanskelig for fagmiljøene å nå opp i nasjonale fagorganer med sin nominering av kanaler til nivå 2. En annen forklaring kan være at dette arbeidet ikke har vært tilstrekkelig prioritert blant fagmiljøene ved NFH. En tredje forklaring kan være at arbeidene som produseres ved fakultetet ikke er gode nok kvalitetsmessig til å bli antatt i kanaler på nivå 2. Fagmiljøene må reflektere over hvorfor publiseringsmønsteret er slik det framkommer her.

En sammenlikning med Det humanistiske fakultet synliggjør godt hvor stor betydningen publiseringsmønsteret og publisering i nivå 2 kanaler har. NFH hadde i 2006 54 forfatterandeler mot Hum. faks. 57 – antall tellende enheter er dermed ganske lik. Forskjellen i antall publikasjonspoeng er imidlertid på 40 poeng. Dette skyldes ene og alene fordelingen av publikasjonene i nivå 1 og 2.

Det juridiske fakultet

Tabell 10: Juridiske fakultet, 2004-2006

	Indikatorer					
	Pubpoeng pr. fagårsverk			Pubpoeng pr. førstestilling/postdok.		
	År			År		
Institusjoner	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Alle institusjoner i sektoren	0,5	0,6	0,6	1,2	1,3	1,3
Universiteter	0,7	0,8	0,8	1,4	1,5	1,6
Juridiske fakultet						
Det juridiske fakultet UiO	1,0	1,2	1,4	2,1	2,9	3,2
Det juridiske fakultet UiB	0,8	0,9	1,2	1,8	2,0	2,6
Det juridiske fakultet UiT	0,2	0,8	0,5	1,1	2,9	2,0

Kilde: DBH

Av tabellen over ser vi at Det juridiske fakultet varierer en del i produksjonen i perioden. Størrelsen på fagmiljøet gjør at det er sårbart for naturlige svingninger i publiseringen fra år til år. Fra å produsere jevn godt med UiO per førstestilling/postdoktor i 2005, er fakultetet langt under i 2006. De juridiske fakultetene i Norge har få førstestillinger/postdoktorer i forhold til antall ansatte. Det kan derfor være et bedre mål å se på indikatoren publikasjonspoeng per fagårsverk. For UiTs del ser vi at også denne indikatoren er sårbar for naturlige svingninger i ansattes publikasjonsrate.

Fordi vesentlig forskning foregår på nordiske språk, har det innenfor dette fagområdet vært få tidsskrift på nivå 2. Dette gjenspeiler seg i fakultetets andel av publikasjoner i kanaler på nivå 2. Denne var 10,8 % i 2006, mot 7,7 % i 2005. Økningen kan muligens skyldes at fakultetsmøtet for juridiske fag i samarbeid med UHR er kommet fram til en ordning hvor nordiske tidsskrift nå kan nomineres til nivå 2.

Jur. fak. har oppgitt måltall for publikasjonspoeng per førstestilling og per fagårsverk. Fakultetet har som mål på kort sikt å produsere 0,8 publikasjonspoeng per fagårsverk, mot 0,5 i 2006. På lengre sikt tar de sikte på å produsere 1,0 publikasjonspoeng per fagårsverk. Målet er i tillegg å holde produksjonen per førstestilling/postdoktor på samme nivå som for 2006 – 2,0 poeng. Dette til tross for at Jur. fak. har en forventning om økning i antall ansatte.

Tromsø museum

Tabell 11a: Museer, 2004-2006

	Indikatorer					
	Pubpoeng pr. fagårsverk			Pubpoeng pr. førstestilling/postdok.		
	År			År		
Institusjoner	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Alle institusjoner i sektoren	0,5	0,6	0,6	1,2	1,3	1,3
Universiteter	0,7	0,8	0,8	1,4	1,5	1,6
Museer						
Kulturhistorisk museum, UiO	0,3	0,8	0,8	0,8	1,7	2,0
Naturhistorisk museum, UiO	0,7	0,6	1,2	1,3	1,3	2,2
Bergen museum UiB	*	0,9	0,4	*	1,6	0,6
Tromsø museum - universitetsmuseet UiT	0,3	0,7	0,3	0,6	1,5	0,7
Vitenskapsmuseet NTNU	0,5	0,5	0,5	1,5	1,6	1,3

Kilde: DBH. * ikke tall i DBH

Produksjonen ved Tromsø museum – universitetsmuseet varierer fra år til år. Tallene er små og naturlige svingninger i forskernes publisering vil virke kraftig inn på totalresultatet.

I 2006 ble TMU omorganisert. Som ledd i omorganiseringsprosessen er det påbegynt et arbeid med å lage strategier og handlingsplaner for forskning, samlings-, forvaltnings- og formidlingsarbeid. Strategidokument skal være klart i januar 2008 og danne grunnlag for ny organisering og drift ved museet. Etter TMUs syn er det derfor prematurt å oppgi måltall og strategier innenfor forskning på nåværende tidspunkt.

Tabell 11b: Tromsø museum med fagenheter, 2004-2006

	Indikatorer					
	Pubpoeng pr. fagårsverk			Pubpoeng pr. førstestilling/postdok.		
	År			År		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Universitetet i Tromsø	0,5	0,6	0,7	0,9	1,1	1,3
Tromsø museum	0,3	0,7	0,3	0,6	1,5	0,7
Fagenheter						
Arkeologi	*	1,1	0,5	*	3,2	2,1
Botanikk	0,3	0,2	0,4	0,4	0,2	0,6
Geologi	*	1,3	0,1	*	3,8	0,3
Nyere kulturhistorie	0,1	0,2	0,1	0,1	0,3	0,2
Samisk etnografi	*	0,2	0,2	*	0,5	0,3
Zoologi	1,5	1,3	0,4	2,2	2,5	0,6
Formidlingsenhet	*	*	0,2	*	*	*

Kilde: DBH. * ikke tall i DBH

Som det framgår av tabellen over varierer antallet publikasjonspoeng per førstestilling/postdoktor ved museet. Fagenhet for arkeologi skiller seg ut med en produksjon på 2,1 publikasjonspoeng. Øvrige fagenheter produserte lavt, fra 0,2 til 0,6 publikasjonspoeng per førstestilling/postdoktor i 2006.

Mål, risikofaktorer og handlingsplan

Innen 2010

- skal antall forskningspubliseringer ha økt hvert år, med sterkest vekst på nivå 2.

Risikofaktorer

- Risiko 1: Intensivt arbeid med fusjonen kan redusere produktiviteten (vesentlig risiko)
- Risiko 2: Stort undervisningsvolum kan gi redusert tid til forskning (vesentlig risiko)
- Risiko 3: Incentivsystemene for forskning kan være mangelfulle (lav risiko)
- Risiko 4: Gode forskere flytter til andre universiteter/eksterne prosjekter (høy risiko)

I løpet av 2008

- skal fakultetene/NFH/TMU utarbeide en handlingsplan for publiseringsvirksomheten med blant annet måltall for publikasjonsaktiviteten og vurdering av publiseringskanalene.
- skal fakultetene/NFH/TMU fortsette å påse at adresseprinsippet blir fulgt ved alle institutt.

KAPITTEL 4

EKSTERNT FINANSIERT VIRKSOMHET

Innen 2010 skal den eksterne finansiering av forskningen være betydelig økt, herunder Universitetets deltakelse i EUs forskningsprogrammer.

Fra Universitetet i Nord

Rammevilkår

Den eksternt finansierte virksomheten (EFV) er en integrert del av UiTs forskningsvirksomhet og vil være et svært viktig virkemiddel for at Universitet skal kunne ekspandere som forskningsinstitusjon. For 2006 utgjør de eksterne inntektene ca. 317 mill. Dette utgjør ca 19 % av de totale inntektene. For 2006 er det 356 årsverk i den eksternt finansierte virksomheten. Omlag 90 % av disse inntektene finansierer forskningsaktivitet.

Forskerne og deres innsats er avgjørende for den eksternt finansierte virksomheten, samtidig som søknadsprosessen og prosjektgjennomføringen er faglig og administrativt krevende. Det legges beslag på ressurser og innsats både fra den enkelte forsker og institusjonen, som alternativt kunne vært benyttet til direkte forskningsinnsats. For at forskerne og institusjonen skal kunne håndtere en omfattende eksternt finansierte forskningsvirksomhet, kreves det profesjonell økonomisk og administrativ støtte og profesjonell prosjektforvaltning.

Mange av finansieringskildene forutsetter at institusjonen bidrar med egne ressurser til gjennomføringen av prosjektene. Uten god planlegging kan de resultere i utilsiktet binding av universitetets ressurser.

For å ekspandere som forskningsinstitusjon, må ressursene prioriteres med sikte på at universitetet utnytter sitt potensial for faglig og økonomisk uttelling i de ulike konkurransearenaene. Universitetets utfordring er å gi forskerne rammebetingelser, virkemidler og incentiver som stimulerer til innsats. Noen av de forhold som må vies spesiell oppmerksomhet er:

- Virkemidler for å øke omfang og kvalitet på søknadsinitiativ
- Utnytte Universitetets infrastruktur som naturlige fortrinn
- Utvikle profesjonelle økonomiske og administrative rutiner og tjenester tilpasset den eksternt finansierte virksomheten

For å hevde seg i de ulike konkurransearenaene, må kvalitet på egen forskning være høy, prosjektsøknaden må være relevant i forhold til utlysingen, og det fordrer tverrfaglig samarbeid i gode internasjonale nettverk. De ulike virkemidlene har ulike og tildels kompliserte regler og prosedyrer for å fremme søknader. Dette er utfordrende, spesielt for små fagmiljø som tradisjonelt ikke er vant med store prosjekter, verken som arbeidsform eller finansieringskilde.

Kapasiteten og kompetansen i det økonomiske og administrative støtteapparatet er ikke dimensjonert for å kunne tilby den støtten som synes nødvendig for å lykkes i søknads- og prosjektgjennomføringsfasen.

I det følgende beskrives og diskuteres omfanget og fordelingen av den eksternt finansierte virksomheten ved UiT. Deretter presenteres Universitetets søknadsinnsats og uttelling i de viktigste virkemidlene: Forskningsrådet, EU og næringslivet. Til siste oppsummeres de viktigste utfordringene Universitetet har på dette området.

Omfanget av den eksternt finansierte virksomheten

Tabell 1 viser omfanget av den eksternt finansierte virksomheten ved universitetene i perioden 2004 – 2006. Eksternfinansieringsgrad er andelen inntekter fra den eksternt finansierte virksomheten (inkludert Forskningsrådet) av de totale driftsinntektene. Universitetets eksternfinansieringsgrad er i 2006 ca 19 % og noenlunde lik med UiO og UiB, men lavere enn for NTNU. De statlige høyskolene har til sammenligning en eksternfinansieringsgrad som er ca halvparten av universitetenes finansieringsgrad. Deres andel fra Forskningsrådet sammenlignet med universitetene er ennå lavere. Høgskolen i Tromsø har en ekstern finansieringsgrad på 11 %, derav er 0,5 % fra Forskningsrådet.

UiT's andel av universitetenes samlede eksternfinansiering er synkende. I 2006 var den ca 10 %, mens den var 11,4 % i 2004. Det er Universitetets reduksjon i inntekter fra Forskningsrådet som bidrar til dette resultatet.

Tabell 1: Universitetenes inntekter fra den eksternt finansierte virksomheten

Institusjon:	Inntekter EFV eksklusiv NFR (1000 kr)			Andel inntekter EFV eksklusiv NFR av totale driftsinntekter (%)		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
NTNU	383 041	418 229	460 084	10,9	11,6	12,2
UMB	115 712	101 554	96 916	15,4	13,4	13,4
Universitetet i Bergen	245 751	313 935	281 409	10,1	12,0	10,0
Universitetet i Oslo	329 133	330 993	331 004	7,5	7,3	7,0
Universitetet i Stavanger	64 701	75 720	60 054	9,7	10,4	7,9
Universitetet i Tromsø	149 882	170 572	155 618	10,2	11,0	10,1
Sum universiteter	1 288 220	1 411 003	1 385 085			

Institusjon:	Inntekter NFR (1000 kr)			Andel inntekter NFR av totale driftsinntekter (%)		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
NTNU	318 754	446 609	457 354	9,1	12,4	12,2
UMB	76 274	129 829	92 042	10,2	17,2	12,7
Universitetet i Bergen	167 161	285 233	285 048	6,9	10,9	10,1
Universitetet i Oslo	398 736	574 996	542 575	9,0	12,7	11,5
Universitetet i Stavanger		10 693	18 762		1,5	2,5
Universitetet i Tromsø	120 998	157 240	135 616	8,3	10,2	8,8
Sum universiteter	1 081 923	1 604 600	1 531 397			

Institusjon:	Andelen Universitetenes EFV Inntekter (%)		
	2004	2005	2006
NTNU	29,6	28,7	31,5
UMB	8,1	7,7	6,5
Universitetet i Bergen	17,4	19,9	19,4
Universitetet i Oslo	30,7	30,0	30,0
Universitetet i Stavanger	2,7	2,9	2,7
Universitetet i Tromsø	11,4	10,9	10,0

Kilde: DBH Etatsstyringsdata 2007

Tabell 2 viser den fakultetsvise fordeling av inntektene fra den eksternt finansierte virksomheten i 2006. De største enkeltpostene under statlig finansiering er bevilgningen Prosjektmidler til RBUP på ca 23 mill, NAFKAM, 12 mill, Senter for samisk helseforskning, 5 mill, Nasjonalt senter for distriktsmedisin 4,5 mill. Samlet inntekt fra kommune og fylke har i hele perioden vært under 5 mill, og utgjorde i 2006 ca 4 mill. Inntektene fra næringslivet viser en viss økning og var i 2006 ca 31 mill, derav er ca 60 % finansiering av forskning. Kategorien *Andre* er i hovedsak utenlandsk finansiering av EISCAT aktiviteten.

Tabell 2: Inntekter i 2006 fra eksternt finansiert virksomhet fordelt på fakultet og finansieringskilde(1000 kroner).

Fakultet	NFR	Statlig	Kommuner og fylker	EU/Forskingsprogr.	EU/Annet	Andre utlandsk e kilder	Næringsliv/private	Organisasjoner m.m.	Lokale stiftelser m.m.	Totalt
Mat.-nat. fak.	35 867	1 888	810	3 909		9 243	6 967	131		58 814
NFH	29 149	8 827		1 394	225	2 943	3 901		1 206	47 645
Jur.fak.	1 320	1 900	171			150	263	32		3 836
Med. fak.	32 258	69 487	280	1 656	231	640	5 278	7 289	1 981	119 101
SV-fak.	11 179	13 118	1 200	111		2 335	3 054	349	112	31 458
Hum. fak.	16 791	928	30	68		5 611	368			23 796
(TMU)	3 197	4 505	820			94	7 086	10		15 712
U-VEIT	59	843	516			1	3 828	11	300	5 558
Andre	2 236	8 836	58			-0	268	122		11 519
UiT Totalt	132 057	110 332	3 884	7 138	456	21 016	31 013	7 944	3 599	317 440

Kilde: Regnskapssystemet UiT

Tabell 2 viser fordelingen av inntekter fra eksternt finansierte per fast tilsatt i forsker- og undervisningsstilling. Hver fast tilsatt i forsker- og undervisningsstilling ved UiT har en ekstern finansierte inntekt på ca 771 000 i 2006. Dette varierer en del mellom fakultetene med over 1 mill for Med. fak. og omlag 300 000 for SV-fak.

Tabell 3: Inntekter i 2006 fra eksternt finansiert virksomhet fordelt på fakultet og fast ansatte forskere.

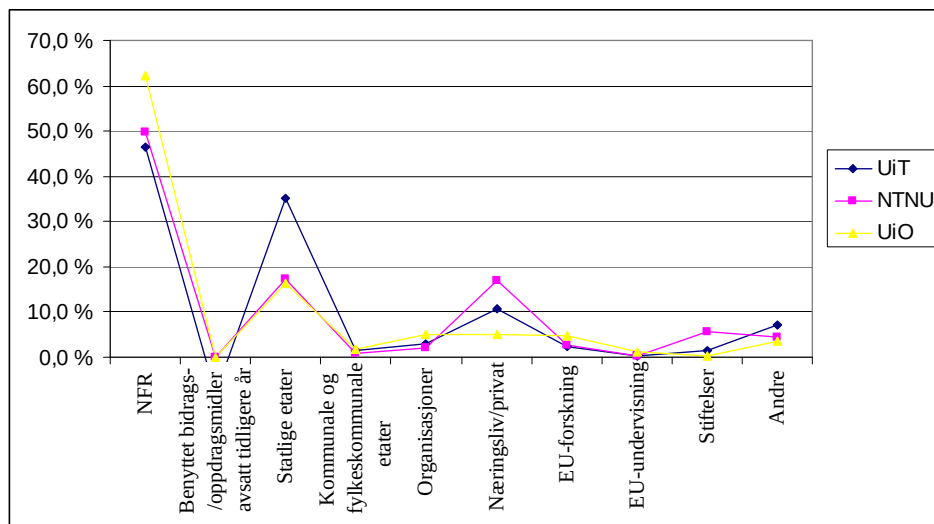
Fakultet	Totalt (1000 kr)	Fast ansatte	Per fast ansatt (1000 kr)
Mat.-nat. fak.	58 814	63	934
NFH	47 645	50	953
Jur.fak.	3 836	7	564
Med. fak.	119 101	112	1 063
SV-fak.	31 458	106	297
Hum. fak.	23 796	50	476
(TMU)	15 712	21	748
U-VEIT	5 558	3	1 853
Andre	11 519		
UiT Totalt	317 440	412	771

Kilde: DBH og regnskapssystemet UiT

Figur 1 viser profilen på den eksternt finansierte virksomheten for UiT, NTNU og UiO. Også denne sammenligningen viser at Universitetet har en lavere andel fra Forskningsrådet enn de andre universitetene. Universitetet har den klart høyeste andelen finansiering fra statlige etater.

For alle institusjonene er finansieringen fra fylke og kommune under 2 %. NTNUs andel av næringslivsfinansiering er ca 18 %. UiTs andel er 10 %, mens UiO har ca 5 %.

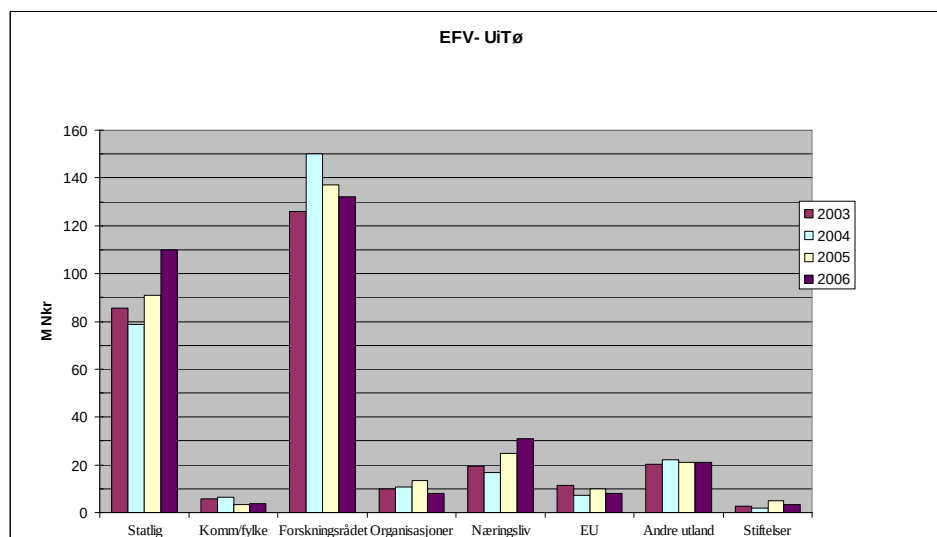
Figur 1: Relativ ekstern finansieringsprofil.

Kilde: DBH Økonomidata, 2007

Figur 2 viser netto regnskapsførte inntekter fra EFV fordelt på finansieringskilder for årene 2003 - 2006. Endringen i departementets krav til regnskapsrutiner gjør at vi ikke direkte kan sammenligne de enkelte årene. Men tabellen tjener som en presentasjon av fordeling av inntektene.

Figur 2: Universitetets EFV fordelt på finansieringskilder, 2003-2006.

Kilde: Regnskapssystemet UiT

Tabellen 4 viser også antall årsverk for den eksternt finansierte virksomheten og den bevilgnings-finansierte virksomheten fordelt på administrative stillinger, tekniske stillinger og vitenskapelige stillinger. For 2006 er det ca. 311 årsverk i den eksternt finansierte virksomheten.

Tabell 4: Inntekter i 2006 fra eksternt finansiert virksomhet fordelt på fakultet og finansieringskilde (beløp i 1000 kroner).

Utgifter	Mat.-nat.fak	NFH	Jur.fak	Med.fak	SV-fak	Hum.fak	TMU	Totalt
Lønn og sosiale utgifter	39 227	28 820	2 954	51 559	19 264	11 045	4 662	157 530
Drift	21 954	25 309	1 259	40 605	11 243	2 550	4 499	107 420
Intern arbeidskraft, refusjon	-143	1 979		-227	2 921	-10	180	4 699
Dekningsbidrag	11 816	9 880	523	10 979	5 885	3 196	1 812	44 091
Totalt utgifter	72 854	65 988	4 736	102 916	39 313	16 781	11 154	313 740
Finansiering								
UiTs egenfinansiering	-10 563	-6 406	-636	-7 051	-4 090	-1 068	-1 538	-31 352
Eksterne inntekter	-78 594	-54 865	-3 938	-109 256	-39 510	-17 966	-7 182	-311 311
Totalt finansiering	-89 157	-61 271	-4 574	-116 307	-43 600	-19 034	-8 720	-342 663
Netto bidrag (dekningsbidrag - UiTs egenfinansiering)	1 253	3 474	-113	3 928	1 796	2 128	274	12 739
Årsverk								
Eksternt finansiert virksomhet	Mat.-nat.fak	NFH	Jur.fak	Med.fak	SV-fak	Hum.fak	TMU	Totalt
Administrative stillinger	4	2	1	24	4	2	1	37
Tekniske stillinger	13	9		10				32
Vitenskapelige stillinger	64	49	2	71	30	20	7	242
Totalt eksternt finansiert virksomhet	80	60	3	105	33	21	8	311
Bevilgningsfinansiert virksomhet	Mat.-nat.fak	NFH	Jur.fak	Med.fak	SV-fak	Hum.fak	TMU	Totalt
Administrative stillinger	34	29	15	67	69	19	23	257
Tekniske stillinger	41	32	2	78	8	3	17	182
Vitenskapelige stillinger	116	92	27	205	179	84	30	734
Totalt bevilgningsfinansiert virksomhet	191	154	44	351	257	106	70	1 172

Universitetet benytter en sats for dekningsbidrag på kr 165 000 per årsverk. Dersom denne satsen legges til grunn, ville det samlede dekningsbidraget vært ca. kr 53 mill. Regnskapet viser at fakultetene/NFH har et dekningsbidrag omtrent i samsvar med dette.

Tabellen viser at ansatte i bevilgningsøkonomien samlet sett bidrar med arbeid for ca. 5,1 mill til de eksterne prosjektene. Det er imidlertid grunn til å tro at det reelle bidraget er langt større. På Med.- fak. utgjør overføringen ca. 1 mill, eller ca 1,5 årsverk. På dette fakultet er forholdstallet mellom antall tekniske og vitenskapelige tilsatte langt lavere i den eksternt finansierte virksomheten enn i den bevilgningsfinansierte virksomheten. Dette innebærer mest sannsynlig at teknisk ansatte i den bevilgningsfinansierte virksomheten bidrar til den eksternt finansierte virksomheten uten at dette regnskapsføres. I tillegg kommer vitenskapelig tilsattes bidrag til prosjekter som ikke regnskapsføres. For TMU er beløpet for intern arbeidskraft lavt i forhold til at det ikke er teknisk ansatte i den eksternt finansierte virksomheten. For Mat.-nat. fak. viser regnskapet at ansatte i den eksternt finansierte virksomheten bidrar med mer til den bevilgningsfinansierte virksomheten enn motsatt.

Universitetets egenfinansiering av den eksternt finansierte virksomheten utgjør ca. 36 mill. for 2006, eller ca 11 %, av den samlede finansieringen på ca. 342 mill.

Søknadsinnsats og uttelling i Forskningsrådet

Forskningsrådet er den viktigste konkurransearenaen for Universitetet. Endringene i Forskningsrådet de siste årene har gått mot større, tverrfaglige program som involverer større forskningsgrupper, gjerne basert på samarbeid mellom forskere fra flere institusjoner. Høg kvalitet på egen forskning er fortsatt nødvendig, men ikke lenger tilstrekkelig. Det kreves i tillegg samarbeid i gode nasjonale og internasjonale nettverk.

Tabell 5 viser antall søknader fra UiT, UiTs andel av søknadene fra universitetene og suksessrate for universitetene for årene 2004, 2005 og 2006. I tillegg viser tabellen kronebeløpet for de innvilgede prosjektene. Kontraktsbeløpet er knyttet til det året søknaden er innsendt og ikke det året resultatet av evalueringen foreligger. Tid fra søknad til kontrakt varierer, men i de normale virkemidler i Forskningsrådet (forskerprosjekt under de fri prosjekt) tar det fra seks måneder til ett år. For SFF og SFI-virkemidlene tok det ca 1,5 år fra søknaden ble sendt til kontrakten var undertegnet.

Tabell 5: Søknadsinnsats og uttelling i Forskningsrådet

År	Søknader				Kontrakt
	UiT antall	UiT andel av universitetene (%)	Suksessrate Universitetene (%)	Suksessrate UiT (%)	Verdien av nye kontrakter (mill)
2004	248	11	27	29	
2005	253	11	27	24	200
2006	212		34	38	164

Kilde: Forskningsrådet

Av tabellen framgår det at UiT's andel av universitetenes søknader til Forskningsrådet de siste årene har vært stabil rundt 11 %. Reduksjonen i antall søknader de siste årene kan tilskrives Forskningsrådets omlegging av virkemidlene mot større prosjekt.

Universitetets suksessrate er i 2006 ca 38 %, og er noe over snittet for universitetene, men det økonomiske omfanget varierer. Verdien av nye kontrakter i de normale virkemidlene basert på søknadene innsendt i søknadsåret 2005 var 80 mill. I tillegg kommer Universitetets andel i virkemidlene *Senter for fremragende forskning* og *Senter for forskningsdrevet innovasjon* på til sammen ca 120 mill. Totalt gir søknadsinnsatsen i 2005 Universitetet en uttelling på ca 200 mill i tilsagn fra Forskningsrådet.

Tabell 6 viser fakultetenes/NFHs/TMUs søknadsinnsats og deres uttelling til Forskningsrådet i 2006.

Tabell 6: Fakultetenes søknadsinnsats til Forskningsrådet i 2006

Enhet	Søknader i 2006				Inntekter i 2006 på løpende kontrakter
	Søknader	Innvilget	Suksessrate (%)	Søknadsbeløp innvilgede søknader (mill)	(mill)
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	38	15	39	19,0	11,2
Juridisk fakultet	2	2	100	7,5	1,3
Medisinske fakultet	48	12	25	13,0	32,3
Humanistisk fakultet	24	6	25	7,0	16,8
Matematisk-naturvitenskapelige fakultet	50	23	46	96,0	35,9
Norges Fiskerihøgskole	32	9	28	20,0	29,2
Tromsø museum	3	0	0		3,2
Andre	15	14	93	1,2	2,2
SUM	212	81	38	163,7	132,1

Totalt volum på nye prosjekter basert på søknadsinnsatsen i 2006 er ca 163 mill, som er noe mer enn inntekter (132 mill) på løpende Forskningsrådsprosjekt i 2006. Mat.-nat.- fak's andel er vesentlig, innpå 60 %.

Med. -fak, NFH og SV har til dels betydelig lavere uttelling i Forskningsrådet enn inntektene på løpende prosjekter i 2006.

Senter for fremragende forskning

I 2003 ble det etablert i alt 13 Sentre for fremragende forskning (SFF) under Forskningsrådets SFF-program. Alle sentrene er vedtatt videreført etter midtveisevalueringen i 2006. Centre for Advanced Study in Theoretical Linguistics (Castl) oppnådde SFF-status i 2003, og fikk ca 5 mill kroner i årlig ramme. Dette utgjør ca 3,3 % av Forskningsrådets årlige ramme på 155 mill. til de 13 sentrene.

Center of Theoretical and Computational Chemistry (CTCC) ved Universitetet i Tromsø ble i desember 2006 sammen med 7 nye (UiO 6 og UiB 1) sentre, gitt status og bevilgning som SFF. Senteret har sin faglige forankring ved Institutt for kjemi, Mat.-nat.-fak. CTCC er et samarbeid mellom UiT og UiO, der UiT er vertsinstitusjon og kontraktspart med Forskningsrådet. Forskningsrådet bevilger 9 millioner til CTCC per år, derav ca 5 mill til Universitetet, for en tiårsperiode. UiT går inn med ca 45 mill i egenbidrag, dels i form av friske ressurser og dels gjennom eksisterende ressurser.

Av de totalt 800 millionene som ble fordelt til de 8 nye sentrene for fremragende forskning er Universitetets andel ca 50 mill, eller ca 6 %.

Senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI)

Av de 14 SFI-sentrene som Forskningsrådet opprettet i 2006/2007, deltar Universitetet i 3. UiT er vertsinstitusjon for Marine bioactives & drug discovery (MabCent). UiT er partner og faglig ansvarlig i Telemedicine Laboratory: (TTL) og partner i Information Access Disruptions (iAD).

Forskningsrådet bevilger totalt ca 1 milliard til disse sentrene de neste 8 årene. Universitetets andel av bevilgningen fra Forskningsrådet for de tre SFIene vi medvirker i, er ca 120 mill. Det innebærer at Universitetets andel av bevilgningen til SFI er 12 %.

Søknadsinnsats og uttelling i EUs forskningsprogram

Deltakelse i EU's forskningsprogram får stadig større betydning både som samarbeidsarena, finansieringskilde og kvalitetsindikator. Universitetet har vært aktiv deltaker i de foregående rammeprogrammene for forskning. I EUs 5. rammeprogram for forskning (1999-2002) (FP5), deltok Universitetet i 34 prosjekter med et økonomisk omfang på ca 45 mill kroner.

For Universitetet ga overgangen fra FP5 til EUs 6. rammeprogram for forskning (2002-2006) (FP6) særlige utfordringer på to områder: de nye prosjektformene *Integrated Projects* (IP) og *Network of Excellence* (NoE), og den tematiske profilen. Noen av de mest aktive forskerne i FP5 mente profilen på FP6 samsvarte dårlig med deres egen fagprofil. De mente den tematiske profilen reduserte søknadsmulighetene. De nye prosjektformene, IP og NoE, var store, komplekse prosjekt med mange partnere, en samarbeidsform som er særlig krevende for enkeltforskere og små fagmiljø.

Tabell 7 viser status for universitetenes søknadsinnsats og uttelling i FP6. Som det framgår av tabellen, deltar Universitetet i 81 søknader, eller ca 8,5 % av antall søknader fra universitetene. UiT og UiO har en suksessrate på 30 %, som er den høyeste blant universitetene. Universitetet deltar i all hovedsak som partner i søknadene, og fikk ikke innvilget noen av de fire søknadene som koordinator. Sammenlignet med de andre universitetene har UiT et for lavt antall søknader der UiT er koordinator.

Universitetet deltar i 24 prosjekter med et søkt økonomisk bidrag på ca 40 mill kroner. Universitetets økonomiske andel av kontraktene i FP6 utgjør ca 7,5 % av summen for universitetene.

Norges suksessrate i FP 6 var på 28 %. Dette er svært høyt sammenlignet med 18 % i gjennomsnitt for EU-landene.

Tabell 7: Universitetenes FP6 deltakelse per juni 2007.

	Deltar i antall prosjekter			Søkt bidrag (1000 Euro)	
Institusjon	Søknader	Innstilte prosjekter	Suksessrate (%)	Søknader	Suksessrate (%)
UiO	336	100	30	96 815	24
NTNU	239	51	21	89 576	20
UiB	199	44	22	77 482	30
UiS	14	2	14	2 205	8
UMB	65	19	29	16 328	16
UiT	81	24	30	23 273	21
Sum universitetene	934	240	26	305 679	24

Kilde: Forskningsrådet, 2007.

Det er flere mulige forklaringer på UiTs relativt lave økonomiske andel i de søkte og innstilte prosjektene. Siden koordinator normalt har en meget større andel enn de andre partnerne, kan Universitetets relativt få søknader som koordinator forklare noe av forskjellen. I søknadsfasen vil de sentrale fagmiljøene lettere kunne argumentere for en stor andel av prosjektene. De med en mer perifer faglig rolle har et tilsvarende dårlig utgangspunkt.

EUs 7. rammeprogram for forskning

I EUs 7. rammeprogram (FP7) (2007-2013) er det tilgjengelig ca 400 milliarder kroner. Det er nær 7 % av den samlede europeiske offentlige forskningsinnsatsen. Den norske EU-kontingenten er på ca 1,3 milliarder årlig og utgjør ca 20 % av Forskningsrådets budsjett.

EU har gjennom FP7 ambisjoner om å forene forskningspolitikk og forskningsfinansiering, og å bygge sterke relasjoner mellom de mest fremtredende miljøene i Europa. Dette påvirker norsk forskning på en langt mer omfattende måte enn tidligere. Antall involverte aktører vil bli høyere og konsekvensene for struktureringen og internasjonaliseringen av norsk forskning vil bli større.

UiTs overordnede målsettinger for FP7-aktivitet er at UiTs faglige strategier skal utvikles i lys av FP7. Mulighet for deltakelse i prosjekter må løpende vurderes og utnyttes, og omfanget av Universitetets EU-finansierte forskning må forholdsvis være blant de beste innen UoH-sektoren.

FP7 gir sammenlignet med FP6 bedre muligheter for små forskningsgrupper til å fremme søknadsinitiativ siden de store samarbeidsprosjektene ikke har en så sentral rolle som i FP6.

Regelen for deltakelse i FP7-prosjekter innebærer at universitetene får dekket 75 % av sine prosjekt-kostnader. De resterende 25 % må UiT dekke fra andre kilder, slik som Forskningsrådet og ved egeninnsats. UiTs innsats mot FP7 må derfor være gjennomtenkt og forankret i forskningsaktiviteten og forskningsstrategien. Det blir enda viktigere for forskningsgruppene å betrakte de ulike finansieringskildene helhetlig og utnytte dem optimalt i kombinasjon. Dette gir økte utfordringer til forskerne og spesielt til forskningsledelsen ved fakultetene/instituttene.

Fakultetene/NFH har på bestilling fra universitetsledelsen utarbeidet planer for innsats mot FP7. I bestillingen ble de bedt om å identifisere relevante tema i FP7 samt å ansvarliggjøre forskere med potensial for å delta i FP7. Spesielt ble det pekt på at instituttlederne har et særlig ansvar for å holde seg løpende orientert om mulighetene i FP7.

Søknadsinnsats og uttelling i FP7

Alle de fire programmene i FP7 hadde de første søknadsfristene i april-juni 2007. *Cooperation*-programmet, det viktigste for universitetsforskningen, hadde utlysninger av alle 10 tema, og ca 10 % av totalt 32 milliarder Euro ble utlyst. UiT har så langt medvirket i 21 søknader, derav er UiT koordinator for 5 søknader (2 Med, 2 HUM og 1 SV). Søknadsbeløpet for UiT så langt er ca 5 mill Euro.

Som det framgår av tabell 8 var Universitetets 21 søknader til *Cooperation* og *Capacity*-programmene omtrent 10 % av søknadene fra universitetene. Universitetet fikk innvilget 4 søknader. Dette gir en suksessrate på 19 %, rett over snittet for universitetene. Volumet av EU-finansieringen i disse prosjektene ser ut til å bli ca 7 mill.

Tabell 8: Norsk søknadsinnsats og uttelling til 1. utlysingen av FP7 *Cooperation* og *Capacity*.

Institusjon	Søknader (antall)	Innstilte (antall)	Suksessrate (%)	EU finansiering (mill kroner)
Total norsk innsats	573	115	20	
Universitetene	200	33	16	
UiT	21	4	19	7,2

Kilde: Forskningsrådet, 2007

Tabell 9: Søknader til FP7 *Cooperation* og *Capacity* fordelt på fakultetet

Enhet	Søknader	Innvilget
Det medisinske fakultet	3	0
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	1	0
Det juridiske fakultet		0
Det matematisk naturvitenskapelige fakultet	3	1
Det humanistiske fakultet	7	0
Norges fiskerihøgskole	7	3

Kilde: Forskningsrådet, 2007

UiT hadde 7 søknader til *Ideas*, det nye Europeiske forskningsrådet, som finansierer fremragende grunnforskning, med ca 11 milliarder euro totalt. Dette er en ekstremt hard konkurransearena, hvor Norge total i første utlysning kan forvente å få noen få prosjekt.

NFH har stor aktivitet og har fått tilslag på 3 søknader. Mat.-nat. fak. sin EU-forskning er sårbar fordi den er sentrert rundt noen få forskere. Til gjengjeld har de nå fått uttelling. Det er gledelig å registrere at Hum. fak. har sendt relativt mange søknader.

Mange søknadsinitiativ har involvert både faglig ledelse og administrativt støtteapparat, men det er også flere søknadsinitiativ som på søknadstidspunktet er ukjent for fagledelsen og administrasjonen.

I evalueringene har flere søknader fått god score men når ikke helt opp i konkurransen. En søknad fra SV-fak. og en fra Hum. fak var begge koordinert av forskere fra Universitetet uten forutgående erfaring med EU forskning. Begge søknadene fikk god evaluering, men nådde ikke helt opp. Dette er løfterikt og illustrerer på en god måte at forskere uten forutgående dyp innsikt i EU-forskningen kan hevde seg i konkurransen.

Samarbeid med næringsliv

I 2006 omsatte universitetet for ca 31 mill (ca 10 % av EFV) finansiert fra næringslivet. Typen kontrakter fra næringslivet varierte fra rene oppdragsprosjekter til mer sponsorpreget finansiering. Under halvparten

av de prosjektene næringslivet finansierer, kan klassifiseres som rene oppdragsprosjekt. Samtidig er disse prosjektene administrativt krevende ved at oppdragsgiver forutsetter omfattende kontrakter som regulerer samarbeidsforholdet i detalj. For å etterleve kontrakten på en profesjonell måte, krever det stor administrativ innsats. Utfordringen har vært spesielt krevende i kontraktsforhandlingen vedrørende SFI.

Næringslivet og det offentlige finansierte i 2003 ca 50 % hver av den totale norske forskningsinnsatsen. Av næringslivets forskningsfinansiering ble ca 80 % omsatt av næringslivet selv og ca 2,5 % (400 mill) gikk til universitets- og høyskolesektoren. Økningen i norsk forskningsinnsats forutsetter en betydelig økt innsats fra næringslivet. Dette innebærer at næringslivet bør kunne bli en viktigere samarbeidspart og finansieringskilde for forskning også ved UiT.

I tillegg til den direkte finansieringen fra næringslivet har universitetet et utstrakt ubetalt samarbeid med næringslivet i forsknings- og undervisningssammenheng.

Gaver

Universitetet i Tromsø fikk i desember 2006 en gavetildeling på kr 100 mill. fra Trond Mohn. Midlene er benyttet til etablering av Tromsø forskningsstiftelse. Stiftelsen har som formål å støtte og foreta utdeling av midler til langsiktig grunnleggende forskning, herunder forskningsstrategiske rekrutteringstiltak ved Universitetet i Tromsø. Denne gaven har utløst en gaveforsterkning på 25 % fra Forskningsrådet. Disse midlene inngår også i stiftelsens kapital. Stiftelsen har et styre på fem medlemmer som er ansvarlig for forvaltningen av midlene.

Universitetet mottok i desember 2006 en gave til "Kunnskapstiltak ved Universitetet i Tromsø" på til sammen 12 mill fra Sparebanken Nord-Norge. Disse midlene kan også brukes til andre formål enn langsiktig grunnleggende forskning og forskningsstrategiske rekrutteringstiltak ved Universitetet i Tromsø. Midlene forvaltes av et eget styre.

Private gaver til forskning er vanlig i mange andre land. Opprettelsen av Tromsø forskningsstiftelse er et godt instrument til forvaltning av framtidige gaver til Universitetet i Tromsø.

Utfordringer i søknadsprosessen til Forskningsrådet og EU

De ulike finansieringskildene har til dels svært ulike søknadsprosesser. Forskningsrådet, EU m.fl. er konkurransearenaer med velbeskrevne krav til søknadsprosessen og med klare tidsfrister. Finansiering fra næringslivet er i mange tilfeller basert på langsiktig samarbeid og bygging av tillit mellom forskerne og næringsliv. Et felles kjennetegn for de eksterne finansieringskildene er at de krever langsiktig, målrettet innsats og kvalitet til enkeltforskere og forskningsgrupper.

UiT's innsats i de ulike konkurransearenaene må være gjennomtenkt og forankret i forskningsaktiviteten og forskningsstrategien. Det blir enda viktigere for forskningsgruppene å betrakte de ulike finansieringskildene helhetlig og utnytte dem optimalt i kombinasjon. Dette gir økte utfordringer til forskerne og spesielt forskningsledelsen, kanskje særlig instituttledelsen

Fagmiljøene ved UiT synes å ha tillit til at Forskningsrådet og EU har en søknadsbehandling som er uhildet og rettferdig og at søknadene blir vurdert og rangert på en tillitvekkende måte av fageksperter, programstyrer og administrasjonen. De fleste søkerne erfaring er at fagekspertene gjør en svært god jobb og de tilbakemeldingene søkerne får er konstruktive og nyttige for søkeren og fagmiljøet. Det er derfor viktig at fagmiljøene ved Universitetet er godt representert i Forskningsrådets ulike programstyrer og styringsorganer. Det gir innflytelse på forskningspolitikken, valg av forskningstema og prioriteringer. En bred representasjon av gode fagfolk fra ulike forskningsmiljø gir også programstyrene legitimitet.

Erfaringen fra Forskningsrådet og andre konkurransearenaer viser at det gjennomgående er langt flere klart støtteverdige søknader enn det er tilgjengelige midler. Det betyr at kvalitetsforskjellen mellom de søknadene som oppnår finansiering og de beste som ikke får i mange tilfeller er marginale. Det er derfor viktig å tilstrebe høy score på alle indikatorene som vektlegges under søknadsevalueringen, også de som ikke er rent vitenskapelig basert. Det måner til ettertanke at de fleste forskerne ved UiT som har lykket med søknader til både FP7 og FP6, er utlendinger eller har en flerkulturell bakgrunn.

Mange søknader blir fortsatt ikke forelagt faglig og administrativ ledelse for avklaring av Universitetets faglige og økonomiske bidrag til prosjektene. Det ligger åpenbare kvalitets- og ressursgevinster i å involvere kompetent administrasjon og fagledelse på et tidlig tidspunkt. For forskerne vil administrativ bistand spare arbeid samt sikre at søknaden oppfyller EUs og UiTs krav og føringer. Ledelsen, både på institutt- og fakultetsnivå, må være kjent med og ha akseptert hvilke faglig og økonomiske forpliktelser fakultetet påtar seg. Det er også flere tilfeller av kunnskapsmangel om søknadsprosessen som har medvirket til å redusere Universitetets faglige og økonomiske uttelling.

Dersom fagmiljø ved UiT er med i EU-søknader, må vi tilstrebe en rimelig og størst mulig faglig og økonomisk andel i prosjektene. Normalt bør deltakelsen i et søknadsinitiativ minimum finansiere en stilling over hele prosjektperioden i tillegg til driftsmidler og eventuelt utstyr. Det bør også vurderes om det er andre fagmiljø fra Universitetet som kan involveres i prosjektet.

Universitetet må i alle ledd tilstrebe rammebetingelser og incentiver som bidrar til å opprettholde og øke innsatsen mot de eksterne finansieringskildene.

Distriktskommisjonens anbefaling om at det regionale nivået skal få større innflytelse på Forskningsrådets strategier og satsinger, er under implementering. Dette gir universitetet nye muligheter og utfordringer. Større regional innflytelse kan gi økt satsing på forskning og virkemidler som forsterker de regionale fortrinnene. Det vil kunne styrke Universitetets rolle som motor i regional utvikling. Men siden forskning forholder seg til internasjonale kvalitetsstandards, er det avgjørende viktig at regional innflytelse ikke bidrar til fragmentering av norsk forskningsinnsats og redusert kvalitet. Implementeringen av Forskningsrådets virkemiddel for regional innovasjon (VRI) i Troms har vist at det er krevende å få til en produktiv samhandling mellom aktørene innen næringsliv, forskning og offentlig styring og virkemiddelapparatet. Disse erfaringene og den vedtatte etableringen av regional grunnforskningsfond fra 2010 innebærer at Universitetet også av den grunn må styrke samhandlingen med det regionale styringsnivå og regionalt næringsliv.

Universitetets forvaltning av eksternt finansierte prosjekter

---

Eksternt finansiert virksomhet gir et vesentlig bidrag til forskningen ved UiT men legger samtidig beslag og føringer på Universitetets øvrige ressurser. Dette skjer både gjennom ressursbruk i søknadsprosessen og ved at finansieringskildene krever at Universitetet skal bidra med delfinansiering.

I den nasjonale finansieringsmodellen gir omsetningen av EU-prosjekter uttelling i 2007 i form av ca 1,75 kroner pr krone fra EU, mens tilsvarende får universitetet 14 øre for hver krone fra Forskningsrådet. For 2007 innebærer dette at UiT mottar ca 12 mill i RBO for EU prosjekter og 18 mill for Forskningsråds-prosjekt. Det er en utfordring å etablere en intern budsjettmodell (fakultetet, institutt og individ) ved UiT som bidrar optimalt til å fremme innsats mot de eksterne finansieringskildene.

Departementet har sendt på høring et nytt reglement om forvaltning av eksternt finansiert virksomhet ved universiteter som innskjerper kravet om at all oppdragsforskning skal fullbudsjetteres og fullfinansieres.

Fullbudsjettering av kostnader

Universitetet har en utfordring i å øke den eksterne finansieringen samt bedre det enkelte prosjekts finansiering slik at en større andel av prosjektets totale utgifter dekkes av den eksterne finansieringskilden.

På denne måten vil Universitetet redusere bindinger av den ordinære bevilgningen mot eksternt finansiert virksomhet. Universitetene har sammen utarbeidet et forslag til felles modell for beregning av indirekte kostnader. Beregningsmodellen for forskerårsverk er tredelt:

- Direkte kostnader: Lønn inkl sosiale kostnader, prosjektspesifikke driftsmidler og investeringer.
- Indirekte kostnader: De kostnader som er forbundet med en personlig arbeidsplass og tilknyttede tjenester som er felles for alle vitenskapelig ansatte. Det dreier seg om kontorplass, tilgang til bibliotek og nett/telefoni, samt administrative tjenester og kontorhold. Kostnadene er uavhengige av fag.
- Teknisk infrastruktur: er fagmiljørelaterte ressurser som er nødvendig for å gjennomføre forskning i faget. Det omfatter bruk av eksisterende vitenskapelig utstyr, bruk av driftsmidler i eksperimentelle fagmiljøer (lab.), kostnader ved bruk av laboratoriearealer, teknisk støttepersonell (lokalt på instituttnivå).

Særlig for eksperimentell virksomhet har den tekniske infrastrukturen avgjørende betydning. For noen forskningsaktiviteter kreves ikke teknisk infrastruktur, ut over de elementene som ligger i den personlige arbeidsplassen med tilhørende tjenester.

Universitetet må innføre modellen og angi veiledende standardsatser for forskerårsverk. Framover blir det viktig at Universitetet benytter modellen til å fullbudsjettere med de faktiske kostnadene i prosjektene.

Universitetets delfinansiering

For bidragsprosjekt (Forskningsrådet, EU m.fl. der finansieringskilden ikke krever rettigheter til resultatene) kan institusjonen vurdere om prosjektet har slik faglig nytte at det tilsier at institusjonen skal delfinansiere prosjektet. Det må avgjøres i hvert enkelt tilfelle, basert på en totalvurdering av prosjektet og resurssituasjonen. Det er viktig at denne vurderingen dokumenteres og gjøres av ledelsen på institutt og fakultet, eventuelt av universitetsstyret dersom finansieringen forutsettes bevilget fra Universitetets fellesressurser. Kun på den måten sikres en samlet oversikt og forvaltning av de økonomiske forpliktelsene UiT påtar seg.

For rene oppdragsprosjekt der oppdragsgiver krever alle rettigheter til resultatene, tillater ikke reglementet at UiT bidrar med delfinansiering.

Administrative og økonomiske tjenester

Det er nødvendig å videreutvikle regelverk og rutiner slik at Universitetet kan gjøre bedre prioriteringer og mer bevisste valg i forhold den eksternt finansierte virksomheten.

Omfanget av eksternt finansiert virksomhet har også konsekvenser for det administrative støtteapparat og infrastruktur ellers, som må tilpasses denne virksomheten. Kapasiteten og kompetansen i de økonomiske og administrative støtteapparatet er ikke dimensjonert optimalt for å kunne tilby den støtte som synes nødvendig for å lykkes i søknads- og prosjektgjennomføringsfasen.

Universitetet sentralt og på fakultetene må bygge opp profesjonell, administrativ kompetanse, kapasitet og tjenester tilpasset forskernes behov for tjenester.

Mål, risikofaktorer og handlingsplan

Innen 2010

- skal den eksterne finansiering av forskningen være betydelig økt, herunder Universitetets deltakelse i EUs forskningsprogrammer

Risikofaktorer

- Risiko 1: Søknadsinnsatsen er for lav (lav risiko)
- Risiko 2: Den økonomiske uttellingen av søknadsinnsatsen er for lav (høy risiko)
- Risiko 3: Det er mange små og fragmenterte forskningsgrupper (høy risiko)
- Risiko 4: Det er variabel forskningskvalitet i fagmiljøene (lav risiko)

I løpet av 2008

- skal ledelsen ved henholdsvis UiT og Northern Research Institute Tromsø AS (NORUT) videreutvikle NORUT som instrument i Universitetets eksternt finansierte virksomhet
- skal Sentraladministrasjonen ferdigstille UiTs nye reglement for ekstern finansiering, herunder utarbeide rutiner for søknads- og kontraktsfasen og implementere verktøy for gjennomføringsfasen
- skal fakultetene/NFH intensivere arbeidet overfor de eksterne finansieringskildene, spesielt Forskningsrådet og EU

I perioden 2008-2010

- skal Sentraladministrasjonen i samråd med fakultetene/NFH videreutvikle finansieringsmodellen for å stimulere til økt forskningsproduktivitet og ekstern finansiering, med særlig vekt på å gjøre incentivene tydeligere

KAPITTEL 5

STRATEGISKE SATSNINGER

Universitetet i Tromsø har ansvar for å drive forskning over et bredt fagspekter. Universitetet har vedtatt strategiske satsinger på områder hvor vi har komparative fortrinn eller forpliktelser på grunn av institusjonens beliggenhet. Disse beslutningene gir føringer framover. Samtidig må vi være i stand til å møte nye utfordringer og videreutvikle våre prioriteringer.

Fra Universitetet i nord

Det har de siste årene vært en dreining mot større forskningssatsinger nasjonalt og internasjonalt. UiT's uttelling i de store satsingene i regi av NFR (Senter for fremragende forskning og Senter for forskningsdrevet innovasjon) gir vesentlige bidrag til forskningen ved Universitetet. Men disse satsingene legger samtidig føringer på UiT's eget budsjett i flere år framover og reduserer Universitetets handlingsfrihet.

Den største frihetsgraden i universitetets budsjett ligger i den årlige fordelingen av rekrutteringsstillingene (stipendiat- og postdoktor) og universitetets fordeling av strategiske forskningsbevilgning i forbindelse med behandlingen av budsjettet.

Strategisk forskningsbevilgning

Forskningskomponenten i den nasjonale finansieringsmodellen består av strategiske forskningsmidler og resultatbaserte midler. Størrelsen på strategiske forskningsmidler har for årene 2004, 2005 og 2006 vært ca 9 millioner kroner for UiT. Ved tildelingen av strategiske forskningsmidler fra departementet het det at *"løyvinga skal nyttast til konsentrerte strategiske satsingar innanfor forskings- og utviklingsarbeid i tråd med dei måla og strategiane som gjeld ved universitetet"*

I tillegg til statsbudsjettet har Universitetet satt av egne midler i den interne budsjettfordelingen til formål som det er naturlig å gruppere under posten *strategiske forskningsmidler*. Dette omfatter vedtatte satsingsområder ved UiT.

Tabell 1 Fordeling av strategiske forskningsmidler ved UiT i årene 2005-2007 (oppgitt i millioner kroner)

Beskrivelse	Type satsing	2005	2006	2007
Driftsmidler forskerskoler ⁷	Forskerutdanning	0,8	1,0	1,2
FUGE - nasjonal	Infrastruktur	0,8	0,8	0,8
FUGE - regional ⁸	Infrastruktur	1,5	1,0	1,0
Tungregning (egenandel UiT)	Infrastruktur	1,8	1,8	1,8
Internasjonale symposier	Internasjonalisering	0,8	0,8	0,8
Utenlandsopphold stipendiater	Internasjonalisering	2,0	2,0	2,0
Posisjoneringsmidler	Internasjonalisering	0,2	0,2	0,2
Marin satsing NFH ⁹	marin	5,0	5,0	4,2
Mabcent SFI	marin			0,2
Marbank	marin		2,0	2,0
Marbio (UiTs egenandel i NFR-prosj)	marin	2,0	2,0	2,0
Overgangsstipend	Rekruttering	2,2	2,2	2,2
SARVIS	SFF	0,2	-	-
CASTL ¹⁰	SFF	1,5	0,4	2,5
Kosmisk geofysikk	SFF	1,2		
SFF Kjemi	SFF			
Totalt		20,0	19,2	20,9

De tre siste årene (2005-2007) er det fordelt ca 60 millioner kroner til strategiske forskningsmidler over eget budsjett. Av dette er 24,4 millioner kroner bevilget til marin satsing. Bevilgningen til ulike initiativ mot Senter for fremragende forskning, hovedsakelig sentrale bidrag til Castl, utgjør ca 5,8 millioner kroner. Av bevilgningen til infrastrukturtiltak utgjør satsingen på funksjonell genomforskning (FUGE) 5,8 millioner kroner og tungregning 5,4 millioner kroner i årene 2005-2007.

Tabell 2: Fordeling av strategiske forskningsmidler fordelt på type satsing i årene 2005-2007 (oppgitt i millioner kroner)

	Forskerutdanning	Infrastruktur	Internasjonalisering	marin	Rekruttering	SFF	Totalt
2005	0,8	4,1	3,0	7,0	2,2	2,9	20,0
2006	1,0	3,6	3,0	9,0	2,2	0,4	19,1
2007	1,2	3,6	3,0	8,4	2,2	2,5	20,9
Sum	3,0	11,2	9,0	24,4	6,6	5,8	60,0

I tillegg er det mange andre satsinger ved UiT som kan betraktes som strategiske satsinger der også forskning inngår. Av dette kan nevnes samisk handlingsplan (basert på samisk strategiplan 2000-2010), som hittil har fått tildelt 1 million kroner i 7 år. Noen ressurser er også tilført Universitetets nordområdesatsing, blant annet 3 millioner i 2007.

I denne sammenheng er det verdt å merke seg at UiT fra 2006 til og med 2008 har tapt totalt 40 mill i den resultatbaserte forskningsbevilgningen (RBO). Til sammenligning har vi i samme periode hatt en vekst på om lag 8 mill i undervisningskomponenten.

⁷ Økningen skyldes økt antall forskerskoler

⁸ Nedgang i 2007 skyldes at postdoktorstilling er overført postdoktorpotten, derfor ingen realendring

⁹ Midler tilsvarende en stilling er overført basisbevilgningen i 2007, derfor ingen vesentlig realendring fra 2006 til 2007.

¹⁰ I 2006 ble midler tilsvarende to postdoktorstillinger satt av under stipendiat- og postdoktorpotten, derfor ingen vesentlig realendring fra 2005 til 2006.

Fordeling av stipendiat- og postdoktorstillinger

Stipendiat- og postdoktorstillinger er strategisk viktige tildelinger. Den årlige fordelingen og refordelingen av stipendiat- og postdoktorstillinger har de siste årene vært todelt. En pott stillinger er blitt strategisk fordelt og en annen nøkkelfordelt til fakultetene/NFH/TMU basert på enhetenes andel av lønnsbudsjettet. Stipendiatstillingen tildeles for en periode på 4,5 år og gir dermed bindinger for år framover.

Tabell 3: Universitetsstyrets totale fordeling av stipendiat- og postdoktorstillinger for perioden 2005-2007

	2005	2006	2007	Totalt antall
Strategisk fordeling	13,5	23	10	46,5
Nøkkelfordeling	26	28	41 ¹¹	95
Sum	39,5	51	51	141,5
Postdoktorer	14	1	18 ¹²	33

Tabell 4: Oversikt over tildelingen av stipendiatstillinger, strategisk og nøkkelfordelt, fordelt på enhetene for perioden 2005-2007

Fakultet	2005	2006	2007	Total antall
NFH	6	7	9	22
Med. fak.	11	16	14	41
Mat.-nat. fak.	8	9	10	27
Hum. fak.	5	4	4	13
SV-fak.	8,5	10	10	28,5
Jur.fak.	1	4	2	7
TMU	0	1	2	3
Sum	39,5	51	51	141,5

Tabell 5: Oversikt over tildelingen av postdoktorstillinger fordelt på enhetene for perioden 2005-2007

Fakultet	2005	2006	2007	Totalt antall
NFH	1		6	7
Med. fak.	3	1	3	7
Mat.-nat. fak.	4		3	7
Hum. fak.	3		2	5
SV-fak.	2		2	4
Jur. fak.	1		1	2
TMU	0		1	1
Sum	14	1	18	33

---

¹¹ Universitetsstyret forskutterte 22 stipendiatstillinger

¹² Universitetsstyret forskutterte 10 postdoktorstillinger

Tabell 6: Oversikt over stipendiatfordelingen fordelt på enhetene for perioden 2005-2007 og kostnader tilknyttet disse

	Totalt antall stipendiatstillinger 2005-2007	Hervav strategisk tildelte stipendiatstillinger 2005-2007	Andel strategisk tildelte stillinger (%)	Total sum,¹³ strategisk tildeling (1000 kr)
NFH	22	9	40,9	4 050
Med. fak.	41	14	34,1	6 300
Mat.-nat. fak.	27	10	37,0	4 500
Hum. fak.	13	3	23,1	1 350
SV-fak.	28,5	7,5	26,3	3 375
Jur. fak.	7	4	57,1	1 800
TMU	3	1	33,3	450
Sum				21 825

Ved Mat.-nat. fak. og NFH er det flere store prosjekter som inngår i universitetets satsingsområder. Dette kommer til uttrykk i den strategiske fordelingen av stipendiatstillinger, der disse to enhetene har fått en forholdsvis stor andel. Nær 40 % av stipendiatstillingene ved disse enhetene er strategiske. Jur. fak. fikk tildelt fire strategiske stipendiatstillinger for 2006 av rekrutteringshensyn. Fakultetet har derfor en stor andel strategiske stillinger i forhold til andre enheter. Alle de tre strategiske stillingene tildelt Hum. fak. er gått til Castl. Ved SV-fak. er fem av de totalt 7,5 stillingene som er tildelt på strategisk grunnlag, tildelt forskerskolen Cepen.

Universitetsstyret har de siste årene foretatt strategiske valg som har resultert i strategiske tildelinger av ressurser. Valgene vil legge føringer på budsjettet i årene som kommer. I denne meldinga har vi ikke fått tid til å framskaffe en sikker oversikt over de totale økonomiske forpliktelser som UiT har tatt på seg. Konsekvenser av eventuelle kutt i basisbevilgningene til alle enheter for å finansiere nye strategiske valg må vurderes nøye. Det går en smertegrense for hvor mye basis kan kuttes før det heller bør vurderes å legge ned enkelte fagdisipliner. Rekrutteringssituasjonen til faglige stillinger ved UiT krever nøye årvåkenhet i årene som kommer, og erfaringer tilsier at strategiske tildelinger av stipendiatstillinger må avveies mot hensynet til rekrutteringsbehovet som alle fagmiljø ved UiT vil få, jf kapittel 7.

¹³ Kostnad pr stilling pr år beregnet til 450 000 kroner

Mål og handlingsplan

Innen 2010

- skal UiT gjennomføre strategiske satsinger på områder hvor vi har komparative fortrinn eller forpliktelser på grunn av institusjonens beliggenhet.
- Nordområdesatsingen skal prege UiT's virksomhet. Dette omfatter hele det definerte fagspekteret til UiT.
- skal UiT prioritere i særlig grad disipliner, forskerskoler og forskningsnettverk som i internasjonal og nasjonal konkurranse utmerker seg med særdeles gode vurderinger og resultater. Det er Universitetets ambisjon å løfte flere miljøer opp i denne kategorien.
- skal UiT prioritere flerfaglige skjæringsfelt
- skal UiT gjennom oppretting av Sentre for fremragende forskning (SFF) og Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI) styrke det biomarine og det biomedisinske forskningsfeltet og forskning knyttet til telemedisin.
- ha modeller for budsjettstyring og -kontroll som kombinerer flerårig planlegging med en fleksibilitet som gir nødvendig handlingsrom og mulighet for faglig fornying

I løpet av 2008

- skal sentraladministrasjonen lage en mest mulig fullstendig oversikt over vedtatte prioriteringer og de økonomiske føringene disse gir i kommende års budsjetter
- skal fakultetet/NFH/TMU begrunne sine behov for rekrutteringsstillinger i lys av målsettinger i strategiplanen og/eller konkret vurdering av rekrutteringssituasjonen ved instituttet

KAPITTEL 6

KOMMERSIALISERING

Kommersielt utnyttbare ideer og forskningsresultater skal videreutvikles i samarbeid med Norutgruppen, TTO Nord og Norinnova og resultere i næringsmessig omstilling og fornyelse.

Fra Universitetet i nord

Status

UoH-sektorens viktigste bidrag for å fremme innovasjon er å utdanne godt kvalifiserte kandidater til både forvaltning og næringsliv. Gode grunnforskningsmiljø er en viktig forutsetning for innovasjon og kommersialisering, og UiTs innsats for å utvikle kommersielle konsepter basert på forskningsresultater, bør styrkes.

Det er viktig å legge til rette og synliggjøre virkemidler rettet mot enkeltprosjekt og stimulere de forskningsmiljø og enkeltforskere som deltar i kommersialiseringsprosessen. Det er en utfordring at spesielt aktive gründermiljø kan tappes for forskningsressurser. Dette kan skade kjernevirksomheten ved institusjonen.

Det er ønskelig at kommersialiseringsaktørene knyttet til UiT får en tydeligere definert rolle og at Universitetet tar mer aktiv del i styringen av TTO Nord. Rolledelingen mellom aktørene bør avklares bedre og sammenhengen mellom det offentlige virkemiddelapparatet må synliggjøres bedre for forskerne.

Ideer som utvikles ved universiteter og høyskoler brukes i stor grad til videre forskning. Ideene kan også være interessante for samfunn og næringsliv, og de kan få en kommersiell anvendelse. Dette krever et samarbeid mellom forskningsmiljøer og kommersialiseringsvirksomhetene.

Universitetsstyret har i 2007 sak S 10-07 vedtatt ny sammensetning av Kommersialiseringsutvalget ved Universitetet i Tromsø. Universitetsstyret har også foretatt en revisjon av mandatet for utvalget.

I 2007 startet et samarbeid mellom alle universitetene og Forskningsrådet for å utarbeide felles retningslinjer for immaterielle rettigheter. Gruppens forslag fikk tilslutning av rektor- og direktørmøtet november 2007. Dette forslaget vil bli framlagt for universitetsstyret i februar 2008. Universitetene skal også fortsette samarbeidet under implementeringen av disse retningslinjene.

Totalt har TTO Nord (pr. okt 2007) 11 ideer under bearbeiding med utgangspunkt i forskning fra UiT. Derav kom det 7 nye ideer i 2007. Fire av disse er avsluttet eller lagt på is. Det er ingen nye patenter eller bedriftsetableringer i 2007 basert på resultater fra Universitetet.

Tabell 1: Konkrete forskningsprosjekter fra UiT under bearbeidelse i TTO Nord AS (per oktober 2007.)

Prosjekt	Dato	Fagmiljø	Beskrivelse	Status
Konjugatmedisin Vaksine-bærer	1997 2004	Med.fak.	Ny type hjelpemedisin for mennesker og dyr.	Videre løp utredes.
Fosfolipid-produkt	01.09.05	Med.fak.	Metode for fremstilling av HPL-tabletter.	Patentsøkt feb. 2007. Avtale utarbeidet og underskrives. Tysk partner søker etter lisenstaker(e).
Hormon-spiral	02.10.05	Med.fak.	Hormon-spiral.	Patentsøkt. Partner i Boston søker etter lisenstakere.
Kråkebolle-peptider	31.03.06	NFH	Peptider fra kråkebolle med antiinflammatoriske og antitumorale aktiviteter.	Patentsøkt 30.06.06. PCT-søknad juni 2007. Søk etter industripartnere pågår.
MicroMove	03.01.07	Mat.-nat. fak.	Ny metode for sortering av små partikler/celler ved hjelp av lys.	Metoden er under granskning med henhold til nyhet/patenterbarhet.
EUTRO	08.02.07	Med.fak.	Databasesystem for store folkehelseundersøkelser.	Lagt på is inntil videre.
CPG-adjuvans	13.02.07	NFH	CPG-oligoer (DNA sekvenser av bakteriell opprinnelse) som adjuvans for virusvaksiner for fisk.	Prosjekt avsluttet pga. manglende nyhetsgrad.
TextPraxis	10.04.07	Hum.fak.	Databasert veiledning angående tekstanalyser.	Utvikling av demoversjon planlegges. Søk etter mulige interessenter.
Vekstfôr	02.05.07	NFH	Vekstfremmende fôr til yngel.	Prosjekt avsluttet da teknologien allerede er kjent og brukt.
Elektronisk lomme-dagbok	15.06.07	Mat.-nat. fak.	Helsedata på minne-penn.	Prosjektidé avsluttes.
Marimol	08.10.07	Med.fak.	Bioprospekterings-resultater.	Mulig bedriftsetablering

---

Mål, risikofaktorer og handlingsplan

Innen 2010

- skal antallet kommersielt utnyttbare ideer og forskningsresultater fra UiT ha økt, og flere av disse skal ha blitt videreutviklet i samarbeid med NORUT-gruppen, TTO Nord og Norinnova.

Risikofaktorer

- Risiko 1: manglende kultur for kommersialisering (lav risiko)
- Risiko 2: manglende incentiver, støtteordninger og bistand i kommersialiseringsprosessen (lav risiko)
- Risiko 3: uklar rolledeling og samhandling mellom aktørene i kommersialiseringsprosessen (lav risiko)

I løpet av 2008

- skal de nye IPR-retningslinjene implementeres ved UiT
- skal UiT ta mer aktiv del i styringen av TTO Nord
- skal virkemidler, aktører og tjenester for kommersialisering beskrives bedre og publiseres på UiT's nettsider

KAPITTEL 7

REKRUTTERING TIL FORSKING

Rekrutteringen av kompetente medarbeidere i vitenskapelige toppstillinger er en særlig utfordring i en periode hvor stadig flere ansatte i slike stillinger pensjoneres. På samme måte må de beste forskerne stimuleres til å bli værende over lengre tid. Universitetet må derfor vie rekrutteringen av godt kvalifiserte førstestillings- og toppstillingskompetente stor oppmerksomhet.. Det må en særlig innsats til for å rekruttere og beholde kvinner i toppstillinger

Frå *Universitetet i Nord*

Generelt

I 2008 er det 40 år sidan Stortinget vedtok å etablere Universitetet i Tromsø (UiT), og rekrutteringa av forskarar starta for fullt i 1970. Mange av dei som tok til i forskarstillingar dei første åra er pensjonistar no, og mange vil bli pensjonistar i løpet av nokre år. Det har interesse å sjå på aldersfordelinga i stillingane for å få eit grunnlag for å vurdere rekrutteringsbehovet framover.

I den samanhengen kan nemnast at Universitetet ikkje lenger vert vurdert å vera i ei særstilling i budsjettssamanheng, slik det var i mange år etter opprettinga. Den gongen vart det lagt vekt på at dette var det minste universitetet og at det låg langt frå dei store forskingssentra. Det førde til høgare driftsutgifter - utgifter til reiser m.v. Dette kom i tillegg til at Universitetet var under oppbygging, og gjorde at UiT vart høyrd med argument om at økonomien måtte gi rom for spesielt gode driftsvilkår - komparative fortrinn - for å rekruttere og behalda forskarane ved Universitetet i nord. Dette har altså endra seg dei siste åra – budsjettfordelinga skjer etter same normer for alle universiteta, sjølv om UiT enno nyt godt av ei noko større basisløying enn det dei andre universiteta har.

Aldersfordeling

Database for statistikk om høgare utdanning (DBH) har statistikk – i form av årsverk - for aldersfordelinga mellom dei tilsette i sektoren.

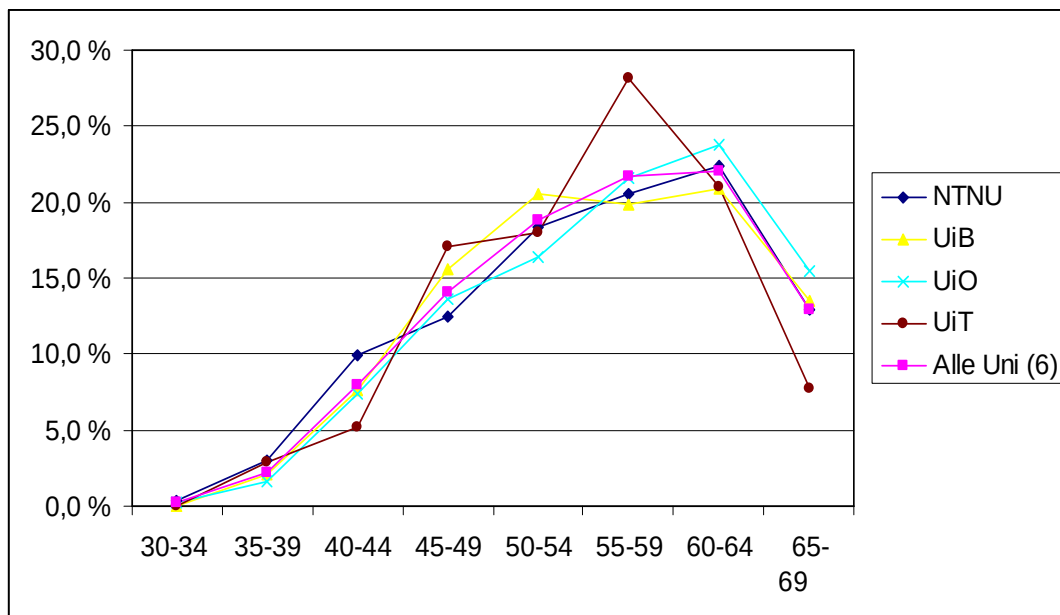
Tabell 1: Aldersfordeling 1013 professor ved UiT 2006 (årsverk)

Eining/alder	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	Sum
Hum. fak.	-	2,0	3,0	3,0	3,0	3,0	7,0	1,0	22,0
Jur. fak.	-	1,0	1,0	0,5	-	1,0	-	-	3,5
Mat.-nat. fak.	-	1,0	6,0	7,5	7,0	5,0	8,0	3,4	37,9
Med. fak.	-	2,0	1,0	16,1	12,5	22,3	14,0	6,0	73,9
SV-fak.	-	-	-	6,0	10,0	13,0	9,0	6,0	44,0
NFH	-	-	-	3,0	4,5	15,0	2,2	-	24,7
TMU	-	-	-	-	-	-	2,0	-	2,0
U-vett	-	-	-	-	1,0	-	-	-	1,0
S-adm	-	-	-	-	-	-	2,0	-	2,0
SUM	-	6,0	11,0	36,1	38,0	59,3	44,2	16,4	211,0

Kjelde: DBH

For å kunna vurdera om tala er spesielt høge, kan dei samanliknast med tilsvarande tal ved andre universitet. Figur 1 viser relativ aldersfordeling på årsverk i gruppa 1013 professor ved breiddeuniversiteta og ved dei seks universiteta samla. Som det går fram der, har dei tre andre breiddeuniversiteta relativt fleire professorar i aldersgruppa 60-69 år enn UiT. Til dømes var 39,2 % av professorane ved UiO 60 år eller eldre i 2006, medan 28,8 % av professorane ved UiT var i den aldersgruppa.

Figur 1: Relativ aldersfordeling 1013 professor ved noen norske universitet 2006

Kjelde: DBH

UiT ligg godt under landsgjennomsnittet for alle dei seks universiteta i aldersgruppa 65-69 år, og noko under dei fleste universiteta i gruppa 60-65 år. Men dersom ein går lenger fram i tid, er det større grunn til bekymring. Tabellane og figurane viser at heile 28,1 % av professorane ved UiT er i aldersgruppa 55-59 år. Ved dei seks universiteta samla er 21,7 % av professorane i denne aldersgruppa.

Tilsvarande fordeling er det i gruppa førsteamanuensar. 19,5 årsverk i gruppa 1011 førsteamanuensis ved UiT er 60 år eller eldre (tabell 2). Dette er 8,8 % av heile gruppa. Ved dei seks universiteta samla er det 249,2 (15,4 %) årsverk i den gruppa, jf. tabell 3. Som for professorar endrar biletet seg dersom ein går lenger fram i tid, men her er det aldersgruppa 50-54 år som peikar seg ut ved UiT med 53,4 årsverk. Dette er 24,4 % av årsverka, medan 17,0 % av årsverka er i den gruppa når ein ser alle universiteta under eitt.

Tabell 2: Aldersfordeling 1011 førsteamanuensis ved UiT 2006 (årsverk)

Eining/alder	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	Sum
Hum. fak.	-	5,0	7,0	5,0	5,0	2,2	3,5	-	27,7
Jur. fak.	1,0	1,0	1,2	1,0	-	-	-	-	4,2
Mat.-nat. fak.	5,8	5,2	2,6	7,2	3,5	2,0	1,0	-	27,3
Med. fak.	2,6	11,6	11,5	4,8	13,8	5,3	4,6	1,2	55,4
SV-fak.	2,0	9,8	6,5	7,2	15,2	9,5	6,0	-	56,2
NFH	1,1	7,2	5,4	6,4	8,4	4,2	0,2	-	32,9
Sesam	-	-	0,5	-	2,0	-	-	-	2,5
TMU	-	-	-	2	5,5	4,0	3,0	-	14,5
SUM	12,5	39,8	34,7	33,6	53,4	27,2	18,3	1,2	220,7

Kjelde: DBH

Tabell 3: Aldersfordeling 1011 førsteamanuensis ved norske universitet 2006 (årsverk)

Inst./alder	30-34 ¹⁴	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69 ¹⁵	Sum
NTNU	27,0	74,1	73,6	61,6	65,7	44,2	41,0	12,8	399,8
UMB	4,0	13,9	19,2	30,7	22,5	16,0	6,8	2,5	115,7
UiB	18,4	54,6	69,8	63,1	59,8	44,6	38,0	25,6	373,8
UiO	21,4	45,1	58,0	73,0	53,2	42,3	47,6	33,8	374,3
UiS	11,0	19,7	22,0	13,2	21,3	29,8	19,7	2,0	138,7
UiT	12,5	39,8	34,7	33,6	53,4	27,2	18,3	1,2	220,7
SUM	94,2	247,1	277,3	275,3	275,8	204,1	171,4	77,8	1622,9

Kjelde: DBH

Til saman kjem ca. 80 professorat og førsteamanuensisstillingar ved UiT til å bli ledige i løpet av dei kommande ni åra i samband med at innehavaren vert pensjonist. Det er i gjennomsnitt 8 – 9 pr. år, og kan ikkje reknast for å vera urovekkjande mange, sett på bakgrunn av talet på utlysingar dei siste par åra, jf. nedanfor.

Derimot må Universitetet vera førebudd på ein periode med stor utskifting i forskarstaben om 8 – 10 år. Då vil til alt overmål dei andre universiteta ha hatt større avgang enn UiT i åra før, og det er grunn til å tru at det kan føra til færre kvalifiserte søkjarar når den store utskiftinga tek til ved UiT rundt 2015. Dermed vil nok UiT - i endå større grad enn tilfellet er i dag - måtte satsa på å kvalifisera og rekruttera eigne kandidatar til vitenskaplege stillingar. Dette må Universitetet vera sær medviten om ved tildeling av stipendiatstillingar i åra som kjem. Skal breidda i fag og disiplinar haldast oppe, må rekrutteringspolitikken når det gjeld stipendiatar ta omsyn til den venta avgangen i professorat og førsteamanuensisstillingar i framtida.

Søkjarar på faste vitenskaplege stillingar

Det vart lyst ut ca. 50 professorat og førsteamanuensisstillingar med søknadsfrist i 2005 og ca. 30 med søknadsfrist i 2006. Vi har sett nærare på søkjarane på stillingane som var lyst ut for 2006. I Universitetet sitt personalsystem går det ikkje å henta ut statistikk om søkjarane. Undersøkinga nedanfor er difor basert på manuell oppteljing. Tala vert difor oppgitt med atterhald om at dei ikkje er heilt nøyaktige. Dei gir likevel eit visst bilete av situasjonen.

Det var søkjarar på alle stillingane. To av sakene var ikkje avslutta då undersøkinga vart gjennomført. I to tilfelle vart ingen av søkjarane vurdert kvalifiserte. For tre av stillingane var konklusjonen at dei skulle lysast ut på nytt – to av desse hadde søkjarar som var vurderte formelt kvalifiserte av komiteen.

Sidan universiteta har same krav til kompetanse for fast tilsetjing - doktorgrad eller tilsvarende - har det interesse å sjå på kvar søkjarane på stillingar ved UiT har doktorgraden sin frå. Tala frå 2006 viser at berre ca. 14 % av dei vi fann opplysningar om, hadde teke doktorgrad ved eit anna norsk universitet (tabell 4). Dei fleste hadde teke graden enten ved UiT eller ved utanlandske universitet.

Tabell 4: Søkjarar på professorat og førsteamanuensisstillingar ved UiT i 2006

	Utlysingar	Søkjarar med grad frå			
		UiT	andre norske U/H	utanlandske U/H	SUM
Søkjarar	30-34	49	18	58	125
Tilsette		13	2	10	26

Kjelde: Personalsystemet UiT

¹⁴ Ved NTNU inkl. 0,2, ved UiB 1,0 og ved UiO 2,0 årsverk i aldersspennet 25-29. og ved UiB 1,0 årsverk i aldersspennet 20-24.

¹⁵ Ved NTNU inkl. 0,2 årsverk i aldersspennet 70-74.

Gjennomsnittleg var det 2,7 kvalifiserte søkjarar pr. stilling (tabell 5). Innafor humaniora og samfunnsvitskap var det 1,4 kvalifisert søkjar pr. stilling. Det var størst interesse for stillingar innafor matematisk-naturvitskaplege fag, med gjennomsnittleg 3,5 kvalifiserte søkjarar pr. stilling. Ei viktig forklaring på dette høge talet, er at det var fem eller fleire kvalifiserte søkjarar på seks av stillingane. Det kan også ha noko å seia at ein større del av søkjarane innafor matematisk-naturvitskaplege fag (45,8 %) hadde utanlandsk doktorgrad enn søkjarane i humaniora og samfunnsvitskap (21,4 %).

Tabell 5: Søkjarar på professorat og førsteamanuensisstillingar ved UiT i 2006 fordelt på fagområde

	Stillingar	Søkjarar	Kvalifiserte	Kvalifiserte /stilling
Stillingar innafor matematikk/naturvitskap	19	107	67	3,5
Stillingar innafor humaniora/samfunnsvitskap	12	42	17	1,4
SAMLA	31	157	87	2,7

Kjelde: Personalsystemet UiT

Rekrutteringstiltak

Stipendiatstillingar.

På 80-talet vart det bestemt at minimumskravet for å få fast stilling som forskar ved universiteta skulle vera doktorgrad eller tilsvarande. Dermed vart det mykje viktigare enn tidlegare å ha ei godt organisert forskarutdanning. Dette behovet har seinare vorte skjerpa i samband med Nokut sine krav når det gjeld lærarane sin kompetanse – for utdanningstilbod på høgare grad er t.d. kravet at minst 50 % av fagmiljøet er tilsette med førstestillingskompetanse. Minst 25 % av desse skal ha professorkompetanse.

Sidan det er eit krav for opptak at doktorgradsstudentar har finansiering, har arbeidet for å auka talet på stipendiatstillingar vorte eit viktig tiltak når det gjeld rekruttering til professorat og førsteamanuensisstillingar. Dette vert stadfest av tabell 4 ovanfor, der det går fram at halvparten av nyttilsette professorar og førsteamanuensar har teke doktorgraden ved UiT.

I 2006 var det 60 personar som disputerte ved UiT. Ein spørjerunde ved fakulteta om kvar desse er no, styrkjer vurderinga av at stipendiatstillingane/doktorgradsstudiet ved UiT er ei viktig rekrutteringskjelde. Føresett at opplysningane vi har fått er rette, er 28 av doktorandane tilsette ved UiT, enten i engasjement/vikariat, postdoktorat eller i fast stilling hausten 2007 (tabell 6).

Det har vore stilt spørsmål ved om norske statsborgarar har større tendens til å bli verande ved Universitetet etter å ha teke doktorgrad her enn utanlandske statsborgarar. Tala nedanfor viser at av 2006-”kullet” arbeider 36,8 % utanlandske og 51,2 % norske statsborgarar ved UiT. Det er umogeleg å konkludera med tal for berre eitt år, og med så små tal, men oversikta i tabell 6 gir likevel eit visst bilete, og etter kvart som tabellen vert bygd ut med seinare kull, vil informasjonen bli sikrare.

Tabell 6: Doktorandar frå UiT i 2006

Doktorandar 2006	Sum	Tilsett ved UiT hausten 2007			Ikkje ved UiT
		post.doc.	andre stillingar/engasjement	bistilling	
Norske statsborgarar	41	7	12	2	20
Utanlandske statsborgarar	19	4	3	-	12
SUM	60	11	15	2	32

Kjelde: FS

Sjølv om mange av doktorgradsstudentane har finansieringa si frå andre kjelder, er stipendiatane Universitetet har arbeidsgivaransvaret for (universitetsstipendiatar, forskingsrådstipendiatar m.v.) ei viktig finansieringskjelde.

Vi har sett på søkjarane på dei doktorgradsstipenda UiT lyste ut med søknadsfrist i 2006¹⁶. Sidan dette er stillingar på lågare nivå, kunne ein ha venta at det var relativt fleire kvalifiserte søkjarar pr. stilling, men det er ikkje tilfellet – det var gjennomsnittleg 2,8 kvalifisert søkjarar pr utlyst stilling (tabell 7), mot 2,7 for professorat og førsteamanuensisstillingar (tabell 5).

Tabell 7: Søkjarar på doktorgradsstipend ved UiT i 2006 fordelt på fagområde

	Stillingar	Søkjarar	Kvalifiserte	Kvalifisert/ stilling
Stillingar innafor matematikk/naturvitskap	46	259	132	2,9
Stillingar innafor humaniora/samfunnsvitskap	28	124	72	2,6
Sum	74	383	204	2,8

Kjelde: Personalsystemet UiT

Det var noko fleire søkjarar pr. stilling innafor matematisk-naturvitskaplege fag enn innafor humaniora/samfunnsvitskap, men det synest likevel som om det er vanskelegare å rekruttera til stipend innafor matematisk-naturvitskaplege fag. Det var til dømes sju utlysingar utan kvalifiserte søkjarar innafor det fagområdet, medan det var berre ei stilling som måtte lysast ut på nytt innafor humaniora/samfunnsvitskap. Som for professorata og førsteamanuensisstillingane var det relativt fleire søkjarar i matematisk-naturvitskaplege fag med utdanning frå utlandet enn innafor humaniora/samfunnsvitskap (tabell 8) – 59,1 % mot 24,2 %.

Tabell 8: Søkjarar på doktorgradsstipend ved UiT i 2006 fordelt etter kvar masteren vart teken

	Stillingar	Søkjarar med grad frå			Ukjent	SUM
		UiT	andre norske univ.	utanlandske univ.		
Søkjarar matematikk/naturvitskap	46	55	36	153	15	259
Søkjarar humaniora/samfunnsvitskap	28	72	19	30	3	124
Sum søkjarar	74	127	55	183	18	383
Tilsette matematikk/naturvitskap		22	8	12	-	42
Tilsette humaniora/samfunnsvitskap		20	4	4	-	28
Sum tilsette		42	12	16	-	70

Kjelde: Personalsystemet UiT

Overgangsstipend

I 1992 vart det innført ei ordning med overgangsstipend ved UiT. Stipenda har vore berekna på personar som er i avslutningsfasen på doktorgrad og personar som nettopp har teke mastergradseksamen. Universitetet har eit generelt behov for å behalda dei dyktige forskarane, og målsetjinga med overgangsstipenda har vore å behalda desse i ein overgangsfase ved å gi dei løn i 3 - 5 månader.

For 2007 vart det berre tildelt stipend til doktorandar. Fordelinga til fakulteta/NFH vart gjort i oktober 2006, og dei har gitt slik rapport om kva som har komme ut av stipenda:

¹⁶ På same måte som for toppstillingane er tala gitt opp med atterhald om at dei ikkje er heilt nøyaktige sidan oppteljinga er gjort manuelt.

Tabell 9: Overgangsstipend tildelt for 2007

Eining	Stipend	Oppnådde resultat
Hum. fak.	2	Stipenda er ikkje avslutta enno
Jur. fak.	2	Ein er førsteamanuensis ved fakultetet og ein ved ein ekstern institusjon
Mat.-nat. fak.	3	Har ikkje rapportert om resultatet
Med. fak.	6	Stipenda er ikkje avslutta enno
SV-fak.	3	To postdoktorsøknader. Eitt stipend er ikkje avslutta enno
NFH	2	Har ikkje rapportert om resultatet

Kjelde: Einingane sine rapportar for 2006/07

Postdoktorstillingar

Dette er eit viktig tiltak for rekruttering til professorat, og for å behalda gode forskarar i miljøet. Det vart fordelt stillingar hausten 2006 og i ekstratildeling i februar og mai 2007 - til saman 18 stillingar. Avdelingane rapporterer slik om tilsetjingar:

Tabell 10: Postdoktorstillingar med oppstart frå 2007

Eining	Stillingar	Status for stillingane
Hum. fak.	2	Ein tek til 1.1.2008. I den andre stillinga vil vedtak om tilsetjing skje snart
Jur. fak.	1	Ventar tilsetjing tidleg i 2008
Mat.-nat. fak.	4	Fire tilsette. Tre av dei har teke til, den fjerde tek til seinare.
Med. fak.	3	To tilsette. Ei stilling er under utlysing.
SV-fak.	2	To tilsette
NFH	5	To tilsette. Tre stillingar er under utlysing
TMU	1	Ein tilsett

Kjelde: Einingane sine rapportar for 2006/07

Trass i at mange av doktorandane frå 2006 er i arbeid ved UiT pr. i dag, så gjeld dette berre knapt halvparten av dei som tok graden, jf. tabell 6. Dessutan er det langt frå alle som er i fast stilling. Liknande tal ville ein kanskje også finna for avslutta postdokortilsetjingar. Det er grunn til å tru at det finst gode forskarar som ynskjer å vera ved UiT som må slutta på grunn av at det manglar relevant tilbod om faste stillingar.

Styret har vedteke at doktorgradsstipenda og postdoktorstillingane skal brukast til styrking av

- nasjonale og lokale satsingsområde
- område med rekrutteringsproblem generelt
- område der kvinner er underrepresenterte

Det er viktig at avdelingane legg langsiktige planar med tanke på oppbygging av kompetanse innafor område der det er alt no er klart at det vil bli behov for nyttilsetjingar. Her vil disponeringa av stipenda og postdoktorstillingane vera sentrale verkemiddel. Det kan også henda at det er behov for ytterlegare overgangsordningar for å kunna behalda ettertrakta forskarar i påvente av ledig stilling.

Mål, risikofaktorar og handlingsplan

Innan 2010

- skal alle fagmiljøa ha dekkja kompetansekrava som Nokut stiller til akkrediterte universitet
- skal UiT ha utvikla vidare personalpolitikken på ein slik måte at den einskilde medarbeidar får god fagleg og kollegial oppfølging og støtte, og høve til vidare kvalifisering og fagleg utvikling
- løns- og personalpolitikken vera tydeleg utforma slik at han støttar opp om universitetet sine prioriteringar og strategiar, og inneheld incentiv for dei som fremjar god forskning og undervisning

Risikofaktorar

- Risiko1: UiT har for få professorkompetente i nokre fagmiljø til å setta kravet frå Nokut (vesentlig risiko)
- Risiko2: UiT har ikkje sterke nok konkurransefortrinn for å trekkja til seg og halde på fagfolk (høg risiko)
- Risiko3: det er for låg forskingskvalitet på dei som vert rekrutterte (vesentlig risiko)

I perioden 2008-2010

- skal sentraladministrasjonen saman med fakultet/NFH utvikla løns- og personalpolitikken slik at han støttar opp om UiTs sine prioriteringar og strategiar, og inneheld incentiv for å rekruttera og halda på gode forskarar

KAPITTEL 8

KVINNER I FORSKNING

Kvinner og menn kan tilføre forskjellige perspektiver og verdier. Bredden i forskning, fagutvikling, undervisning og organisasjon blir best ved å sikre deltakelse og innflytelse fra begge kjønn. For å kunne påvirke holdningene ellers i samfunnet, må Universitetet selv fremme likestilling i egen organisasjon.

Fra Universitetet i Nord

UiT har vedtatt en handlingsplan for likestilling som gjelder for perioden 2004-2010. Handlingsplanen forutsetter at UiT fører en aktiv og bevisst politikk for å bedre kjønnsfordelingen i vitenskapelige stillinger.

Ut fra aldersfordelingen ved UiT (se kapittel 7) kan man anslå at om 8-10 år vil utskiftingen av det vitenskapelige personalet slå inn for fullt ved UiT. Ved de andre norske breddeuniversitetene starter utskiftingen tidligere, siden de har en høyere andel professorer i aldersgruppen 65-69 enn ved UiT. Universitetene i Norge står altså foran en vesentlig utskifting av det vitenskapelige personalet i de kommende årene. Ved UiT er målet at innen 2010 skal det være 25 % kvinner i toppstillingene. Dersom dette målet skal nås, må generasjonsskiftet utnyttes aktivt til å øke kvinneandelen i vitenskapelige stillinger ved UiT.

Tabell 1 viser andelen kvinner i vitenskapelige stillingskategorier i aldersgruppen 60-69 år fordelt på enhetene, pr november 2006. Tabellen viser at blant professorene er det bare ved Det humanistiske fakultet at kvinneandelen er over 40 %. Ved UiT er det totalt bare 12 % kvinnelige professorer (7 personer) over 60 år. Ved de andre fakultetene er det få eller ingen kvinnelige professorer som når pensjonsalder i løpet av de kommende årene. Det vil si at de aller fleste professorene som går av med pensjon de kommende årene, vil være menn. Dersom målet er å oppnå bedre kjønnsfordeling i professoratene, må det derfor aktivt rekrutteres kvinner i de professoratene som blir vakante. Kvinnelige førsteamanuenser bør også vurdere å søke opprykk til professor tidligere enn det erfaringene hittil har vist at de faktisk gjør, slik at kvinneandelen kan økes også på denne måten. Det er økt oppmerksomhet rundt dette ved enhetene, og det er et tema som tas opp i medarbeidersamtalene mellom instituttleder og kvinnelige førsteamanuenser.

Tabell 1: Kvinneandel i vitenskapelige stillinger i aldersgruppen 60-69 år fordelt på enhetene

Fakultet ¹⁷	Kvinnelige professorer		Kvinnelige førsteamanuenser	
	%	Antall kvinner	%	Antall kvinner
Hum. fak.	43	3	60	3
Jur. fak.	-	-	-	-
Mat.-nat.- fak.	9	1	0	0
Med. fak.	0	0	33	2
NFH	0	0	0	0
SV-fak.	14	2	17	1
TMU	0	0	33	1
Totalt	12	6	30	7

Kilde: DBH og manuell telling

¹⁷ Det juridiske fakultet har ingen vitenskapelig ansatte i den aktuelle aldersgruppen

Kjønnsfordeling i vitenskapelige stillinger

Tabell 2: Kjønnsfordelingen i vitenskapelige stillinger pr oktober 2006 og november 2007.

Stillingskategori	Antall personer totalt 2006	Prosentandel kvinner 2006	Antall personer totalt 2007	Prosentandel kvinner 2007
Professor	217	18	224	19
Professor II	93	18	87	18
Førsteamanuensis	295	38	299	38
Amanuensis	164	40	149	42
Forsker	72	42	83	47
Rekrutt	368	53	410	54
Andre	37	47	31	58

Kilde: UiTs personalsystem (SLP4)

Tabell 2 viser kvinneandelen pr november 2007 sammenlignet med tilsvarende pr oktober 2006. Rekrutteringen til førsteamanuensisstillinger er tilfredsstillende også i år, ut fra en høy andel kvinnelige rekrutter, men er fortsatt ikke tilfredsstillende for professorater. Det er en marginal økning i prosentandelen kvinner i professorater, mens professor II og førsteamanuensisgruppen er uendret. Antallet personer i professorat har økt i løpet av året, og den lille økningen i kvinneandel betyr at det er forholdsvis flere kvinner enn menn som har blitt professor i løpet av året. Tallene er imidlertid små og en liten variasjon gir forholdsvis store utslag. I rekrutteringsstillingene er det en liten økning i kvinneandelen.

I tabell 3 framkommer en oversikt over professor, førsteamanuensis og stipendiatstillinger som ble lyst ut i 2006 og søkermassen til disse. Tabell 4 viser kjønnsfordelingen for tilsetting i vitenskapelige stillinger i 2006. Det ble tilsatt 20,0 % kvinner i professorat i 2006, og 55,1 % kvinner i stipendiatstillinger. I 2006 fikk 20,0 % av kvinnene som var kvalifiserte til toppstilling, stillingen hun søkte, mens 33,9 % av mennene fikk stillingen. En viktig grunn til dette kan være at åtte av de 25 stillingene der det er foretatt tilsetting (32 %) var det bare menn som søkte, mens det var kun en stilling der det bare var kvinner som søkte. Det var 15 stillinger der både menn og kvinner ble vurdert som kvalifisert. Fire kvinner av 19 kvalifiserte (21 %) fikk stillingen de søkte og 11 av 39 kvalifiserte menn (28 %). For stipendiatstillingene er bildet motsatt, da 38,4 % av de kvalifiserte kvinnene fikk stilling, og 29,5 % av mennene. 11 av de 69 stillingene som det ble foretatt tilsetting i var det bare menn som søkte, mens det var tre stillinger der bare kvinner søkte.

Tabell 3: Stillinger lyst ut med søknadsfrist i 2006 - kjønnsfordeling¹⁸

	Søkere			Vurdert kvalifiserte		
	Sum	K	M	Sum	K	M
Utlyste toppstillinger	149	43	106	84	25	59
Utlyste stipendiatstillinger	383	172	211	204	99	105

Tabell 4: Kjønnsfordeling i tilsettinger i vitenskapelige stillinger i 2006

	Sum	K	M
Toppstillinger	25	5	20
Stipendiatstillinger	69	38	31

Økningen i kvinnelige rekrutter skyldes trolig et voksende antall kvinner blant studentene, men denne effekten ser ikke ut til å ha forplantet seg videre til de faste vitenskapelige stillingene ennå. Det bør imidlertid resultere i en snarlig forbedring i kjønnsbalansen mellom kvinner og menn i vitenskapelige stillinger.

¹⁸ Gjennomgangen av søkerne er gjort manuelt, og presenteres derfor med forbehold om at tallene ikke er helt nøyaktige.

Utvikling ved Universitetet i Tromsø

Det har vært stabil kvinneandel i førsteamanuenskategorien ved UiT i perioden 2003-2007, mens det har vært en positiv og gledelig utvikling i professorkategorien. Andelen kvinnelige professorer har gradvis økt fra 12,1 % i 2003 til 18,1 % i 2007. Andelen kvinnelige førsteamanuenser har vært stabilt disse årene, så det tyder på ekstern rekruttering til professorstillinger.

Tabell 5: Utvikling i kvinneandelen angitt i årsverk og prosent de fem siste årene i stillingskategoriene førsteamanuenser og professorer

	2003	2004	2005	2006	2007
Førsteamanuenser årsverk	204,8	211,6	220,2	211,0	218,3
Kvinner	82,4	82,9	85,4	83,1	87,2
Prosent	36,7	36,9	39,3	37,7	39,1
Professorer årsverk	205,8	212,6	221,2	212,0	220,3
Kvinner	24,8	26,4	33,2	36,3	39,9
Prosent	12,1	12,4	15,0	17,1	18,1

Kilde: DBH

Utviklingen ved de norske universitetene

Tabell 6: Utvikling i andelen kvinnelige førsteamanuenser angitt i prosent av totalt antall førsteamanuenser ved de norske universitetene i årene 2003-2007

Institusjon	2003	2004	2005	2006	2007
NTNU	23,7	27,8	29,8	30,6	31,2
UMB		-	20,3	23,8	24,7
UiB	31,1	32,6	34,0	36,1	-
UiO	37,1	37,2	36,5	36,8	-
UiS		-	25,4	27,9	29,8
UiT	36,7	36,9	39,3	37,7	39,1
Sum	31,9	33,4	32,6	32,2	32,1

Kilde: DBH

Utviklingen i kvinneandelen blant førsteamanuenser har vært relativt stabil i perioden for alle universitetene bortsett fra ved NTNU og UiB. Årets tall mangler imidlertid for UiB og UiO. NTNU og UiB har hatt en økning i kvinneandel blant førsteamanuensene. For alle universitetene sett under ett er det ingen økning i kvinneandelen i denne perioden, ut fra disse tallene.

Tabell 7: Utvikling i andelen kvinnelige professorer ¹⁹ angitt i prosent av totalt antall professorer ved de norske universitetene i årene 2003-2007

Institusjon	2003	2004	2005	2006	2007
NTNU	13,6	13,7	14,1	14,7	14,9
UMB		-	13,0	15,8	16,3
UiB	14,8	15,0	16,6	17,3	-
UiO	20,2	21,0	21,3	21,1	-
UiS		-	12,5	14,2	14,2
UiT	12,1	12,4	15,0	17,1	18,1
Sum	16,3	16,7	17,1	17,8	15,7

Kilde: DBH

En sammenligning mellom de fire breddeuniversitetene viser at den forholdsvis største økningen i kvinneandel i professorstillinger har skjedd ved UiT. De nyeste universitetene, UMB og UiS, viser også en positiv trend i årene 2005-2007.

Det synes som om tiltakene som er iverksatt ved UiT har hatt en god effekt for å øke andelen kvinnelige professorer. Økt fokus på kvalifisering av kvinnelige førsteamanuens internt ser også ut til å ha en positiv virkning.

Kjønnsfordelingen mellom vitenskapelige stillinger på enhetene

---

Det er forholdsvis stor variasjon i kjønnsfordelingen ved enhetene. Dette skyldes i stor grad forskjellen i fagporteføljen ved enhetene. Den laveste kvinneandelen i alle stillingskategoriene er ved Mat.-nat. fak. Andelen kvinnelige professorer er lavt, men det har likevel vært ei gledelig økning fra 10 % til 11 % fra 2006 til 2007. Fakultetet har knytta til seg flere kvinner i professor II stillinger, og ble tildelt to av fem øremerkete professor II-stillinger i 2007. Dette tiltaket forventes å ha en positiv effekt på rekrutteringen av kvinner i vitenskapelige stillinger ved fakultetet.

Ved Med. fak. er det påfallende at kvinneandelen i professoratene har falt fra 17 % i 2006 til 15 % i 2007, samtidig som andelen kvinnelige førsteamanuenser har økt fra 40 % i 2006 til 48 % i 2007. Dette gode rekrutteringsgrunnlaget burde tilsi at andelen kvinner i professorat skulle øke. Det kan tyde på at kvinner i for liten grad søker opprykk til professor ved Med.fak. Blant rekruttene er kvinnene i klart flertall.

Ved Hum. fak. er kvinneandelen høyest blant professorer og førsteamanuenser. I fagporteføljen har fakultetet de tradisjonelle kvinnefagene, og det kommer til uttrykk i høy kvinneandel. Kvinneandelen blant rekruttene er gått ned siden 2006, men det er likevel et godt utgangspunkt for å øke andelen også i de faste vitenskapelige stillingene de kommende årene.

---

¹⁹ I tabellen er stillingskode 1404 inkludert, og i denne koden er det ingen kvinner. Denne stillingskoden var utelatt i tilsvarende tabell i forrige forskningsmelding.

Tabell 8: Andelen kvinner angitt i prosent av totalt antall personer i vitenskapelige stillinger ved enbetene (årsverk) i 2007

Enhet	Professor	Professor II	Første-amanuensis	Amanuensis	Forsker	Rekrutt	Andre
Hum. fak.	35	43	52	83	40	67	100
Jur. fak.	27	0	33	36	-	58	33
Mat.-nat. fak.	11	38	25	40	25	32	48
Med. fak.	15	13	48	58	68	64	75
NFH	19	15	20	0	37	53	26
SV-fak.	18	29	44	33	100	46	46
TMU	0	0	32	33	0	59	100
Totalt	18	18	39	46	45	53	58

Kilde: DBH

Tiltak for å øke kvinneandelen i vitenskapelige stillinger

Universitetsstyret vedtok i sak S 13-03 flere tiltak for å øke andelen av kvinnelige professorer ved UiT:

- Lønnskudd til kalling av kvinner til professor II-stillinger
- Mentorprosjekt
- Ekstra forskningstermin for kvalifisering til toppstilling
- Ekstra driftsmidler til eksperimentelle fag

Enhetene rapporterer om positive effekter av lønnskuddet til øremerkete professor II-stillinger til kvinner. Disse kvinnene fungerer ofte som forbilder for yngre forskere og stimulerer disse til økt satsing på forskning. De bidrar også til å bygge nettverk og opprettholde et tett forskningssamarbeid med andre institusjoner.

En oppsummering i fjorårets forskningsmelding viste at tiltakene ekstra forskningstermin og ekstra driftsmidler på kort sikt ikke har medført store endringer. Ett av styringssignalene for 2007 var at kriteriene for tildeling av midler innen de kvinneretta tiltakene skulle revideres i løpet av året. Etter årets revisjon stilles det nå større krav til søknadene. Søkerne må redegjøre for planene for forskningsterminen og vedlegge en oversikt over publikasjon(er) som skal slutføres i løpet av terminen. Hver søker kan nå bare tildeles ekstra forskningstermin én gang i løpet av tilsettingsperioden. I vurderingen av søkerne har instituttleder fått en svært viktig rolle.

I løpet av 2008 skal handlingsplanen for likestilling revideres. I denne sammenheng vil også de kvinneretta tiltakene bli vurdert. Tiltakene ble vedtatt opprettet i 2003, og det er nå på tide å vurdere effekten av tiltakene og vurdere eventuelt andre tiltak som kan ha betydning for kjønnsbalansen i vitenskapelige stillinger.

Mål og handlingsplan

Innen 2010

- skal andelen kvinner i toppstillinger være økt til 25 prosent

Risikofaktorer

- Risiko 1: ikke god nok karriereutvikling for kvinner. (vesentlig risiko)
- Risiko 2: mangel på kvalifiserte kvinnelige kandidater. (vesentlig risiko)
- Risiko 3: mannsdominerte miljøer favoriserer menn. (vesentlig risiko)

I løpet av 2008

- skal Kvinnforsk i samarbeid med Sentraladministrasjonen initiere evaluering av Mentorprosjektet
- skal Sentraladministrasjonen i samarbeid med Kvinnforsk revidere universitetets handlingsplan for likestilling
- skal fakultetene/NFH ha fortsatt fokus på likestilling ved rekruttering og tilsetning i vitenskapelige stillinger
- skal fagledelsen/instituttledere ha et særlig ansvar for å identifiser og følge opp kvinnelige talenter

KAPITTEL 9

FAGEVALUERINGER

Forskning er en aktivitet med meget store forskjeller i kvalitet mellom jevnt gode og fremragende utøvere.

Fra Vilje til forskning (Stortingsmelding nr. 20)

Forskningsmeldinga 2005/2006 satte søkelys på manglende oppfølging av fagevalueringer som er gjennomført i regi av Norges forskningsråd de siste åra.

I den tidsperioden denne forskningsmeldingen gjelder for, har Forskningsrådet gjennomført en evaluering som omfatter forskningsmiljø ved UiT. Dette gjelder evalueringen av farmasøytisk forskning. Evalueringen ble ferdigstilt i desember 2006. I det følgende er det bare de deler som omhandler fagmiljø ved UiT som kommenteres.

Oppsummering av evalueringen av farmasøytisk forskning

Evalueringsrapporten er delt inn i to hoveddeler. I den første delen påpekes styrker, svakheter, trusler og anbefalinger som direkte gjelder farmasistudiet og Institutt for farmasi (IFA) ved Med. fak. En styrke for fagmiljøet er at personalet gir undervisning av høy kvalitet og at infrastrukturen er god. En stor svakhet er at det er vanskelig å rekruttere vitenskapelig personale. Det har blitt satset på å ta vare på egne ph.d.-studenter som gjerne vil være i Tromsø. Det kommenteres at dette er en tidkrevende strategi som ikke skaper et internasjonalt forskningsmiljø. Instituttet anses for å være undervisningsdrevet. Komiteen finner også at instituttet mangler forskningsstrategi og har svak ledelse. Rapporten bemerker imidlertid at ledelsesproblemet nå vil løses ved at instituttlederrollen er endret ved UiT. De små forskningsgruppene er også en svakhet for forskningen, noe som gjør det vanskelig å konkurrere internasjonalt. Evalueringsrapporten påpeker at det er mange muligheter for økt samarbeid, blant annet med andre fakulteter og andre universiteter som har farmasiutdanning.

Anbefalinger:

1. *Forbedringer i organisering og fasiliteter*
Evalueringskomiteen anbefaler sterkt at avdelinger i IFA slås sammen, for å lage større enheter og øke samarbeidet internt. Det er svært viktig at det etableres en steril-lab umiddelbart. Det er også nødvendig at IFA blir sterkere representert på fakultetsnivå.
2. *Utvikling av en sterkere forskningsstrategi*
Det må etableres større og sterkere forskningsgrupper. Ledige stillinger må utnyttes for å ansette dyktige forskere til disse gruppene. Det anbefales også at det bygges videre på de faglig sterke gruppene for å bli konkurransedyktig internasjonalt innen utvalgte forskningsområder. Ledelsen ved IFA må styrkes. Det anbefales mer markedsføring av ledige stillinger internasjonalt. Mer samarbeid med Institutt for samfunnsmedisin (ISM) innen samfunnsfarmasi anbefales.
3. *Andre anbefalinger*
Det anbefales å måle tidsbruken til undervisning, forskning og administrasjon, slik at det blir en bedre fordeling av ressursene.

Evalueringsrapportens del to omhandler en evaluering av de enkelte avdelingene og forskningsgruppene ved IFA og den forskningen som utføres:

- *Avdeling for farmakologi*
Avdelingen er inndelt i fire forskningsgrupper. Forskningen får karakter som varierer fra *fair* til *excellent*. Forskningsgruppen i mikrobiologi får karakteren *excellent*. Det framheves at forskningen i

denne gruppen er godt definert og ambisiøs. Gruppen er blitt bygd opp på en strategisk god måte, og har mye samarbeid og kontakt internasjonalt. Gruppen publiserer i de best rangerte publiseringskanalene.

- *Avdeling for legemiddelkjemi*

Forskningen ved avdelingen får karakter *good* med potensial til å bli *very good* i framtida. Forskningsgruppen har mye samarbeid med eksterne forskningsgrupper og også kommersielle aktører. Det har tidligere vært samarbeid med eksterne grupper på for mange prosjekter, men forskningen er i ferd med å bli mer fokusert og er i ferd med å utvikle en sterkere internasjonal forskningsprofil. Kvaliteten på publikasjonene varierer.

- *Avdeling for legemiddelteknologi og biofarmasi*

Forskningen gis karakteren *good*, men har klart potensial til å utvikles til et høyt internasjonalt nivå. Flere av forskerne er rekruttert fra utlandet, og dette gir positive effekter for internasjonalt samarbeid og ytterligere rekruttering fra utlandet på sikt. Gruppen samarbeider med avdeling for legemiddelkjemi, og dette bør videreutvikles. Avdelingen er velutstyrt men det er behov for innkjøp av steril-lab. Kvaliteten på publikasjonene er varierende, og det bør publiseres mer i de best rangerte publikasjonskanalene.

- *Avdeling for samfunnsfarmasi*

Forskningen holder god internasjonal standard, men den blir hovedsakelig utført utenfor UiT. Avdelingen har problemer med å rekruttere og beholde vitenskapelig ansatte, og mangler for øyeblikket fulltidsansatt ledelse og stab. Det foreslås at avdelingen slås sammen med Avdeling for farmakologi, og at det dannes en egen forskningsgruppe i samfunnsfarmasi. Forskerne bør samarbeide med andre grupper ved IFA og med forskningsgrupper på ISM, i tillegg til nasjonalt samarbeid med Bergen og Oslo.

Institutt for farmasi mener at rapporten i hovedsak gir et riktig bilde av nåværende situasjon og de utfordringer den farmasøytiske forskningen ved UiT har.

Oppfølging av evalueringsrapporten

UiT mener det er svært viktig at nasjonale tiltak iverksettes for å gjennomføre et løft i norsk farmasøytisk forskning. Dette gjelder særlig de forslagene som skisseres i evalueringsrapporten:

- Etablere et nasjonalt koordinerende organ for farmasøytisk forskning
- Utvikle en nasjonal strategi for farmasøytisk forskning
- Opprette et nasjonalt forskningsprogram rettet mot farmasøytisk forskning
- Etablere en nasjonal forskerskole som vil danne grunnlag for nasjonalt samarbeid mellom de farmasøytiske læresteder om forskning og ph.d.-utdanning

IFA og Det medisinske fakultet vil i oppfølgingen fokusere spesielt på disse utfordringene:

- Allerede gode forskningsgrupper skal opprettholdes og styrkes (Avdeling for farmakologi)
- Mangel på akademisk personale, stor undervisningsportefølje og administrativ belastning
- Instituttets bemanning skal gjennomgås i forhold til undervisningsporteføljen
- Videreutvikle forskningsstrategien
- Revisjon av eksisterende forskningsstrategi og utarbeidelse av strategisk handlingsplan for forskning
- Mindre, sårbare og delvis ubalanserte forskningsmiljøer
- Vurdere styrking av svakere miljøer gjennom aktiv stimulering av forskningssamarbeid med sterkere miljøer internt ved UiT. Vurdere strategiske tildelinger av stillinger.

Tiltaksplan for oppfølging ved Institutt for farmasi

Evalueringsrapporten er blitt behandlet i institutt- og fakultetsstyret, og i forbindelse med styrebehandlingen har instituttet laget en tiltaksplan for å utbedre de svakhetene som påpekes i rapporten. Det viktigste tiltaket er å bygge opp forskning innen kjerneområdet samfunnsfarmasi. Planen er å bygge opp Avdeling for samfunnsfarmasi rundt en flerfaglig forskningsgruppe, under ledelse av lederen (professor) av den nåværende forskningsgruppen i mikrobiologi, som fikk karakteren *excellent* i evalueringen. Det eksisterende samarbeidet internt på instituttet videreutvikles ved oppstart av nye forskningsprosjekter, under tema antibiotika og resistensutvikling, og optimalisering av legemiddelterapi generelt. Instituttet ønsker å ansette en førsteamanuensis på kvalifiseringsvilkår i 100 % stilling og en førsteamanuensis i statistikk, i første omgang i 25 % stilling som økes til 100 % stilling over en fire års periode. I tillegg er en professor II og tre førsteamanuensis II tilsatt ved avdelingen, samt to stipendiatstillinger under bedømmelse. Institutt for farmasi vil styrke klinisk farmasi ved å lyse ut en vitenskapelig stilling under Avdeling for farmakologi.

IFA ønsker å beholde dagens organisering i fire avdelinger, med utgangspunkt i ansvaret for å ivareta undervisningen i instituttets definerte kjerneområder.

Kommentarer til tiltaksplanen

I rapporten fra Forskningsrådet anbefales at Avdeling for farmakologi og Avdeling for samfunnsfarmasi slås sammen. Den endringen som IFA foreslår i tiltaksplanen får ingen betydning for avdelingsstrukturen. Det synes som komiteens forslag ikke er grundig nok vurdert ved instituttet. IFA planlegger å flytte det sterkeste forskningsmiljøet fra Avdeling for farmakologi over til Avdeling for samfunnsfarmasi for å styrke det samfunnsfarmasøytiske fagmiljøet. Med. fak. og IFA må påse at denne forskningsgruppen får gode vilkår og får fortsette den svært gode forskningen som hittil har blitt utført. En flytting til et annet fagområde må ikke gå på bekostning av forskningskvaliteten og utviklingsmulighetene for forskerne i den eneste gruppen som ble vurdert som *excellent*.

Instituttet bør i større grad utnytte det potensial som fins for samarbeid internt ved UiT, for å motvirke negative effekter av for små forskningsgrupper og enkeltforskere uten støtte i egen forskningsgruppe.

Oppfølging av tidligere fagevalueringer

I henhold til de nye retningslinjene for oppfølging av eksterne fagevalueringer skal evaluerte institutter og fakulteter/NFH rapportere til universitetsdirektøren årlig i tre påfølgende år etter at evalueringen er ferdigstilt. Evalueringen av farmasøytisk forskning er den første som blir fulgt opp etter de nye retningslinjene. I forrige forskningsmelding ble tidligere fagevalueringer oppsummert. Det humanistiske fakultet har rapportert kort om oppfølgingen av evalueringen av nordisk språk og litteratur, som ble ferdigstilt i 2005: Våren 2007 har en referansegruppe på oppdrag fra NFR levert en oppfølgingsevaluering. Denne rapporten førte til at 20 millioner kr ble utlyst til institusjonsforankrede strategiske prosjekter – Nordisk språk og litteratur (ISP-NORDISK). Det er sendt inn tre søknader til NFR fra Hum. fak. på bakgrunn av denne utlysingen (en fra Institutt for kultur og litteratur, to fra Institutt for språkvitenskap). Resultatet foreligger ennå ikke.

Pågående evalueringer

Ved Norges fiskerihøgskole har Institutt for økonomi deltatt i evalueringen av økonomifaglig forskning i regi av Forskningsrådet. Evalueringen avgrenses til samfunnsøkonomi og finansiell økonomi. Rapporten skal etter planen foreligge i 2008.

Ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet har Institutt for historie deltatt i evalueringen av historiefaglig forskning. Rapporten forventes ferdig våren 2008.

Mål og handlingsplan

Innen 2010

- skal flere evalueringer av forskningsmiljøer ved UiT blitt evaluert til *very good/excellent*
- skal forskningsmiljøene i mindre grad enn til nå bli karakterisert som fragmenterte, både med hensyn til forskningstema og antall ansatte knyttet til de ulike forskningsområdene
- skal samarbeidet mellom fagmiljøene internt ved UiT og det nasjonale og internasjonale samarbeidet være vesentlig styrket
- skal forskningen i det enkelte forskningsmiljø i større grad være fokusert om noen klart definerte forskningsområder

I løpet av 2008

- skal instituttene og fakultetene/NFH behandle evalueringsrapporter som kommer i 2008 i følge vedtatte retningslinjer for oppfølging av eksterne fagevalueringer
- skal Institutt for farmasi og Med. fak. iverksette tiltak for farmasøytisk forskning i lys av evalueringsrapporten fra NFR

KAPITTEL 10

FORSKERSKOLER

Universitetets viktigste ressurs er de talentene og den tiden som brukes til forskning. Universitetets evne til å oppdage, utvikle og ta vare på nye talenter må videreutvikles. Dette innebærer også at forskerutdanningen må styrkes

Fra Universitetet i Nord

Universitetet i Tromsø har seks forskerskoler, som alle er blitt etablert etter åpen utlysning i fagmiljøene og ekstern bedømmelse av søknadene. Forskerskolene har forskjellige tematiske forskningsprofiler og også ulik oppbygging og organisering. UiT har satset sterkt på oppbygging av forskerskolene. Skolene er tilført ekstra ressurser i form av rekrutteringsstillinger og driftsmidler (se tabell 1).

Tabell 1: Oversikt over ressurstildeling til forskerskolene ved UiT i perioden 2004-2007

Forskerskole	Varighet	Tildeling av driftsmidler i perioden (1000 kr)	Antall tildelte stipendiater	Antall tildelte postdoktorer
Arctos	2004-2009	720	5	1
Molekylær- og strukturbologi	2004-2009	1 028	7	2
Teoretisk lingvistikk	2004-2009	145	5	1
Arktisk marin geologi og geofysikk	2005-2010	490	5	1
Cepin	2005-2010	145	5	1
Epinor	2006-2011	240	5	1
Totalt		2 768	32	7

De teoretisk baserte forskerskolene Cepin og Teoretisk lingvistikk er tilført mindre driftsstøtte enn de eksperimentelle skolene. Forskerskolen i molekylær- og strukturbologi er tilført ekstra ressurser siden dette er den største skolen med flest studenter og vitenskapelig personale tilknyttet skolen. Forskerskolene har mottatt en betydelig andel av de stipendiatstillingene som har vært til fordeling siden vedtaket om oppstart ble gjort i 2004. Til sammen er forskerskolene tildelt mye ressurser og er en av universitetets strategiske satsinger. Stipendiatstillinger kostnadsberegnes til kr 450 000 pr år. Det vil si at årsvirkningen for 32 stipendiatstillinger er 14,4 millioner kroner i 2007. Postdoktorstillinger kostnadsberegnes til 550 000 pr år. Årsvirkningen for syv postdoktorstillinger er 3,85 millioner kroner i 2007.

Status for forskerskolene

Den 15. oktober 2007 ble det gjennomført et møte mellom rektor, forsknings- og studiedirektør og faglig og administrativ ledelse ved de seks forskerskolene. På møtet ble erfaringer så langt utvekslet, og aktuelle problemstillinger diskutert. Det kom fram at det er forholdsvis store forskjeller i hvordan forskerskolene er organisert og drevet. Tre av forskerskolene, Arctos, Molekylær- og strukturbologi og Teoretisk lingvistikk er tilknyttet større forskningsstrategiske satsinger ved UiT. Dette er satsinger som får omfattende økonomisk støtte fra eksterne kilder i tillegg til interne tildelinger. Arctos og forskerskolen i Arktisk marin geologi og geofysikk har etablert et godt samarbeid. Skolene dekker nærliggende tematiske forskningsområder. Tradisjonelt har naturvitenskapene hatt tettere oppfølging av sine

doktorgradsstudenter enn samfunnsfag og humaniora. De to ikke-naturvitenskaplige skolene; Cepin og Teoretisk lingvistikk, synes å ha tilegnet seg den naturvitenskapelige tankegangen når det gjelder oppfølging av studentene. Alle forskerskolene har et ønske om å samarbeide seg imellom og overføre erfaringer, gjerne i form av et lederforum for faglige og administrative ledere av skolene.

Tabell 2: viser oversikt over måltall og fakta om forskerskolene

	Måltall for antall studenter ved fullt utbygd skole	Antall studenter tatt opp ved skolen		Antall studenter med utenlandsk statsborgerskap	Antall eksternt finansierte studenter	Antall 8000-emner etablert ved forskerskolen
		2006	2007			
Arctos	15-20	13	17	9	11	3
Molekylær- og strukturbologi	40	9	16	12	6	7
Teoretisk lingvistikk	16	7	10	10	4	2
Arktisk marin geologi og geofysikk	20	1	12	5	8	5
Cepin	Ikke fastsatt	2	7	0	0	4
Epinor	20	-	0	0	0	2
SUM		32	62	36	29	23

Epinor er i startfasen og har ikke rukket å ta opp studenter. Skolen har lyst ut fem stipendiatstillinger med flere søkere per stilling, og alle stillingene er nå besatt. Alle skolene, bortsett fra Cepin, har fastsatt måltall for antall studenter ved fullt utbygd skole. Tre av skolene nærmer seg det oppsatte måltallet. Ved forskerskolen i molekylær- og strukturbologi er det fortsatt et stykke igjen. Skolen har åtte forskningsgrupper, som hver har kapasitet til å ha fire til fem studenter. Ved fortsatt eksternt finansiering forventes flere stipendiatstillinger slik at måltallet på 40 studenter oppnås. Arctos har nådd en størrelse som er nært opp til maksimalt antall studenter som kan ivaretas på en god måte. Dersom det forutsettes at Cepin fordobler studenttallet vil det være ca 130 studenter ved forskerskolene når alle er ferdig utbygd i 2011. Dette tallet forutsetter fortsatt sentral fordeling av stipendiatstillinger til skolene og prioritering av skolene fra fakultetene/NFHs side.

I løpet av det siste året har antallet studenter ved forskerskolene blitt nesten fordoblet fra 32 til 62 studenter. Det har vært mye fokus på opplæringsdelen i forskerutdanningen og viktigheten av at enhetene tilbyr studentene organiserte emner på 8000-nivå. Det synes nå som om dette har hatt effekt, og alle forskerskolene har etablert egne 8000-emner i løpet av året. Oppmerksomheten må også være rettet mot den opplæringen studentene får kontinuerlig i løpet av studiet, når målet er å øke gjennomføringsgraden og utdanne dyktigere forskere.

De fleste skolene har veiledningsteam, det vil si at hver student har 3-4 veiledere. Skolene rapporterer at studentene tar studiepoeng og publiserer.

Ved fire av forskerskolene er det sterkt innslag av utenlandske statsborgere. Ved Castls forskerskole i Teoretisk lingvistikk er alle studentene som er tatt opp siden 2005 utenlandske statsborgere. Forskerskolen rekrutterer i stor grad studentene direkte fra utlandet til Tromsø. Også ved de andre forskerskolene er det mange utenlandske søkere. Forskerskolene innen realfag rapporterer at det er vanskelig å rekruttere norske studenter på grunn av stor etterspørsel etter kandidatene. Det foregår også en generell internasjonalisering av forskningen innen flere realfag. Skolene mener at det høye antallet utenlandske statsborgere (36 av 62 forskerskolestudenter) er positivt og berikende for miljøet. Ved Cepin er foreløpig ingen utlendinger tatt opp som student. Det har vært utenlandske søkere til stipendiatstillingene, men disse har ikke nådd opp i

den faglige bedømmingen av søkerne. Denne forskjellen i søkermassen skyldes trolig fagtradisjon og faglige ulikheter.

En forutsetning ved opprettelsen av forskerskolene var at de skulle skaffe ekstern finansiering av stipendiatstillinger, og dette har fire av skolene oppnådd. I alt er 29 av 62 studenter eksternt finansiert. Både sentralt tildelte og eksternt finansierte stipendiatstillinger inngår da i en pool av stillinger tilknyttet skolen, og er med på å øke fagmiljøet og mangfoldet. Cepin skiller seg fra de andre skolene ved at de ikke har integrert andre stipendiater i skolen enn de som er bevilget fra universitetsfellesskapet. Det er vanligvis vanskeligere å oppnå ekstern finansiering av forskningen i samfunnsfaglige fag enn i naturvitenskapelige fag, slik at det er mindre sjanse for å skaffe eksternt finansierte stipendiatstillinger ved Cepin enn de andre forskerskolene.

Disputaser ved forskerskolene

Tabell 3: Oversikt over forventede disputaser ved forskerskolene i årene 2007-2011

Forskerskole	2007	2008	2009	2010	2011
Arctos	-	3	6	6	2
Mol. og strukturbologi	2	2	5	5	2
Teoretisk lingvistik	-	-	3	3	4
Arktisk marin geologi og geofysikk	-	3	3	2	4
Cepin	-	-	-	3	4
Epinor	-	-	-	-	-
SUM	2	8	17	19	16

Et av målene for forskerskolene er at minst 30 skal ha disputert innen 2010. Ut fra de tallene som presenteres i tabell 3 vil 27 disputere innen 2010. Etter planen skal tre studenter ved forskerskolen i molekylær- og strukturbologi disputere innen utgangen av 2007. De har ikke levert inn avhandlingen til bedømmelse ennå og er forsinket i forhold til planen. Erfaringen viser at flere studenter blir forsinket i studiet og disputerer seinere enn opprinnelig planlagt også ved forskerskolene. Det forventes at åtte studenter skal disputere ved forskerskolene i løpet av 2008. Den gode oppfølgingen av studentene ved skolene skal resultere i mindre frafall og forsinkelser i studiet.

Forventningene er store til den omfattende satsingen på forskerskolene ved UiT. Det mest målbare resultatet er disputasene, og det er derfor svært viktig at forskerskolene klarer å gjennomføre disputasene etter normert tid slik det fremkommer i tabell 3. Det forventes også at disse kandidatene skal publisere i de høyest rangerte publikasjonskanalene, helst på nivå 2.

Evaluering av forskerskolene

Da vedtaket om etablering av forskerskolene ble fattet i 2004, var det en forutsetning at forskerskolene skulle evalueres. Det er nå gått tre år siden de tre eldste forskerskolene startet opp, og disse bør nå kunne vise til oppnådde resultater. Arctos, Castl og Molekylær- og strukturbologi skal evalueres i 2009.

Evalueringsprosessen skal forberedes høsten 2008 og gjennomføres i løpet av 2009. De respektive fakultetene vil få mulighet til å fremme forslag om eksterne medlemmer til en evalueringskomité og forslag til mandat for komiteen. Evalueringen vil bli foretatt av en bredt faglig sammensatt ekstern komité, som dekker alle fagområder i de evaluerte forskerskolene.

Fakultetene/NFH vil samtidig bli bedt om å gjennomføre en studentevaluering av all ph.d.-utdanning ved egen enhet. Evalueringen vil også være viktig bakgrunnsmateriale for den eksterne evalueringen av forskerskolene. Det har stor betydning at alle ph.d.-studentene inkluderes i studentundersøkelsen. Det er svært viktig å få kartlagt erfaringene som er ervervet i løpet av perioden med forskerskoler. En grundig analyse av forskerutdanningen vil ha en positiv effekt for ph.d.-studiet totalt sett. Opplegget for selvevalueringen vil bli tatt opp med fakultetene/NFH våren 2008.

Mål og handlingsplan

Innen 2010

- skal omlag 30 doktorgradsstudenter ha disputert ved forskerskolene.

I løpet av 2008

- skal ekstern evaluering av forskerskolene Arctos, Castl og Molekylær- og strukturbibliologi forberedes
- skal fakultetene/NFH gjennomføre en studentevaluering av ph.d.-utdanningenes faglige kvalitet og doktorgradsstudentenes læringsmiljø

KAPITTEL 11

FORSKINGSETIKK

Universitetets virksomhet skal være kjennetegnet ved åpenhet, engasjement, kreativitet og troverdighet. Universitetet i Tromsø skal drive sin virksomhet etter høye faglige og etiske standarder. Utdanning og forskning skal være gjenstand for en kontinuerlig kvalitetssikring, og alt arbeid skal foregå redelig, forsvarlig og betryggende. Ansatte og studenter skal være opptatt av hvilken risiko og sikkerhet som er forbundet med det de holder på med. Universitetet i Tromsø skal både utad og innad skape tillit.

Frå Universitetet i Nord

Generelt

Ved Universitetet i Tromsø skal det vera høgt medvit omkring forskningsetiske spørsmål. Nasjonale og internasjonale normer skal leggjast til grunn for å sikra god forskningsskikk. Kvar enkelt forskar og student har ansvar for å setja seg inn i og følgja desse normene i forskning/studium og tilgrensande verksemd.

I forskningsmeldinga for 2005/06 vart dette styringssignalet gitt: *Forsknings- og studieavdelinga skal utarbeide retningslinjer for hvordan situasjonen skal håndteres ved mistanke om fusk og uredelighet.* Framlegg til retningslinjer for behandling av forskningsetiske spørsmål har vore til høyring ved avdelingane og vil bli lagt fram i første møte i Universitetsstyret i 2008. Mellom anna vil det bli foreslått oppretting av eit eige forskningsetisk utval ved Universitetet i Tromsø.

Forskningsetiske komitear

I løpet av året er to saker som gjeld forskningsverksemda ved Universitetet i Tromsø lagt fram for dei nasjonale forskningsetiske komiteane. Den eine saka var meldt inn av to studentar som hevda at rettleiar ikkje hadde bidrege på ein måte som gav rett til medforfattarskap. Studentane fekk ikkje medhald ved Universitetet, og la saka fram for komiteane. Dei tre komiteane gav felles svar, og studentane fekk medhald. Den andre saka galdt referanseskikk og sitatpraksis – ein forskar meinte at det burde ha vore referert til ein publikasjon han var med på i eit utgreiingsarbeid der resultat frå publikasjonen var gitt opp. Forskaren fekk medhald ved Universitetet, og saka vart meldt inn til NESI, som slutta seg til Universitetet sin konklusjon.

Alle biomedisinske forskingsprosjekt i Noreg med forsøk på menneske, og som ikkje kan reknast som ein del av vanleg behandlingsprosedyre, skal leggjast fram for ein komité til godkjenning. Forskarar ved UiT skal leggja fram sine prosjekt for Regional komité for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk, Nord-Noreg (REK Nord). Komiteen har også til oppgåve å rettleia og gi råd om forskningsetiske spørsmål.

Det går fram av møtereferata at av 187 nye prosjekt REK Nord behandla i 2006/07, hadde UiT prosjektleiar²⁰ og/eller var oppdragsgivar for 76. Tilsvarende tal for 2005/06 var 138 og 43.

---

²⁰ I fem tilfelle har prosjektleiar gitt opp å vera knytt til annan institusjon i tillegg til UiT.

Tabell 1: Nye prosjekt meldt inn til REK Nord i 2006/07.

Nye saker	Haut 2006	Vår 2006	Sum
Prosjektlear er ved Med. fak. – oppdragsgivar er ekstern	4	0	4
- og UiT er oppdragsgivar	10	13	23
- og UiT er oppdragsgivar i samarbeid med andre	8	17	25
Prosjektlear er ved SV-fak.- oppdragsgivar er ekstern	1	3	4
- og UiT er oppdragsgivar	8	5	13
- og UiT er oppdragsgivar i samarbeid med andre	1	0	1
Prosjektlear er ved ein annan institusjon, og			
- UiT er oppdragsgivar	0	4	4
- UiT er oppdragsgivar i samarbeid med andre	1	1	2
Sum nye prosjekt ved UiT 2006/07	33	43	76

Doktorgradsstudiet og forskningsetikk

Etikk skal vera eit element i opplæringsdelen på doktorgradsstudiet, jf. § 14 i forskrift for graden ph.d. I forskingsmeldinga for 2005/06 vart det gitt styringssignal for 2007 om at fakulteta/NFH skal ha eit tilbod om undervisning i etikk ved alle program der det er nye studentar som ikkje har hatt slik undervisning tidlegare.

Fakulteta sine rapportar viser at styringssignalet langt på veg er følgt opp; det er alt oppretta nye ph.d.-emne (8000-emne) med etikk som tema ved enkelte fakultet, og eit par fakultet er i ferd med å planleggja nye etikkemne.

Det fakulteta treng å ha eit særskilt auga med no, er rutineane for å sikra at undervisninga i etikk kjem tidleg. Framleis er det ikkje uvanleg å ta etikkemnet etter fleire semester som doktorgradsstudent. Dette kan vera noko som heng att frå tidlegare studieordning - fleire av dei som tok etikkemne i 2006/07 har studieplass på dei gamle gradane. Dei er tekne opp seinast våren 2003, og var dermed i sitt fjerde studieår (tre av dei disputerte i løpet av våren). Men tala for ph.d.-studiet viser også rutineane kan bli betre; studieåret 2006/07 vart det inngått 129 nye avtalar – 30 fleire enn deltakarar frå UiT på etikkemna.

I styringssignalet var det bestemt at avdelingane enten kunne gi tilbod om eigne emne eller avtala med anna fakultet/institusjon at studentane kunne ta emne der. Etter det vi kan sjå, er det ikkje gjort nokon slik avtale i rapportperioden. På den andre sida er det nokså vanleg at studentar tek emne ved andre fakultet; 29 av doktorgradstudentane ved UiT tok emne ved anna fakultet i meldingsåret.

Til saman tok 118 studentar etikkemne ved UiT studieåret 2006/07. Av desse var det 99 eigne doktorgradsstudentar. Tilsvarende tal for studieåret 2005/06 var 101 og 85.

Konklusjonen er at det har vore ei svært positiv utvikling på dette området – alle fakulteta har etablert eller er i ferd med å etablere etikkemne. Det som står att, er å sikra at undervisninga i etikk kjem tidleg i studiet - helst i løpet av det første året.

Personvern

Norsk Samfunnsvitenskaplige Datatjeneste (NSD) er Universitetet sitt personvernombud for forskning. Dette inneber at meldepliktige forskings- og studentprosjekt skal meldast inn til NSD og ikkje til Datatilsynet.

Tabell 3: Prosjekt NSD har behandla for UiT dei siste åra

	Heimel i personopplysningsloven				
År	Konsesjonspliktige prosjekt - § 33	Unnt. frå konsesjonspl. - § 7-27	Meldepliktige prosjekt - § 31	Ikkje pliktig	Prosjekt pr år
2004	4	31	17	10	62
2005	6	29	30	14	79
2006	2	34	25	9	70
2007 pr 10.9.	2	22	22	10	56

Pr. 10.9.2007 var det registrert 180 pågåande prosjekt fordelt slik på eining og heimelsgrunnlag:

Tabell 4: Aktive prosjekt per 10.9.2007

	Heimel i personopplysningsloven				
Kategori	Konsesjonspl. prosjekt - § 33	Meldepliktige prosj. - §31	Unnt. frå konsesjonspl. - § 27-7	Ikkje pliktig	Sum
Hum. fak.	-	6	2	1	9
Mat.-nat. fak.	-	2	-	-	2
Med. fak.	22	13	49	12	96
SV-fak.	1	35	40	15	91
U-vett	-	2	-	-	2
Sum	23	58	91	28	180

Prosjekta skal risikovurderast av fakulteta. Som det går fram av tabell 4 har fleire fakultet prosjekt som inneber behandling av personopplysningar, men det er SV-fak. og Med. fak. som har flest. I rapportperioden var dei ikkje à jour med risikovurderinga. I forskingsmeldinga for 2005/06 vart det gitt styringssignal om at fakulteta skulle setja av ressursar nok til at alle pågåande prosjekt kunne vera ferdig risikovurderte ved årsskiftet 2007/08. Dette vart også teke opp med avdelingane i eiga sak seinare på året. Etter det vi har fått opplyst, har fakulteta – unnteke Med. fak. - teke godt tak i problemstillinga og arbeider for å nå det pålagde målet. Med. fak. melder frå om at dei ikkje vil vera à jour i løpet av 2007 og at risikovurdering av pågåande forskingsprosjekt vil bli teke med i budsjettarbeidet for 2008. Dei seier ikkje noko om kva tiltak dei vil setja i verk. Dette er ikkje ein tilfredsstillande situasjon.

Mål, risikofaktorer og handlingsplan

Innan 2010

- skal retningslinjer for behandling av forskningsetiske spørsmål – policy og rutinar – vera implementerte og godt kjende både lokalt og sentralt ved Universitetet

Risikofaktorer

- Risiko 1: Manglande etterlevelse av de forskningsetiske standardane (lav risiko)

I løpet av 2008

- utdanning og forskning skal vera gjenstand for ei kontinuerleg kvalitetssikring.
- etikkundervisninga ved alle doktorgradsprogram skal vera så godt organisert at kvar ny student får informasjon i løpet av første studieåret når han/ho kan ta det aktuelle emnet
- skal Med. fak. og SV-fak alltid vera à jour i arbeidet med risikovurdering av alle, gamle som nye, forskings- og studentprosjekt.

KAPITTEL 12

FORSKNINGSPRISER

Universitets evne til å oppdage, utvikle og ta vare på talenter må videreutvikles.

Fra Universitetet i Nord

Innledning

Universitetet i Tromsø tildeler priser innen forskning og utdanning. I forskningsmeldinga omtales Pris til yngre forskere, Åse Hiort Lerviks pris og Formidlingsprisen.

Pris til yngre forskere

Prisen deles ut årlig. Denne prisen blir annet hvert år delt ut til realister/medisinere og annet hvert år delt ut til humanister/jurister/samfunnsforskere. Pris til yngre forskere er på kr. 50 000,-.

Prisen ble i 2007 tildelt innen kategorien matematisk-naturvitenskapelige fag. Prisen gikk til førsteamanuensis Robert Jenssen, Institutt for fysikk og teknologi, Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet. Jenssen hører til faggruppen Kommunikasjon og mikroelektronikk. Hans primære fagområde er maskinlæring, intelligent dataanalyse og fjernmåling. Han har mange publikasjoner i internasjonale tidsskrifter og har fått flere priser. Jenssen har stor betydning for videreutviklingen av fagmiljøet innenfor signalanalyse. Han er aktivt engasjert i rekruttering av studenter og i å skape interesse for faget fysikk.

Åse Hiort Lerviks pris

Senter for kvinne- og kjønnsforskning (Kvinnforsk) deler ut to priser hvert år innen forskning: Åse Hiort Lerviks pris for beste hovedfags-/masteroppgave med kvinne-/kjønnsperspektiv som er skrevet ved UiT og Åse Hiort Lerviks pris for beste hovedfags-/masteroppgave som er skrevet av en kvinnelig student ved UiT. Hver pris er på kr. 15 000,-.

Prisen for beste hovedfags-/masteroppgave med kvinne-/kjønnsperspektiv ble i 2007 tildelt Inger Marie Olsen, Institutt for planlegging og lokalsamfunnsforskning, Det samfunnsvitenskapelige fakultet. I oppgaven har Olsen gjort en kvalitativ studie av sosiale forandringer i et kystsamfunn der hun utfordrer forestillinger om kvinneliv og kjønnede strategier i et læstadiansk miljø.

Prisen for beste hovedfags-/masteroppgave skrevet av en kvinnelig student ble i 2007 tildelt Marianne Hovde, Det juridiske fakultet. Hun har behandlet emnet forvaltningens adgang til å foreta rettslige beslutninger og faktiske handlinger på nødrettsgrunnlag, med særlig vekt på oppfyllelsen av legalitetsprinsippets krav til rettskildefundament ved slike forvaltningstiltak. I oppgaven har hun innsiktsfullt behandlet spørsmål av både praktisk og prinsipiell betydning i forvaltningsretten. Hovdes oppgave tilfører faglitteraturen om nødrett som hjemmelsgrunnlag for forvaltningen en grundig fremstilling, og denne kan danne grunnlag for framtidig forskning og undervisning innen emnet.

Formidlingsprisen

Formidlingsprisen ble første gang tildelt våren 2006, og går til ansatte ved UiT som har drevet allmennrettet forskningsformidling av særlig høy kvalitet og betydning. Hensikten med prisen er å synliggjøre formidling og å øke statusen til formidlingsvirksomheten ved UiT. Formidlingsprisen skal stimulere ansatte til å kommunisere forskningsbasert kunnskap til samfunnet utenfor universitetet. Formidlingsprisen er på kr. 50 000,-.

Formidlingsprisen for 2007 ble delt mellom professor Jon Hellesnes, Institutt for filosofi, Det samfunnsvitenskapelige fakultet og professor Alfred Hanssen, Institutt for fysikk og teknologi, Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet.

Jon Hellesnes har ut fra faglig innsikt og en samfunnskritisk stemme bidratt til å gjøre filosofifaget synlig i offentligheten. Hans mangeårige formidling kommer til syne også i sine bøker, som skribent og kommentator i avisspalter. Hellesnes representerer den klassiske samfunnskritiske forskeren, er talsmann for den akademiske friheten og formidler selve forskningens karakter på en lett tilgjengelig måte til folk utenfor forskernes rekke.

Alfred Hanssen kombinerer musikk med faget fysikk i sin formidling. Gjennom å ta i bruk elektrisk gitar og rockemusikk viser han fysiske prinsipper og anvendelse av forskning innen fysikk. Formidlingen har nådd ut til ulike målgrupper. Hanssen bidrar gjennom sin formidling til å vekke interesse for fagområdet og er også aktivt engasjert i studentrekruttering.

Mål, risikofaktorer og handlingsplan

I løpet av 2008

- skal fakultetene/NFH og instituttene synliggjøre dyktige forskere ved å nominere disse til Universitetets forskningspriser.

KAPITTEL 13

STYRINGSSIGNALER FOR 2008

Vitenskapelige publikasjoner og utviklingen i publikasjonspoeng (Kapittel 3)

- skal fakultetene/NFH/TMU utarbeide en handlingsplan for publiseringsvirksomheten med blant annet måltall for publikasjonsaktiviteten og vurdering av publiseringskanalene.
- skal fakultetene/NFH/TMU fortsette å påse at adresseprinsippet blir fulgt ved alle institutt.

Eksternt finansiert virksomhet (Kapittel 4)

- skal ledelsen ved henholdsvis UiT og Northern Research Institute Tromsø AS (NORUT) videreutvikle NORUT som instrument i Universitetets eksternt finansierte virksomhet
- skal Sentraladministrasjonen ferdigstille UiT's nye reglement for ekstern finansiering, herunder utarbeide rutiner for søknads- og kontraktsfasen og implementere verktøy for gjennomføringsfasen
- skal fakultetene/NFH intensivere arbeidet overfor de eksterne finansieringskildene, spesielt Forskningsrådet og EU

Strategiske satsinger (Kapittel 5)

- skal Sentraladministrasjonen lage en mest mulig fullstendig oversikt over vedtatte prioriteringer og de økonomiske føringene disse gir i kommende års budsjett
- skal fakultetene/NFH/TMU begrunne sine behov for rekrutteringsstillinger i lys av målsettinger i strategiplanen og/eller konkret vurdering av rekrutteringssituasjonen ved instituttet

Kommersialisering (Kapittel 6)

- skal de nye IPR-retningslinjene implementeres ved UiT
- skal UiT ta mer aktiv del i styringen av TTO Nord
- skal virkemidler, aktører og tjenester for kommersialisering beskrives bedre og publiseres på UiT's nettsider

Rekruttering til forskning (Kapittel 7)

- skal Sentraladministrasjonen sammen med fakultet/NFH utvikle løns- og personalpolitikken slik at han støtter opp om UiT's sine prioriteringer og strategier, og inneheld incentiv for å rekruttere og halde på gode forskere

Kvinner i forskning (Kapittel 8)

- skal Kvinnforsk i samarbeid med Sentraladministrasjonen initiere evaluering av Mentorprosjektet
- skal Sentraladministrasjonen i samarbeid med Kvinnforsk revidere universitetets handlingsplan for likestilling
- skal fakultetene/NFH ha fortsatt fokus på likestilling ved rekruttering og tilsetning i vitenskapelige stillinger
- skal fagledelsen/instituttledere ha et særlig ansvar for å identifisere og følge opp kvinnelige talenter

Fagevalueringer (Kapittel 9)

- skal instituttene og fakultetene/NFH behandle evalueringsrapporter som kommer i 2008 i følge vedtatte retningslinjer for oppfølging av eksterne fagevalueringer
- skal Institutt for farmasi og Med. fak. iverksette tiltak for farmasøytisk forskning i lys av evalueringsrapporten fra NFR

Forskingskoler (Kapittel 10)

- skal ekstern evaluering av forskerskolene Arctos, Castl og Molekylær- og strukturbologi forberedes
- skal fakultetene/NFH gjennomføre en studentevaluering av ph.d.-utdanningenes faglige kvalitet og doktorgradsstudentenes læringsmiljø

Forskingsetikk (Kapittel 11)

- utdanning og forskning skal vera gjenstand for ei kontinuerleg kvalitetssikring
- etikkundervisninga ved alle doktorgradsprogram skal vera så godt organisert at kvar ny student får informasjon i løpet av første studieåret når han/ho kan ta det aktuelle emnet
- skal Med. fak. og SV-fak alltid vera å jour i arbeidet med risikovurdering av alle, gamle som nye, forskings- og studentprosjekt.

Forskningspriser (Kapittel 12)

- skal fakultetene/NFH og instituttene synliggjøre dyktige forskere ved å nominere disse til Universitetets forskningspriser.

VEDLEGG

Utvalgte resultatmål fra Strategien til UiT for perioden 2006 - 2010		Risikofaktorer	Sannsynlighet	Konsekvens	S*K
			1. Ikke sannsynlig 2. Noe sannsynlig 3. Middels sannsynlig 4. Meget sannsynlighet 5. Nesten sikkert	1. Ingen konsekvens 2. Lav konsekvens 3. Middels konsekvens 4. Betydelig konsekvens 5. Kritisk konsekvens	Grunnlag for prioritering Terskelverdi Grønn: < 11 Gul: fra 11 til 15 Rød: > 15
1	Forskning		1 - 5	1 - 5	
1.1	Ekstern finansiering				
	Den eksterne finansiering av forskningen skal være betydelig økt, herunder Universitetets deltakelse i EUs forskning	Risiko 1: Søknadsinnsatsen er for lav.	3	3	9
		Risiko 2: Den økonomiske uttellingen av søknadsinnsatsen er for lav	4	5	20
		Risiko 3: Det er mange små og fragmenterte forskningsgrupper	4	4	16
		Risiko 4: Det er variabel forskningskvalitet i fagmiljøene	3	3	9
1.2	Publikasjoner				
	Antall forskningspubliseringer skal ha økt hvert år, med sterkest vekst på nivå 2	Risiko 1: Intensivt arbeid med fusjonen kan redusere produktiviteten	3	4	12
		Risiko 2: Stort undervisningsvolum kan gi redusert tid til forskning	4	3	12
		Risiko 3: Incentivsystemene for forskning kan være mangelfulle	3	3	9
		Risiko 4: Gode forskere flytter til andre universiteter/eksterne prosjekter	4	5	20
1.3	Kommersialisering				
	Antall ideer og produkter for kommersialisering skal ha økt	Risiko 1: Manglende kultur for kommersialisering	3	2	6
		Risiko 2: Manglende incentiver, støtteordninger og bistand i kommersialiseringsprosessen	3	3	9
		Risiko 3: Uklar rolledeling og samhandling mellom aktørene i kommersialiseringsprosessen.	3	3	9

3	Organisasjon, ledelse, medarbeidere og materielle ressurser		1 - 5	1 - 5	
3.1	Kompetansekrav Alle fagmiljøene skal ha dekket kompetansekravene som Nokut stiller	Risiko 1: UiT har for få professorkompetente i nokre fagmiljø til å setta kravet frå Nokut.	3	5	15
		Risiko 2: UiT har ikkje sterke nok konkurransefortrinn for å trekkje til seg og halda på gode fagfolk	4	4	16
		Risiko 3: Det er for låg forskingskvalitet på dei som blir rekrutterte.	3	4	12
3.2	Lønns- og personalpolitikk Lønns- og personalpolitikken skal være tydelig utformet slik at den støtter opp om Universitetets prioriteringer og strategier, og inneholde incentiver for de som fremmer god forskning og undervisning	Risiko 1: UiT utnytter ikke aktuelle virkemidler til å premiere forskere/forskningsmiljøer som oppnår spesielt gode resultater	3	4	12
3.3	Likestilling Andelen kvinner i toppstillinger skal være økt til 25 prosent	Risiko 1: Ikke god nok karriereutvikling for kvinner.	3	4	12
		Risiko 2. Mangel på kvalifiserte kvinnelige kandidater	3	4	12
		Risiko 3. Mannsdominerte miljøer favoriserer menn	3	4	12
3.4	Forskningsetikk UiT skal drive sin virksomhet etter høye faglige og etiske standarder	Risiko 1: Manglende etterlevelse av de forskningsetiske standardene.	2	5	10